AV&Entertainment®
MAGAZINE



THE UNIT SHOWCONTROL + LIVELAB = LIVE LEGENDS

"ICT IS GEEN LUXE MEER"
TAFELDISCUSSIE

INTERCOMSYSTEMEN
CRUCIAAL

PROLIGHT + SOUND
VOORBESCHOUWING

JAARGANG 12 - NR.1 - 2016 - MAART



www.av-entertainment.nl

RCF



RCF P-SERIES
WEATHERPROOF HIGH PERFORMANCE SPEAKERS

Uw distributeur:

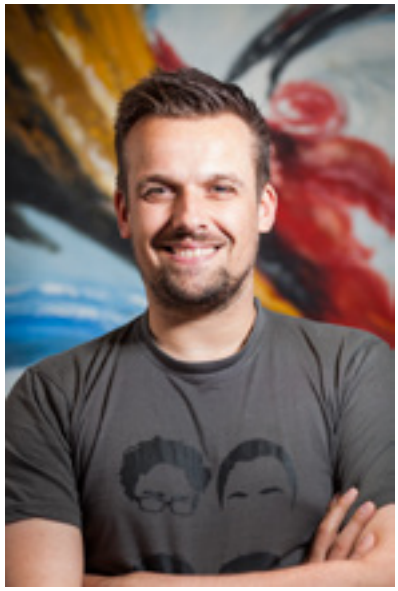
output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

www.outputnl.com





Hollandse avond

Het is in de wereld van AV & Entertainment al net zo'n traditie geworden als het overbrengen van nieuwjaarswensen begin januari: het handen schudden op de beurzen die in de maanden daarna volgen. Dit jaar al helemaal, aangezien ook de tweejaarlijkse beurs CUE weer op de agenda stond en als er één beurs is waarop het goed handen schudden is, dan is het daar wel. CUE is een netwerkbeurs pur sang waar je zo'n beetje letterlijk iedereen tegenkomt die je normaal gesproken 'onderweg' tegen het lijf loopt. Meer oppervlakte, meer bezoekers, een hoge waardering van bezoekers en standhouders en een goed lezingenprogramma. CUE is al langer een blijvertje, maar heeft ook deze editie weer serieuze stappen gezet. Hetzelfde geldt al jaren voor Integrated Systems Europe, ook al een beurs waar het heel goed mee gaat. Voor het eerst in de geschiedenis van ISE nam de beurs vier dagen in beslag en dat resulteerde vanzelfsprekend ook in het hoogste bezoekersaantal ooit. Nu wil een bezoekersaantal natuurlijk niet álles zeggen, maar het tekent wel het feit dat ISE (net als de IBC) is uitgegroeid tot een beurs van wereldformaat en daar mogen we als Nederlanders best een beetje trots op zijn. Nog meer Nederlandse trots op een wereldbeurs, maar nu wat verder van huis: tijdens NAB 2016 in Las Vegas zal na een afwezigheid van vijf jaar weer een Hollandse Avond worden georganiseerd voor en door 'Nederlandse deelnemers en hun buitenlandse genodigden'. Plaats van handeling wordt het Treasure Island Hotel aan de beroemde strip van Las Vegas en wie er bij wil zijn vindt alle nodige informatie op pagina 9 in dit magazine. Eén ding staat daarbij nu al vast: in de volgende editie van AV & Entertainment Magazine volgt een uitgebreid (foto)verslag van deze happening. Tot die tijd: veel leesplezier!

Teun van Thiel
Hoofdredacteur AV & Entertainment Magazine
teun@av-entertainment.nl


20


34




52







TV & Radio

TV & Radio Nieuws 7

Column John Huijbregts: Sociaal verslaafd 11

Intercomsystemen: cruciaal 12

DAMD: 'verenigen voor een gezonde sector' 20

Ondertitelen anno 2016 24

Wereldprimeur: Remote IP-broadcastproductie 29

DutchMulticam: kennismaken met nieuwe regiewagen 30

Terugblik Integrated Systems Europe 2016 34

Theater & Podia

Theater & Podia Nieuws 41

CUE2016: echte netwerkbeurs 42

Roland VR-50HD: all-in-one productiestudio 48

Voorbeschouwing Prolight + Sound 2016 52

Show & Events

Show & Events Nieuws 59

Tafeldiscussie: "ICT is geen luxe meer" 60

The Unit Showcontrol + LiveLAB = Live Legends 70

De passie van Maykel Piron (Armada Music) 74

Uitermate soepel: Ladies of Soul 2016 76

vogel's professional | expanding experiences



expanding video wall experiences

Connect-it wand: modulaire video wall-oplossingen voor professionele displays

Video walls worden steeds vaker gebruikt in openbare ruimtes, bedrijfsleven en retail. Met het flexibele Connect-it systeem kan vrijwel iedere gewenste video wall-oplossing worden gecreëerd. Dankzij de volledig instelbare 3D strips kunnen professionele displays strak naast en boven elkaar worden bevestigd. Een modulaire video wall-oplossing bestaat uit slechts twee verschillende componenten waardoor installatie snel en eenvoudig is.



Bepaal jouw ideale Vogel's bevestigingsoplossing in slechts enkele stappen: **www.pro-avmountadvisor.com**

Lovende kritieken Adobe video tools op Sundance 2016

Tijdens Sundance Film Festival 2016 gingen maar liefst 51 producties in première waarbij Adobe Premiere Pro CC de voornaamste bewerkingssoftware is. Van de getoonde films tijdens Sundance is bij 175 producties gebruik gemaakt van Adobe Premiere Pro CC of andere Adobe Creative Cloud tools. Een aantal voorbeelden zijn Christine, Gleason en Swiss Army Man en korte films en documentaires, zoals Richard Linklater - dream is destiny. Het gebruik van Premiere Pro CC bij films getoond tijdens Sundance is met 143 procent gestegen t.o.v. 2015. De filmmakers die vertegenwoordigd ware op Sundance volgen de grote Hollywood-producenten als het gaat om het gebruik van Adobe's video workflows. Premiere Pro CC werd al ingezet in de producties Hail, Caesar! van de Coen brothers; Deadpool van regisseur Tim Miller, Gone Girl van regisseur David Fincher en Oscar-winnaar Kirk Baxter (editor); en Staten Island Summer van regisseur Rhys Thomas en producer Lorne Michaels.



Datavideo brengt nieuwe KMU-100

Datavideo heeft een nieuw paradepaard geïntroduceerd, het prototype van een 4K scaling processor. Deze processor biedt ondersteuning voor het creëren van meerdere 'regions of interest'. Hierdoor kunnen uitsnedes worden gemaakt van het 4K beeld dat door de scaling processor geüpscaled kan worden naar 1080p resolutie. Zo wordt het mogelijk om van één camerabeeld meerdere uitsnedes te maken, wat veel dynamiek genereert bij bijvoorbeeld talkshows, sportwedstrijden en podiumevenementen. De hardware is erg overzichtelijk geworden: een 1RU unit met aansluitingen op de achterzijde. Het uiteindelijke design zal nog aangepast worden. Datavideo is bezig met het ontwikkelen van een volledig nieuwe huisstijl voor hun 4K lijn. Aan de achterzijde van de unit bevinden zich de aansluitingen: 4K content kan binnenkomen via HDMI 2.0, Displayport of 4x 3G SDI. Het verwerken van het beeld geschiedt op de laatste generatie FPGA's van Altera. Aan de uitvoerzijde bevinden zich 4x 3G SDI voor de 1080p uitvoer van beeld, en twee HDMI poorten voor de uitvoer van het referentiescherm. De besturing van de unit verloopt via LAN of RS-422. De standaard PC GUI is erg overzichtelijk en biedt mogelijkheden tot het maken van uitsnedes, of het volgen van een bepaald pad met deze uitsnedes. Het wordt derhalve mogelijk om virtueel te pannen en zoomen. De KMU-100 heeft voor veel verrassingen gezorgd bij bezoekers van de ISE in de RAI. Met name de kwaliteit van de upscaling werd als zeer hoog gekwalificeerd. Ook de eenvoud van de GUI, de overzichtelijkheid van de aansluitingen en de snelheid waarmee gewerkt kan worden kon op veel enthousiasme rekenen. De Datavideo KMU-100 zal medio mei 2016 verkrijgbaar zijn.

Nieuwe in-wall speakers en versterker M&K Sound



M&K Sound heeft drie nieuwe in-wall luidsprekers (gebaseerd op bestaande M&K Sound producten), een inbouwsubwoofer en een versterker (speciaal ontwikkeld voor subwoofers) geïntroduceerd. Gebaseerd op het topmodel - de S300 - is er de IW300 met de bekende drievoudige tweeter array en dubbele woofers. De IW300 is net als de S300 voorzien van drivers die ontwikkeld zijn met het gerenommeerde Scan-Speak. Gebaseerd op de 'Hollywood-standaard' S150II (onder andere gebruikt voor het afmixen van Lord of the Rings, Star Wars etc.) is er de IW150II. Tenslotte introduceren de Denen nog een in-wall versie van de LCR 950, genaamd IW950. Uiteraard is bij alle modellen de klankkleur afgestemd op de opbouwversies van de verschillende speakers en geoptimaliseerd voor inbouw in muren. Naast de nieuwe lijn inbouwluidsprekers introduceert men een dubbel 8 inch inbouwsubwoofer (IW28S) met techniek bekend van de V-serie subwoofers. Om deze subwoofer (of andere subwoofers) van het nodige vermogen te voorzien, komt M&K Sound met een 500 watt versterker (VA500). De laatstgenoemde biedt ook uitgebreide mogelijkheden zoals een instelbare crossover, fase bediening en M&K's Dynamic Driver control, bekend uit de high-end X-serie subwoofers van het merk.

PRonorm
urban experiences



Lijn Helmond-Venlo 1
5705 BW Helmond
0492 542 111
info@pronorm.org

Regenbeemd 42 Hal V
4825 AT Breda
076 560 0211
info@rslrental.nl

www.pronorm.org

Pronorm B.V. is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

RED
AUDIO

Audio faciliteiten voor
- Concert
- Festival
- Evenement
- Musical & Theater



www.redaudio.nl

RED AUDIO | Felland Noord 3
9753 TB HAREN | info@redaudio.nl
050 534 69 80

Quinty's Crew
Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs



www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

Avocent Matrix
NextGen KVM



Toekomstbestendig



Meer informatie
lanclan.nl/nextgen-kvm
lanclan

NiCLEN
MOVING LIGHT-SYSTEMS



NicLen Dry Hire
Lorentzweg 1 - 3752 LH Bunschoten
085-7822888 - info@niclen.nl
WWW.NICLEN.NL

fence 4 events . nl
your crowd controlled !

Fence 4 Events - Hoge Kamp 29
3853 GL Ermelo
+31 (0) 341-265434
www.fence4events.nl

Fence4events is een bruisend bedrijf op het gebied van veiligheidsvoorzieningen op evenementen. Van kassa-units tot dranghekken, bouwhekken met of zonder zeil, fietsenrekken, stagebarriers en politiebarriers, alles ademt de betrokkenheid van ons bedrijf.

Your Crowd Controlled !

Cueco...
The Cue Company

Autocue
Bij concerten, evenementen, video, tv en presentaties. Ondersteuning van vele bekende artiesten.

Verhuur en verkoop van autocue apparatuur

Vraag vrijblijvend naar info of kijk op onze website

Contact...
Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl



Avocent Matrix
NextGen KVM



Digitaal veelzijdig



Meer informatie
lanclan.nl/nextgen-kvm
lanclan

L!nQ
CREW SERVICES
< the perfect match for your event! >

Wij leveren gemotiveerd en gekwalificeerd personeel voor de op-en afbouw van evenementen en beurzen. L!nQ Crew Services is onderdeel van L!nQ Event Group.

T: 085 4864 650
(24/7 bereikbaar)
E: planning@linqeventgroup.nl
I: www.linqeventgroup.nl

EDWARDAIR

WORLD WIDE LOGISTICS

SPECIALISTS FOR THE ENTERTAINMENT INDUSTRY

Partner of

EDWARD AIR CARGO B.V.
FREIGHTWAY BUILDING ROOM 408
FLAMINGOWEG 22 -1118 EE SCHIPHOL-ZUID
TEL. +31 20 6485016 - FAX +31 20 6480979
E-MAIL : INFO@EDWARDAIR.NL
WWW.EDWARDAIR.NL

MX
mansveld expotech

Amsterdam | Eindhoven | Maastricht

www.mansveldexpotech.nl

WEBSHOP

licht
beeld
geluid
energie
rigging



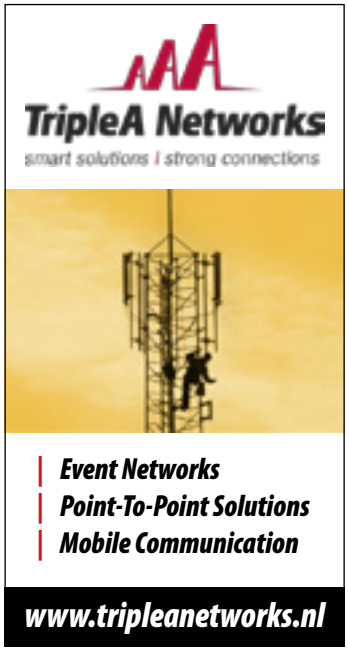
Vogel's 4000-serie: wandsteunen met vergrendelfuncties

Vogel's Professional heeft tijdens ISE 2016 een nieuwe serie wandsteunen geïntroduceerd. De professionele steunen uit de 4000-serie zijn voorzien van een AutoLock vergrendelingssysteem, vergrendelstang en hangslot die diefstal vertragend werken. De steunen zijn daardoor ideaal voor gebruik in openbare ruimtes, bijvoorbeeld voor schermen die worden ingezet voor digital signage en in de hospitality branche. De PFW 4000-serie bestaat zowel uit vlakke steunen als wandsteunen die tot 15 graden kantelbaar zijn. Deze laatste zijn geschikt voor schermen van 19 tot 65 inch, terwijl met de vlakke steunen schermen tot 80 inch kunnen worden bevestigd. Bij de steunen voor kleinere schermen is de vergrendelstang vervangen door een veiligheidsschroef. Alle steunen uit de PFW 4000-serie zijn TÜV-5 gecertificeerd voor maximale veiligheid. Installatie is heel eenvoudig.

Hollandse Avond tijdens NAB 2016 Las Vegas

Na een afwezigheid van vijf jaar zal er tijdens de NAB2016 in Las Vegas wederom een Hollandse Avond worden georganiseerd voor en door 'Nederlandse deelnemers en hun buitenlandse genodigden'. Ruim 150 genodigden zullen op de traditionele dinsdagavond van deze grootste broadcastbeurs ter wereld, onder het genot van een hapje en drankje opgedane beurservaring uitwisselen en met elkaar netwerken. De NAB vindt dit jaar plaats tussen 16 en 21 april 2016. De 'Dutch Evening' zal plaats vinden op dinsdag 19 april 2016, tussen 19:00 en 22:00 uur, rond het gezellige zwembad van het Treasure Island Hotel, gelegen aan de beroemde Strip van Las Vegas. Toegang is uitsluitend mogelijk op uitnodiging van de onderstaande deelnemende bedrijven. In de mei uitgave van AV & Entertainment Magazine zal een uitgebreid fotoverslag van dit evenement worden geplaatst. De Hollandse Avond wordt mogelijk gemaakt door de volgende bedrijven: AA Media Group, Avid, Axon, Canon, D&MS, Datavideo, DigiNet, Ericsson, Grass Valley, Heijnen, Mobile Viewpoint, Riedel, Socrates, Sony en United. Voor meer informatie over dit evenement kunt u contact opnemen met Patrick Brand via welcome@dutchevening.tv.







Meer kijkers en luisteraars voor regionale omroepen

Het week- en dagbereik van de regionale omroepen zijn het afgelopen jaar gestegen. Het gemiddelde weekbereik van de tv-kanalen was 46% in de tweede helft van 2015, het dagbereik was 23%. Daarmee is het bereik hoger dan in dezelfde periode in 2014, toen de tv-kanalen een gemiddeld weekbereik hadden van 42% en een dagbereik van 19%. Het radiobereik is eveneens hoger met een gemiddeld weekbereik van 23% in de tweede helft van 2015 tegenover 18% in 2014 en een dagbereik van 12% in 2015 tegenover 9% in 2014. Verder heeft het publiek de regionale omroepen met een waarderingscijfer van 7.3 opnieuw een ruime voldoende toegekend. Ook de bekendheid van de regionale omroepen bleef in de tweede helft van 2015 onveranderd hoog. Met een gemiddelde bekendheid van 97% van de inwoners van de regio kan gesteld worden dat vrijwel iedereen van 18 jaar en ouder de regionale omroep kent. Dit bleek uit het onderzoek dat in opdracht van de regionale omroepen jaarlijks wordt uitgevoerd door onderzoeksbureau Motivaction.

www.egripment.com

Worldwide

40 YEARS EXPERIENCE

TELESCOPING CARBON FIBER CAMERA CRANE.
FOR VIRTUAL AND REALITY

EGRIPMENT XTREME T10



Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen



Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender



VIDEOLINK

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel 0345 520177

bti STUDIOS

UW PROJECT VERDIENT
DE BESTE ONDERTITELING

www.btistudios.nl



Sociaal verslaafd

Met zijn allen zitten we in een geweldig vak. Een communicatief vak. Want dat is onze specialiteit, communiceren met het grote publiek. Of je nu regisseur bent, cameraman, geluidsman of een andere job hebt, dat maakt niet uit. Samen willen we verhalen vertellen.

Het is allemaal nóg leuker geworden met de komst van social media, want dan kunnen we alvast dingen vooruit vertellen, en hoe leuk we het allemaal hebben. Ook ik doe daar aan mee. 'Vandaag nemen we hier op', 'vandaag zijn we aan het monteren', zulke meldingen vliegen ons om de oren en strooien we zelf rond. We vinden het maar wat leuk om iets over ons eigen vak te kunnen vertellen. Ik doe dat bovendien dus niet alleen via social media, maar ook via deze column.

Maar het brengt niet altijd een prettige sfeer op de werkvloer. Onlangs stond ik op een multi cameraklus tijdens een event. Ik had vanaf mijn positie uitzicht op al mijn collega's. We hoefden niet alle nummers mee te nemen en hadden eigenlijk best wel een relaxte job. Ik weet: doordat we dit vaak doen, zien we eigenlijk niet meer hoe mooi het allemaal is wat we doen. Bij dergelijke klussen gingen we in het verleden tijdens de pauzes met elkaar wat praten of keken we of we nog een en ander konden verbeteren. Maar nu is eigenlijk de hele crew met social media bezig. Geen ouderwets geklets meer, geen grapjes, wat lol trappen of samen bekijken wat beter kan. Nagenoeg geen contact. Dan nog iets, als je bezig bent met je Facebook, Twitter of Instagram, dan heb je ook geen aandacht voor hetgeen er voor je camera gebeurt of voor je opdrachtgever. Die betaalt je om er iets moois van te maken, om als team iets neer te zetten en om je aandacht voor hetgeen je moet doen.

Het valt me de laatste tijd echt op dat iedereen in dit vak, dus ook de geluidsman, met het scherm van de smartphone op de tafel bezig is. Iedereen loopt te typen, te lezen en ingekeerd te lachen om reacties die ze waarschijnlijk binnen krijgen. Welk contact is op dat moment belangrijker? Diegene waar je mee of voor werkt, of diegene die jouw berichtjes lezen? En als we kunnen, kijken we elke minuut of er iemand gebeld heeft, een sms heeft gestuurd, WhatsApp, reactie op Facebook, Instagram, LinkedIn of Twitter. Oh ja, het ergste zijn de Snapchatters, gelukkig doe ik daar niet aan mee...

> **"Geen ouderwets geklets meer, geen grapjes, wat lol trappen of samen bekijken wat beter kan. Nagenoeg geen contact."**

In de meeste andere beroepen die ik ken moeten mensen tijdens hun werk hun smartphone uitzetten. Zelfs tijdens pauzes, omdat het in een kantine niet collegiaal is. Dat is in de meeste sectors vrij normaal, behalve in de onze blijkbaar. Ik ben niet verslaafd aan social media, ik kan ermee stoppen wanneer ik maar wil, ik kan mijn smartphone gewoon opzij leggen, ik hoef niet elke minuut te kijken of er iemand gebeld heeft... maar ja... dat zegt elke verslaafde.

John Huijbregts
cameraman – editor - regisseur
john@camerateam.nl



Intercomsystemen

Cruciaal

Professionele intercomsystemen zijn cruciaal voor de vaak complexe producties van tegenwoordig. Met name bij grotere en/of eenmalige producties als grote concerten en festivals, tv-uitzendingen en grote bedrijfsevenementen. Vele betrokken partijen moeten snel en betrouwbaar met elkaar in contact kunnen zijn om de productie kunnen uitvoeren en overleggen in onvoorziene omstandigheden, inclusief eventuele noodsituaties. In dit artikel de mogelijkheden en visie van AEM, Ampco Flashlight Sales/ Clear-Com, ASL, RTS Intercoms en Riedel.

Tekst Ulco Schuurmans

"Een intercomsysteem zorgt voor communicatie tussen alle mensen achter de schermen: productie, regisseurs, technici, security en vele andere disciplines", zegt Frans van Houten van Ampco Flashlight Sales/ Clear-Com. "Een goed intercomsysteem moet betrouwbaar zijn, een zeer lage latency hebben en blijven functioneren in zware omstandigheden en luide omgevingen. Met een intercomsysteem als het hart van de communicatie kunnen smartphones, tablets, portofoons, externe telefoons e.d. tot één groot systeem gekoppeld worden, waarbij door de juiste configuratie veel spraakgroepen kunnen worden gerealiseerd. Op deze manier kunnen alle aparte onderdelen hun eigen systeem gebruiken waar ze vertrouwd mee zijn en hiermee onderdeel van het grote geheel vormen."

PORTOFOON GEEN VERLEDEN TIJD

We kunnen de portofoon niet als verleden tijd beschouwen, aangezien er veel gebruikers zijn die hiermee vertrouwd zijn. Dat vindt ook Nico Lewis van RTS Intercoms: "Absoluut! Voor lange afstand communicatie wordt de porto veelvuldig toegepast. Een en ander is via een RTS OEI2 intelligent te koppelen met onze Dante OMNEO intercom. Voornamelijk OB's maken veel gebruik van deze middelen voor live sport events." Frans van Houten vult aan: "Clear-Com kan meerdere portofoonkanalen en overige systemen moeiteloos volledig integreren in de Eclipse-HX matrix, waardoor iedere verbinding denkbaar is. Uiteraard komen de frequenties onder vuur te liggen en is een goed intercomsysteem technisch het moderne alternatief voor de portofoon." Nico Lewis merkt verder op dat een goede communicatie van groot belang is om mensen snel en effectief met



Businesscase ASL
In de afgelopen jaren zijn in een groot aantal spraakmakende projecten de intercomsystemen van ASL toegepast. Dit zowel buiten als binnen Nederland en in vaste en mobiele installaties. In de meeste Nederlandse theaters is ASL Analoog het standaard intercomsysteem. ASL digitale intercom is bijvoorbeeld in Tivoli-Vredenburg en Stadsschouwburg Utrecht te vinden.

Nieuwe producten:
Dit voorjaar toont ASL haar FLEXUS intercomsysteem op de grote beurzen. Het is 'Digitale Party Line' intercom, met als bijzondere eigenschap dat een FLEXUS intercomstation behalve een aantal full-duplex kanalen ook kanalen voor Cue Light Control, Listen Only en GPO Trigger heeft. De verbinding tussen de stations kan middels daisy chain lijnen (Cat5 of Cat-6) en/of via een Local Area Network kan worden gerealiseerd.

elkaar te laten werken. Vergissingen worden hiermee beperkt en duidelijkheid over wie wat en hoe doet is gegarandeerd.

Wilbert Kooij (Riedel Communications) sluit zich bij het bovengenoemde aan, maar stelt wel dat de oplossingen die Riedel - en in het verlengde daarvan Audio Electronics Mattijssen (AEM) - biedt vooral slim zijn. "Onze Artist Intercom Matrix kan op intelligente wijze op een Tetra systeem (digitale portofonie) aangesloten worden. Een dispatcher kan dan op alle kanalen en gespreksgroepen ingrijpen en nog belangrijker, bij calamiteiten met één druk knop iedereen informeren. Tachtig procent van de evenementen die wij faciliteren wordt op deze manier ingericht. De gebruiker en het gemak van communiceren staan centraal, daarnaast kan de datalijn in Tetra ook voor andere toepassingen gebruikt worden. Denk aan cashless betalen op een remote locatie of andere integratie in een portofoon."

EIGEN INVULLING COMMUNICATIEHART

"Omdat elke productie vraagt om een andere invulling met diverse beschikbare producten, met ieder hun eigen prijskaartje en voor- en nadelen, is een 'Productie Communicatie Specialist', die alleen hiermee bezig is, tegenwoordig standaard aanwezig bij dergelijke producties", zegt Roland Mattijsen van AEM. "Wij wegen per productie zorgvuldig de eisen, wensen en mogelijkheden af en combineren dan op maat een optimaal

> "De gebruiker en het gemak van communiceren staan centraal, daarnaast kan de datalijn in Tetra ook voor andere toepassingen gebruikt worden."

functionerende oplossing tegen de laagste kosten." De digitale techniek schrijdt voort en is complementair aan de vraag uit de markt. Matrix Intercomsystemen integreren naadloos van VoIP, SIP, PABX en mobiele HF radio (conventioneel en TETRA). Dit in een distributed masterless systeemarchitectuur als Artist van Riedel. Gemakkelijk en intuïtief op maat te programmeren en relatief lage kosten voor de bedrading en installatie. Het gaat steeds meer om network based intercomsystemen met AES67 of AVB als geaccepteerde standaarden met een open architectuur en vaak ook geïntegreerde Partyline-poorten. N.B.: Onder Partyline verstaat men dat meerdere personen (meer dan twee, zoals bij point-2-point het geval is) met elkaar kunnen communiceren.

BREEDBANDKWALITEIT

Van een grijs verleden tot heden verloopt het contact op de film-, event- of showset via portofoons en nog steeds is de porto op de set aanwezig. Daarbij is het wel te hopen dat niet iedereen door elkaar roept, het geluid niet te veel stoort en de frequenties niet conflicteren. En waar laat je de portofoon zelf? Met oortjes en/of headsets voorkom je deze problemen. Daarnaast bieden ook de losse mobiele telefoon of tablet voor kleine settings een los en vertrouwd alternatief. Beter is het om deze zoals gezegd in intercomsystemen en spraakgroepen te integreren. Op een productiekantoor, zowel op locatie als willekeurig waar op de wereld, kun je uiteraard met een computer of tablet





Businesscase AEM

Bij de productie Toppers in Concert (Audio Electronics Mattijsen i.o.v. Rocket Entertainment) worden ongeveer alle mogelijke vormen van communicatie ingezet, gecombineerd en aan elkaar gekoppeld. De show wordt aangestuurd door de Showcaller die via een digitaal Matrix systeem zou kunnen communiceren met ongeveer iedereen, van artiestenbegeleiding tot de TV registratie OBV, van beveiliging tot productie. Uiteraard heeft iedereen op zijn post slechts een aantal voorkeurgroepen of posten. Aan het digitale Matrix intercomsysteem worden diverse portofoongroepen gekoppeld, maar ook de TV wagens, diverse Partyline intercomgroepen voor een bepaalde discipline en uiteraard de Full-Duplex draadloze intercomposten die met name op en rond het podium en artiesten worden gebruikt.

uitstekend deelnemen in het intercomsysteem. Clear-Com heeft zelfs een app waardoor je mobiele telefoon of tablet een heus beltpack wordt. Remote mic-kill is heel handig. Ga echter indien mogelijk altijd voor breedbandkwaliteit zonder noise of hum. Eric de Bruijn van ASL Intercom BV: "Voor een goede spraakverstaanbaarheid is breedband audio nodig (frequentiebereik tot tenminste 10 kHz). Genoemde alternatieven kunnen dat niet leveren want die zijn 'smalbandig'. In het geval van de portofoon komt daar nog bij dat die semi-duplex is (afwisselend luisteren of spreken) terwijl je meestal full-duplex communicatie (tegelijkertijd spreken en luisteren) wilt hebben. Bij veel omgevingslawaai, bijvoorbeeld bij popconcerten en autoraces, is behalve goede spraakverstaanbaarheid ook hoge geluidsdruk (SPL) nodig. Een professioneel intercomsysteem kan die SPL leveren, de alternatieven kunnen dat niet."

VERSCHILLENDE OPLOSSINGEN

Bijna altijd bestaat een complete communicatie-oplossing uit verschillende soorten, zoals Full-Duplex draadloze posten, listen-only systemen, bedrade posten, communicatiehubs, portofoons, mobiele telefonie en audionetwerkoplossingen, ieder met hun eigen voor- en nadelen. Een portofoon is goedkoop met een behoorlijk groot bereik, maar niet of minder geschikt voor langdurig intensief verkeer vanwege de matige geluidskwaliteit en het 'simplex' principe. Een Full-Duplex is uitermate geschikt voor langdurig en intensief verkeer, maar is duurder en is beperkter in aantallen. Alle smartphone/tablet-achtige oplossingen hebben last van vertragingen en bieden minder garantie op betrouwbaar functioneren, wat het voor sommige toepassingen onacceptabel maakt. Zo heeft elk systeem zijn voor- en nadelen en wordt voor elke productie een combinatie gemaakt van de diverse mogelijkheden.

BEKABELD OF DRAADLOOS?

Bedrade intercomsystemen zijn er van origine in twee smaken: Partyline, waarbij alle posten altijd met zijn allen op die groep zitten, en Matrix systemen, waarbij in basis elke post met elke individuele andere gebruiker of combinatie van andere gebruikers kan praten. Deze laatste vorm is veel flexibeler, maar is vele malen kostbaarder. Er zijn nieuwe ontwikkelingen die trachten de flexibiliteit van Matrix systemen en de veel lagere kosten van Partyline te combineren, wat voor sommige, met

BUSINESSCASE
AMPCO FLASHLIGHT SALES
Stadsschouwburg Amsterdam benut de flexibiliteit van Freespeak II draadloos optimaal. Beide zalen worden door dezelfde matrix aangestuurd, waardoor elke zaal autonoom kan blijven en combineren mogelijk is. Soms zijn er in de ene zaal meer beltpacks nodig en dan is het makkelijk uitwisselen. Als Toneelgroep Amsterdam in de schouwburg staat, hoeven zij alleen hun eigen Freespeak II beltpacks aan te melden op het systeem, wat de opbouwtijd zeer ten goede komt.

Nieuwe producten
Met de introductie van het Clear-Com Freespeak II systeem toont Ampco Flashlight dat deze draadloze beltpack de bekabelde variant uitstekend kan vervangen. Het geeft de gebruiker de mobiliteit van draadloos gecombineerd met de eigenschappen van een draadgebonden beltpack, je kunt zelfs spreken van een draadloos panel. Geluidskwaliteit en latency maken deze verwachtingen waar. We zien dan ook een verschuiving van plaatsgebonden beltpacks naar persoonsgebonden beltpacks. Dit maakt communicatie persoonlijker en directer, waardoor er efficiëntere communicatie ontstaat. De draadgebonden beltpacks van Clear-Com zijn gekoppeld aan het hoofdsysteem via een eigen infrastructuur. Op deze manier verkrijg je een gesloten betrouwbaar systeem, zonder afhankelijk te zijn van apparatuur van derden. Bekabeling kan op de meest efficiënte manier gerealiseerd worden. De topologie kan in ster, ring en/of een combinatie hiervan, zodat ook redundantie kan worden gecreëerd. Met de vele conversieapparatuur van Clear-Com kunnen signalen ook naar IP worden geconverteerd. De Gateway is hier een goed voorbeeld van. Dit apparaat maakt het mogelijk om alle mogelijke externe apparaten (portofoons, telefonie, andere intercomsystemen, IP netwerken) op het intercomsysteem in te koppelen.

name medium-size, producties absoluut een uitbreiding in het palet van mogelijkheden zal betekenen. Tegelijkertijd baseren deze systemen zich doorgaans op AoIP protocollen en (varianten van) standaarden, hetgeen in de praktijk weer nieuwe bezwaren en uitdagingen met zich meebrengt.

Bij draadgebonden is er een enorme variëteit van eenvoudige beltpacks tot uitgebreide beltpacks tot 1- tot 32 kanaalspanelen. Draadloos kun je een beltpack configureren voor gebruik als eenvoudige beltpack tot zeer uitgebreid, waardoor het beltpack in feite een mobiel paneel is. Doordat Clear-Com via een matrix in het digitale domein opereert, is het aantal te kiezen kanalen per beltpack (zowel draadloos als draadgebonden) en paneel enorm groot. Terwijl de draadgebonden beltpacks en panelen maar één kabel behoeven die al deze signalen kan transporteren. RTS biedt verschillende soorten draadloze systemen, zoals een 1- en 2 kanaal UHF systeem en een digitaal WiFi systeem.

WAARMEE REKENING HOUDEN?
De (beste) intercomoplossingen zijn meestal een combinatie van producten, zeker als er ook draadloze onderdelen gewenst zijn, en dat is een snel veranderende materie waar niet iedereen elke dag mee bezig is. Er zijn interessante ontwikkelingen, maar ook onmogelijke combinaties. Vraag er een expert bij, niets is vervelender dan net het verkeerde systeem te hebben gekozen. Een intercomsysteem aanschaffen is geen makkelijke beslissing. De hoofdpunten waar een gebruiker op moet letten zijn:

> "Vraag er een expert bij, niets is vervelender dan net het verkeerde systeem te hebben gekozen."

- De wensen en mogelijkheden. Niet alleen voor nu, maar zeker ook voor de toekomst.
- Hoeveel gebruikers moeten communiceren? Hoeveel vast, hoeveel mobiel? Is mobiel voor binnen of ook voor buiten?
- De duurzaamheid: een nieuw aan te schaffen intercomsysteem moet voor langere tijd meegaan en betrouwbaar blijven werken.
- Voorbereid op de toekomst: met de vele moderne huidige mogelijkheden zijn we er uiteraard nog lang niet, wie weet wat de toekomst gaat brengen? Dan is het goed om te weten dat een intercomsysteem als basis geschikt is voor deze nieuwe technieken.
- De benodigde infrastructuur: het van tevoren in kaart brengen van de infrastructuur met betrekking tot benodigde bekabeling is in vast installaties maar zeker bij mobiele systemen van groot belang om prijstechnisch zo efficiënt mogelijk te kunnen opereren. Bij mobiele systemen is de factor manuren ook zeker een overweging bij het in kaart brengen. Bij draadloos: hoe is de omgeving, constructie van gebouwen, welke banden zijn beschikbaar, zijn er andere wifi spots op locatie? Afstanden die overbrugd dienen te worden! Welke bekabeling is voorhanden? Is er overal LAN of WAN. Hoeveel subnets?
- Bij gebruik in meerdere zalen is één groot systeem flexibeler dan twee aparte systemen en prijstechnisch ook zeker interessanter.
- Wordt het systeem vast geïnstalleerd of betreft het een systeem voor een reizende productie en wat is het budget?
- Wat betreft het budget en de kosten: Een aanschaf van een intercomsysteem kan gezien worden als een investering over vele jaren. Ook kan men er voor kiezen het systeem met de tijd uit te breiden om de kosten te verspreiden.
- Ook de inhuurbaarheid is een belangrijk gegeven, als de directe investering laag gehouden moet worden is dat belangrijk?

4K UHD

Time to switch...



Limitless variations | 4K UHD | Hybrid Modular Design | 12.8 Gbit/sec data rate | Instant Switching

visual engineering
LIGHTWARE

mx.lightware.eu

Lightware Visual Engineering Netherlands BV
Tel: +31 35 631 3295
sales.nl@lightware.eu
www.lightware.eu

BUSINESCASES EN PRODUCTEN
RTS INTERCOMS
In de theater- en entertainmentindustrie is een duidelijke behoefte naar hoogwaardige professionele intercom. De eerste stappen zijn al gezet naar vrij configureerbare matrix intercom in combinatie met draadloos en vele zullen volgen.

Voorbeelden uit de praktijk zijn:
Desktop panelen bij de regie, licht en audio tafel zoals de DKP4016. wall mount panelen on stage in combinatie met een handset. Zoals de DKP4016W kleine 1 knop panelen in de wand gemonteerd per kleedkamer zoals de WKP1 bedrade partyline-communicatie naar de hoeken van het gebouw waar een ieder eenvoudig kan inprikken. BP325 pet headset. Draadloze intercom voor floor manager (BP325) en stage support (BP800).
Een greep uit de beschikbare systemen:
- RTS TW (twee draad) PL (party line) intercom. Voornamelijk beltpacks en kleine panelen.
- RTS PL draadloos. Deze is beschikbaar in een UHF versie met enkele of twee kanaal uitvoering in volle bandbreedte full duplex o-gecomprimeerd audio. Voor de locaties die weinig ruimte voor extra bandbreedte heeft hebben wij ook een UHF smal band Radiocom systeem. Voor de locaties die een licentie vrije intercom wensen hebben wij een Wi-Fi gebaseerd 2,4GHz intercom systeem. En daar stopt het niet mee, wij komen met een compleet nieuw systeem.
- RTS digital matrix. De matrix is het hart van een systeem en is verkrijgbaar in verschillende varianten en grootte. Dus een eenvoudige 16 poort matrix, tot en met een 860 poort matrix. En wij kunnen wel tot 256 matrices met elkaar koppelen tot een groot mash trunked netwerk. RTS matrix communicatie was voor jaren analoog, en dat kan nog steeds. Maar de trend is een volledig Dante gebaseerd matrix intercom systeem. Met deze ontwikkeling is de integratie met andere producten zoals audiomengtafels met Dante en IO's met Dante mogelijk. Momenteel zijn er al meer dan 650 audioproducten beschikbaar met Dante technologie, die volledig geïntegreerd kunnen worden met de RTS OMNEO intercom. In Nederland maakt RTS gebruik van AXON Gilze voor de broadcastmarkt en van The Audio Specialists voor de theater- en live entertainmentmarkt.



"Volgens de leveranciers is alles mogelijk, want niet alleen de gebruiker, maar ook de set is vaak uniek."

- Met wie ga je eventueel verbinden? Staat er een OBV bij het evenement en is er behoefte slim te koppelen, wat kies je dan?
- Maak gebruik van standaarden, AES 3, AES 10 (madi), DANTE en anderszins want dat waarborgt de investering.

SWITCHBOX, INTERCOMBOX, MATRIX SWITCHES?
Al deze mogelijkheden kunnen onderdeel zijn van het intercomsysteem. Bij een klein intercomsysteem is het toch vaak wenselijk om deze te koppelen aan andere systemen en zo één groot systeem te realiseren. Dit kan point-2-point maar ook via IP worldwide gerealiseerd worden. Een matrix heeft bij complexe systemen het grote voordeel dat er vele routings onafhankelijk van elkaar te maken en te combineren zijn. Matrix switches bieden de mogelijkheid de routing van de signalen van en naar alle intercomposten snel en vanuit een centraal punt te wijzigen Met een Matrix gebaseerd op intercom kan je iedere combinatie van posten tegelijkertijd met elkaar laten praten. Dus A kan alleen met post X, terwijl B met U,V en W aan het praten is. Onder een andere knop heeft A iedereen zitten (alle 25 anderen B-Z) etc. Een snelle en overzichtelijke programmering die ook tijdens showtime realtime is bij te sturen maakt een matrix tot het meest







datavideo

Datavideo voert een lijn met betaalbare en hoge kwaliteit PTZ camera's. Deze camera's worden bediend op afstand met een joystick, en zijn zowel rechtop als ondersteboven monteerbaar. Deze camera's zijn door hun grote populariteit nu drastisch in prijs verlaagd!



PTC-150

Max. 1080p60 output -
PTZ positie tracking -
Met IP besturingsprotocol -

~~EUR 2780,-~~ **EUR 2350,-**
Prijs excl. BTW

PTC-150 is ontworpen met educatie, conferenties, live evenementen en geautomatiseerde studio's in het achterhoofd. Unieke positietracking geven per frame accuraat de positie van de camera door. Grote tallylampen en 3G SDI output zorgen voor een flexibele en hoge kwaliteit camera.



PTC-120

Max. 1080p60 output -
340° pan, +90° to -30° tilt, 22x zoom -
Daisy chainable tot 7 camera's -

~~EUR 2315,-~~ **EUR 2095,-**
Prijs excl. BTW

De PTC-120 is een kleine, lichtgewicht PTZ camera. Zijn compacte uiterlijk staat echter niet in verhouding tot de beeldkwaliteit! Gecombineerd met een doorkoppelbaar controleprotocol (VISCA), en een compacte joystick controller is dit de ideale partner voor kleine evenementen of kerken.

Voor meer informatie, surf naar www.datavideo.com!

DATAVIDEO TECHNOLOGIES EUROPE B.V.

INFO@DATAVIDEO.NL
WWW.DATAVIDEO.COM



Spring
in onbekommerd ondernemerschap

Pareltjes produceren of facturen verwerken: wat kies jij?

Ben jij freelancer geworden omdat je dol bent op administratie? Of omdat je in alle vrijheid wilt doen waar je passie ligt?

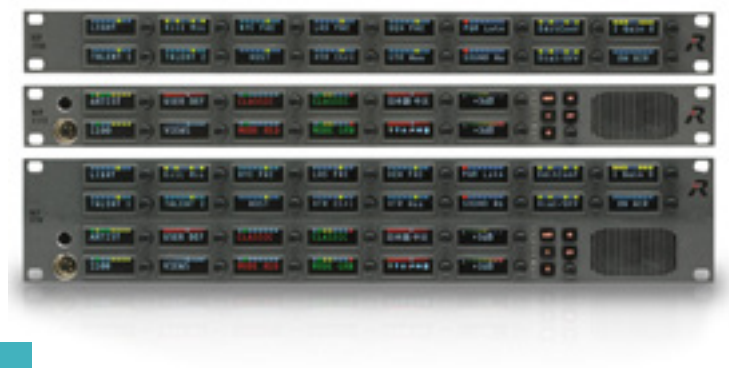
Met payroll en zzp-diensten zorgt Tentoo dat jij je volledig kunt richten op die ene montage-, productie- of voice-overklus. Gewoon doen waar je goed in bent. Zonder je druk te hoeven maken om risico's en administratie. Dat doen wij voor je!

Waag de sprong en ga nú naar tentoo.nl

TENTOO
HR | PAYROLL | ZZP







Businesscase Riedel

"Elke dag doen wij een breed scala aan evenementen zoals de Formule 1, Olympische Spelen, de kampioenschappen voetbal maar ook koningsdag in opdracht van Livetime of Tomorrowland in België met partners als Walkies for Events, DB-Video en CK producties in opdracht van ID&T. We zijn marktleider als het gaat om communicatie in de Benelux, veel belangrijker dan het noemen van typenummers denken we graag met onze partners (zoals Audio Electronics Mattijssen) en klanten mee. Het integreren van slimme oplossingen moet als doel hebben binnen budget de beste oplossing te hebben waar iedereen graag mee wil werken. In onze vestiging in Soest nemen we de tijd om die oplossingen uit te werken", aldus Wilbert Kooij.

flexibele en krachtige instrument voor een intercomsysteem. Bijvoorbeeld de Clear-Com Freespeak II systemen kunnen volledig worden geïntegreerd in de Clear-Com Eclipse-HX matrix, waardoor de meest flexibele routings kunnen worden gemaakt zonder restricties.

Riedel ziet intercom veel meer als een onderdeel van een complete oplossing voor een evenement. "In alle grote projecten die we doen maken we een koppeling tussen ons MediorNet, (een databackbone gebaseerd op redundant fiber), Artist, Digitale en Analoge Portofonie systemen, waardoor we over één systeem ook CCTV en toegangscontrole kunnen regelen", vertelt Wilbert Kooij. "Stel je voor, een beveiliger geeft een melding aan de dispatcher dat er een calamiteit is, de CCTV camera's zien wat er gebeurt en kunnen hulpdiensten inschakelen, maar door het beheren van de toegangscontrole ook de bezoekers omleiden. Ideaal."

HEADSETS, OORTJES OF HANDSET?

Volgens de leveranciers is alles mogelijk, want niet alleen de gebruiker, maar ook de set is vaak uniek. Headsets zijn er met twee oorschelpen of met één oorschelp. In het laatste geval is het gemakkelijker om ook communicatie met de directe omgeving te hebben. Met een oortje of hoofdtelefoon kan er alleen afgeluisterd worden. Electret microfoons geven meer signaal af dan dynamische microfoons en hebben vaak ook een betere frequentierespons. Oortjes worden voornamelijk gebruikt bij IFB's/portofoons etc. Headsets zijn beschikbaar in een enkele en dubbele versie. Enkele headsets zijn nodig als het cruciaal is om omgevingsgeluid te ontvangen. Dual headsets worden veel gebruikt door cameramensen of op plaatsen waar veel lawaai is, zoals in stadions of tijdens muziekoptredens.

IN GEVAL VAN NOOD

De kans is niet groot maar evenementen kunnen worden getroffen door brand, massale paniek, natuurrampen, ongelukken, vechtpartijen en zelfs aanslagen. Dan vormt het intercomsysteem een essentieel en fundamenteel onderdeel van het noodplan. Als het scenario wel klaar ligt maar niemand weet wat er aan de hand is, wat er nu moet gebeuren en wie dat waar doet, komt er weinig van de tijdige alarmering, evacuatie en beschermende maatregelen terecht. Ook voorkomt het intercomsysteem boze reacties doordat het publiek onvoldoende werd geïnformeerd. Ook wil het meelevende publiek graag bij ongevallen weten hoe het met de getroffen sporters of performers gaat. Wees beducht op de invloed van de social media die snel voor een onjuiste en/of verontrustende berichtgeving kunnen zorgen met alle gevolgen van dien. Tijdig op tijd wel juist informeren voorkomt in deze veel onnodige ellende.
De meeste intercomsystemen voorzien in een noodprocedure en zijn bestand tegen heftigere omstandigheden. Nico Lewis wijst er bijvoorbeeld op dat de RTS Intercomsystemen zijn ontworpen om 24/7/365 non-blockable te werken. Wat er ook gebeurt op de set. "Zolang de intercom het nog doet kan men communiceren en dus werken en ingrijpen."



Dutch Animation & Motion Design (DAMD):

‘VERENIGEN VOOR EEN GEZONDE SECTOR’

Professionals en studenten actief in 2D/3D animatie, VFX/post-productie en motion design (waaronder game design) hebben onder de noemer DAMD (Dutch Animations & Motion Design) de handen ineengeslagen om een gezond en internationaal concurrerende werkklimaat voor zichzelf te kunnen creëren. Want dat ze een prachtberoep hebben dat veel voldoening oplevert, daar zijn de leden het allemaal wel over eens. Maar dat je van voldoening alleen niet kunt leven, dat beseffen ze zich ook terdege. “Daarom moeten we ons verenigen, want niemand anders doet het voor ons.”



Afbeelding: Roy Nietereau

Eén van de initiatiefnemers achter DAMD is Caspar de Kiefte, senior bestuurder Kunsten van FNV Kiem en zelf van oorsprong animator. Hem was al langere tijd duidelijk dat er iets moest gebeuren om de Nederlandse animatiesector gezond te maken: "Ook in Nederland zie je de toename van animatiefilms, gamecreatie en de aantallen visual effects in grote films. Er begint langzaam maar zeker een industrie te ontstaan. Met DAMD willen we die sector professionaliseren." Eén van de zaken die nodig zijn volgens De Kiefte, is een betere onderhandelingspositie voor zzp'ers: "Ook willen we de industrie in Nederland weer aantrekkelijk maken voor toptalent dat naar het buitenland is vertrokken. Er zijn dringend verbeteringen nodig om als professionals in Nederland gezond en duurzaam ons beroep uit te kunnen oefenen en om internationaal op het hoogste niveau te kunnen concurreren."

Het 10-punten actieplan van DAMD

1) Het verbeteren van de onderhandelingspositie van zzp'ers en het verhogen van tarieven
2) Animatoren/VFX-professionals rechtvaardig laten meedelen in collectieve auteursrechtenincasso (2014: 422 miljoen euro)
3) Stimulering van de sector en positieverbetering in Nederland en daarbuiten
4) Ondernemerschapsvaardigheden verbeteren (tools en trainingen/workshops)
5) Afspraken maken met VNAP (animatieproducenten) en het Filmfonds
6) Ontwikkelen Algemene Leveringsvoorwaarden voor DAMD-leden, door leden te gebruiken bij opdrachten (met vakspecifieke bepalingen voor animatoren en VFX-professionals)
7) Juridische ondersteuning (contracten e.d.) en gratis advocaten bij problemen
8) Belastingspecials en belastingservice/financieel advies/ financieel advies/pensioenspreekuur voor zzp'ers
9) Korting op verzekeringen (arbeidsongeschiktheid, ziektekostenverzekering, computer-/electronica verzekering, bedrijfsautoverzekering, ongevallenverzekering, brand-/bedrijfsschade verzekering)
10) Masterclasses en relevante kortingen voor de beroepsgroep (zoals korting bij animatiefestivals in Nederland).

SERIEUZE INDUSTRIE

Professionals die veel meer uren maken dan ze uiteindelijk kunnen factureren ('we willen nu eenmaal kwaliteit leveren en dan gaat het nu eenmaal zo'), geen extra inkomsten uit auteursrechten bij hergebruik van een gecreëerd karakter of werk ('heb ik daar recht op dan?') en veel te lage tarieven waar tegen gewerkt moet worden ('er zijn nu eenmaal geen minimumtarieven, dus dit is gewoon marktwerking'). Het zijn zomaar wat veelvoorkomende issues (en de achterliggende gedachtegangen van de professionals) die zowat elke creatieveling in de sector zal herkennen. Er is gewoon nog weinig vastgelegd en juist dáár moet volgens De Kiefte en consorten verandering in komen. "Het besef dat dit een serieuze industrie is, heeft nog lang niet iedereen", legt hij uit. "Wie in deze sector werkt heeft

DUTCHMULTICAM

Outside Broadcast Van · ENG Crews · KA-Sat · Editing

KICK-OFF

1 APRIL 2016

Met als doelgroep de kleine televisiemarkt, sport, evenementen, concerten, nieuws en de zakelijke markt, wordt op initiatief van ***camerateam.nl*** een nieuwe compacte regiewagen gebouwd. U krijgt de kwaliteit van een grote wagen, voor de prijs van een kleine!

De wagen biedt ruimte voor vijf personen. De regisseur, schakeltechnicus, beeldtechnicus, audio technicus en een flexibele plaats voor bijvoorbeeld regie, productie of redactie, graphics of slow-motion.

De workflow is volledig in 4K en de standaard cameraketens zijn Grass Valley LDX80 HD. De wagen is uitbreidbaar tot acht camera's op shading, met in totaal 24 inputs. Voor 4K opdrachten wordt in overleg met de klant afgestemd welke camera's worden ingezet.

Op **1 April 2016** is de officiële kick-off en u kunt daar bij zijn. In de avond van 18:30 uur tot 20:30 uur is een klein maar bescheiden programma in elkaar gezet om samen met u en uw collega's de wagen te bewonderen. We zien deze avond ook als een netwerk bijeenkomst.

Mercedes Sprinter L3H2:

- Grass Valley LDX80
- For-A HVS2000 / HVS2240 2ME 4K/HD
- 40 x 40 Matrix 4K/HD
- Atomos Studio, 4K/HD recorder 4 x
- RTS intercom
- Yamaha TF3 audiomixer, 2 x stagebox
- KA-Sat, IP Live

Wilt u erbij zijn? Stuur dan een email naar: **info@dutchmulticam.com**

www.dutchmulticam.nl DutchMulticam info@dutchmulticam.nl +31 6 247 297 28



Afbeelding: Stijn Windig

Lid worden?
Professionals of studenten die actief zijn in 2D/3D animatie, VFX/post-productie en motion design en die lid willen worden van DAMD, kunnen dat doen via www.damd.nl.

De eerste vier maanden betaal je €6,25 per maand, daarna geldt het reguliere tarief. De contributie van een bond of beroepsvereniging kan bovendien door zelfstandigen jaarlijks worden afgetrokken van de belasting.

Voor studenten geldt een speciaal tarief. Zij zijn het eerste jaar gratis lid en betalen daarna slechts €6,- per maand.

> "Om een concurrerende rol te spelen in de top van de internationale markt hebben we de overheid nodig, maar bijvoorbeeld ook beroepsonderwijs dat goed aansluit op de praktijk."



Afbeelding: Jeffrey Schreuders

een fantastisch beroep en doet vaak wat hij het allerliefst doet, maar dat betekent nog niet dat je daarom onderbetaald moet gaan werken, dat het normaal is om overuren niet te belonen en dat waardevolle beeldrechten bijna gratis kunnen worden weggegeven. We moeten echter ook keihard blijven werken om te zorgen dat de Nederlandse animatie mee blijft tellen. Om een concurrerende rol te spelen in de top van de internationale markt hebben we de overheid nodig, maar bijvoorbeeld ook beroepsonderwijs dat goed aansluit op de praktijk. Redenen genoeg dus om DAMD op te richten: een beroepsvereniging die opkomt voor de rechten en belangen van Dutch Animators & Motion Designers."

DAMD zet zich in voor een gezonde, sterke en professionele animatiebranche in Nederland én een sterkere concurrentiepositie richting het buitenland. Dat gebeurt onder andere met de steun van FNV Kiem, de grootste vakvereniging in de creatieve industrie. Samen met hen kan DAMD haar stem laten horen in de politiek, maar ook gebruik maken van de diensten van gespecialiseerde advocaten, juristen en andere deskundigen. Allemaal om op te komen voor de belangen van de beroepsgroep en dus van de leden daarvan. DAMD is er overigens niet alleen voor hulp achteraf, maar organiseert bijvoorbeeld ook trainingen op veel verschillende gebieden. Zo kunnen leden bijvoorbeeld leren hoe ze kunnen omgaan met de groei van hun bedrijf (en hoe ze die groei kunnen realiseren), kunnen ze kennis opdoen over hoe in de creatieve sector tot goede tarieven gekomen wordt en worden leden getraind in hoe ze hun ondernemerschap kunnen versterken. Wie op de hoogte wil blijven van het aanbod op dit gebied én wie lid wil worden van DAMD, kan daarvoor terecht op de website van de vereniging: www.damd.nl.

ONDER-TITELEN ANNO 2016

Sinds de jaren ‘80 van de vorige eeuw ondertitelt men in Nederland op grote schaal film, video en televisieprogramma’s. Het is zo gewoon dat het de kijker over het algemeen alleen opvalt als het één van die zeldzame keren niet werkt. Er zijn voor televisie grofweg drie soorten ondertiteling. Ondertiteling van buitenlandse programma’s die vooraf kunnen worden gemaakt, Teletekstondertiteling voor doven en slechthorenden en ondertiteling voor live vertaling en bij grote evenementen en calamiteiten.

Tekst Arnout van der Hoek, MediaAssist



Al ruim dertig jaar is er aan die één à twee witte zinnetjes onder in beeld niet veel veranderd. Ze blijven gemiddeld vijf à zes seconden in beeld staan en uit onderzoek is gebleken dat de gemiddelde kijker ongeveer elf karakters per seconde kan lezen. Meestal wordt de zin vijf frames voor dat men het hoort gestart. Ook het lettertype is vrijwel overal gelijk. Ooit is in de jaren '80 uitgezocht wat nu prettig leest als ondertitelingsletter. Daar is een lettertype uit ontwikkeld dat nu nog steeds wordt gebruikt: Helvetica Neue LT67 met 87% wit, een specifieke grootte en een specifiek zwarte rand. Onder meer de Nederlandse Publieke Omroep heeft deze specificaties verplicht gesteld.

EXPERIMENT

De titel komt over de video heen te liggen en is transparant, wat betekent dat de videolaag achter bijvoorbeeld het rondje van de letter O zichtbaar is. De leesbaarheid van de letter moet voor zowel heel lichte scènes als in donkere scènes leesbaar blijven. Hans de Jong van BTI Studios vertelde dat Cartoon Netwerks begin deze eeuw heeft geëxperimenteerd met allerlei lettertypes. Bij elke cartoonserie een ander lettertype, tot schrijfletters toe. Dat experiment is van korte duur geweest. Het kwam de leesbaarheid niet ten goede. "De ondertitel is ondersteuning voor de kijker en geen doel op zich", aldus Gerard van Loenhout van inVision.

NASYNCHRONISEREN

Een groot deel van in Nederland uitgebrachte films en Tv-programma's wordt al jaren ondertiteld. In grote landen met bijvoorbeeld Engelse, Franse, Duitse en Spaanse talen wordt veel nagesynchroniseerd of domweg niet uitgezonden in vreemde taal. Nasynchronisatie gebeurt in Nederland bijna alleen voor kinderprogramma's. Verder vinden we het in Nederland vooral storend, waar het in een land als Duitsland heel gewoon is. Men kan zich voorstellen dat nasynchroniseren behoorlijk wat meer werk is dan ondertitelen. Het Nederlandse taalgebied is beperkt en was daarmee één van de reden om daar niet aan te beginnen. Met onder meer de Scandinavische landen, ook kleine taalgebieden, waren we één van de weinige landen die bijna alles ondertitelden en al jaren ervaring hier mee hebben. Belangrijke software op het gebied van ondertiteling vindt zijn oorsprong in Zweden.

VAK APART

Door de komst van steeds meer video-on-demand, de groei van diensten zoals Netflix en zenders als HBO, neemt de vraag naar ondertiteling in de grote taalgebieden ook steeds meer toe. Ondertitels geven nooit integraal weer wat er wordt gezegd. Het is meestal onmogelijk om een volledige dialoog in zinnen weer te geven. Dat zou door de snelheid onleesbaar worden. Al zijn er doven en slechthorenden die dat wel zouden wensen. Gemiddeld verdwijnt 30% van de dialoog. De kunst voor de vertaler en ondertitelaar is dus om een goede weergave te creëren van wat er wordt gezegd. Het is, zoals Gerard van Loenhout zegt, de kunst van het weglaten. "Vertalen voor ondertiteling is een specifiek vak. De betekenis van een stukje dialoog moet worden weergegeven in twee zinnen. Het construeren van een goedlopende zin, met onderwerp, werkwoord en gezegde, helpt de lezer om de informatie sneller tot zich te nemen. Een uitgesproken tekst kan letterlijk weergegeven bijna onleesbaar worden. Het is dus de kunst, zonder de dialoog geweld aan te doen, deze opnieuw te construeren. Bewust verkeerd uitgesproken teksten of met humor en sarcasme gelardeerde teksten zijn de uitdaging."

VERKEERD VERTAALD

Een goede betekenisvolle vertaling is nog steeds handwerk. Sommige woorden in bijvoorbeeld het Engels kunnen verschillende betekenissen hebben. De vertaler moet wel de context begrijpen. Dat dit wel eens misgaat is een doorn in het oog van gerenommeerde ondertitelbureaus als Ericsson, inVision en BTI Studios. Allen komen met legio voorbeelden waarbij op een 'goedkope' manier wordt vertaald. Zo kwam Hans de Jong een vertaling tegen waarbij een zangeres liever plat dan scherp zong. Hierbij waren de worden 'flat' en 'sharp' letterlijk vertaald, terwijl het om muziektermen 'mol' en 'kruis' ging. Ook Van Loenhout kan zich flink ergeren aan hele series die op Netflix slecht zijn vertaald. Een volledig uit de context gehaalde vertaling omdat de vertaler waarschijnlijk de aflevering daarvoor niet had gezien of puur met de tekst heeft gewerkt. Het woord 'license' kan in het Engels bijvoorbeeld gewoon vergunning betekenen, maar in dit geval ging het over zijn rijbewijs. Helaas had de vertaler dit gemist.

SNEL

Bovenstaande bedrijven maken bij voorkeur gebruik van vertalers die geboren zijn in de 'doeltaal'. Dus als er van het Engels naar het Nederlands moet worden vertaald willen ze bij voorkeur daar een Nederlander voor. De meeste bedrijven kunnen vertalen vanuit bijna elke taal, al is de grote bulk vooral vanuit het Engels. Hierbij is de snelheid ook van belang. Voor televisie moeten soms reportages die dezelfde dag zijn gemonteerd en 's avonds worden uitgezonden, tussendoor ook nog van ondertitels worden voorzien. Er is ook een grote toename van buitenlandse series waarop flinke tijdsdruk ligt. Zo vertelt BTI Studios dat bijvoorbeeld de HBO serie 'Game of Thrones' kort na eerste uitzending in Amerika al moet worden vertaald. Vroeger kon het enige tijd duren voordat een serie in het buitenland beschikbaar was. Tegenwoordig willen de makers de afleveringen zo snel mogelijk distribueren om piraterij voor te zijn. Bovengenoemde serie is op HBO in Nederland al twee á drie dagen nadat deze in de VS is gelanceerd te zien. Ericsson, vertelt Thijs de Korte, is in feite gespecialiseerd in snelheid. Ze doen veel vertalingen van programma's die dicht op het uitzendproces zitten. Live vertaling voor interviewprogramma's zoals RTL Late Night en Buitenhof en een groot deel van Teletekst voor de NPO en RTL. Ericsson is vertegenwoordigd in een flink aantal landen en doet veel aan ontwikkeling van de eigen software 'Subito'. De Korte verwacht groei en verbreding in de markt door bijvoorbeeld inzet van vertalingen voor verrijking van databases.

TOENAME

Door video-on-demand portals zoals Netflix krijgen de ondertitelbureaus niet aflevering voor aflevering per aanvraag, maar wordt gevraagd direct de hele serie te vertalen en ondertitelen. Bij grote distributeurs van bijvoorbeeld Hollywoodproducties die in vele landen worden uitgegeven in vele talen, liggen de prijzen wel onder druk. Er worden hier regelmatig deals gesloten met bureaus die meerdere talen in één keer doen. Dat dit ten koste gaat van de kwaliteit moge duidelijk zijn. Soms worden bureaus verplicht uit te gaan van het Engelse aanwezige script dat al van de serie beschikbaar is. De Nederlandse Publieke Omroep is verplicht 100% van de programma's voor doven en slechthorenden te ondertitelen. De ondertitels zijn weer te geven door de pagina 888 van Teletekst op te roepen. De

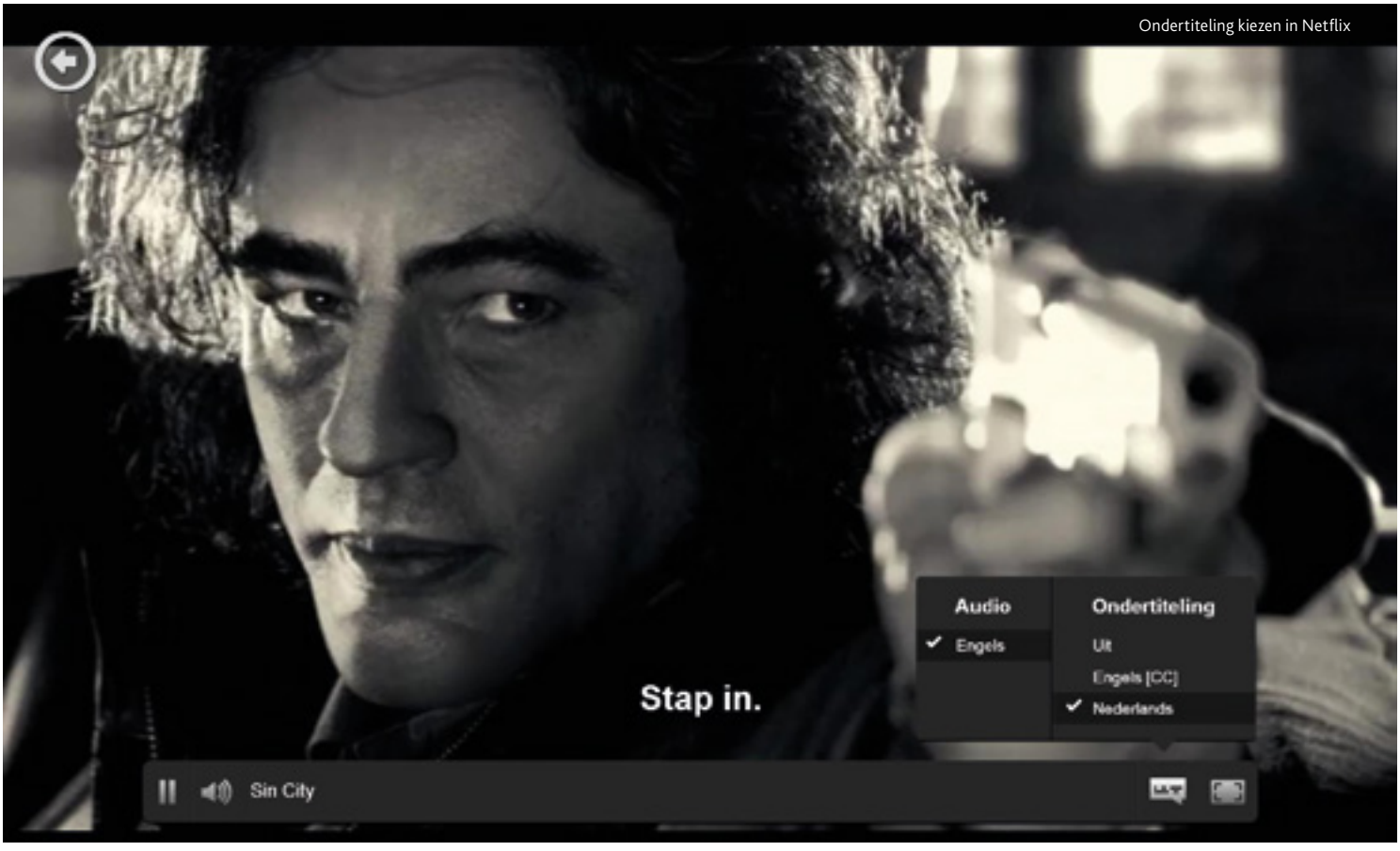
commerciële omroepen moeten tenminste 50% ondertitelen. SBS doet live-ondertiteling van programma's als Hart van Nederland en Shownieuws. Ook bij RTL is een toename aan ondertiteling waarneembaar.

ZELF HEBBEN

Ondertiteling is een onderdeel waar bijna elke programmamaker en producent regelmatig mee te maken heeft. De NPO omroepen sturen standaard hun gemonteerde programma's voor Teletekstondertiteling naar de specifieke diensten. Vertaling en ondertiteling gaan naar partijen als Ericsson, het voormalige NOB en inVision. BTI Studios werkt meer voor commerciële partijen zoals SBS, Discovery Channel, Fox en voor DVD en Blu-Ray voor Disney en Universal. Ericsson doet echter ook veel voor RTL. De ondertiteling bij de NPO wordt in vele gevallen pas in de uitzendstraat over het beeld gezet. Wat steeds vaker gebeurt is dat de titels weer terugkomen in de montage en daar alsnog in beeld worden 'gebrand'. Dit komt onder ander doordat de producties de titels graag zelf willen hebben voor bijvoorbeeld online publicatie. De titels worden samen met de uitzending wel opgeslagen bij Beeld en Geluid. Voor een eventuele herhaling van een aflevering is dat prima. Maar voor hergebruik is het bezitten van de ondertiteling op eigen servers van de omroepen soms makkelijker.

FAB

Het toevoegen van de titels in de uitzending van Open of Gesloten (Teletekst) en live ondertiteling is iets wat technisch plaatsvindt in de uitzendstraten. Bij satelliet- en kabelbedrijven worden de verschillende ondertitels meegeschreven in het beeldsignaal. Met de ontvanger kan de tekst dan weer worden opgeroepen. Ook zijn er bedrijven zoals DMC (Digital Media Centre) die de ondertiteling toevoegt aan Transport Streams en MXF files voor zowel open, teletekst als DVB en leveren dit o.a. aan UPC ten behoeve van de kanalen in heel Europa (check met UPC) en Ziggo voor o.a. Video On Demand. Het Nederlandse bedrijf Telequip levert al ruim twintig jaar de software en hardware voor teletekst en ondertiteling. Zij leveren naast andere producten het merk FAB Teletext & Subtitling, waarvan systemen bij verschillende uitzendstraten, zoals bij Omroep Brabant, R.T.B.F. en RTL Luxembourg alsmede kabel- en satellietbedrijven worden geleverd zoals UPC. Het plaatsen van ondertitels in beeld wordt al gedaan vanaf het zwartwit tijdperk en eigenlijk is daar niet zo gek veel in veranderd. De computersystemen innoveren en de technische mogelijkheden veranderen en nieuwe standaards worden ontwikkeld en mede daardoor zijn de eisen en wensen van vertalers in de loop van de jaren meegegroeid. In 2004 had de NOB de primeur om met de FAB live ondertiteling aan een iets vertraagde uitzending open ondertiteling toe te voegen, zodat alle kijkers de nieuwsuitzendingen over het uitbreken van de oorlog in Irak konden volgen waarbij zowel het Arabisch als Engels live werd vertaald en ondertiteld. De systeemconfiguratie van de edit werkstations op de vertaalafdeling en het uitzendstation in de uitzendstraat wordt tot op de dag van vandaag nog gebruikt bij Ericsson en is nu altijd beschikbaar als standaard faciliteit. Vooral de stabiliteit en gebruiksvriendelijkheid van de apparatuur is bij de live ondertiteling belangrijk. Bij live uitgezonden programma's van de NPO en andere omroepen wordt al vele jaren live ondertiteld, maar dan als teletekst toegevoegd. Om dit te kunnen realiseren wordt een uitzending zoals Nieuwsuur of De Wereld Draait Door ongeveer dertig seconden vertraagd. Toch



Ondertiteling kiezen in Netflix



Ondertiteling in YouTube video's

blijft dit een specialistische uitdaging voor de ondertitelaar, live werkend tegen de klok. Behalve bij Ericsson en NPO Traffic worden de FAB Live ondertitelingsystemen in België bij de RTBF en bij RTL Télé Luxembourg dagelijks gebruikt.
Bij de RTBF wordt sinds kort gebruik gemaakt van Franstalige spraakherkenning bij de nieuws- en sportuitzendingen waarbij de spraakherkenningsoftware is geïntegreerd in de FAB Live ondertiteling software. Ook de regionale omroepen vallen onder de NPO en zijn verplicht tot Teletekstondertiteling. De meeste regionale omroepen gebruiken de FAB ondertitelingsoftware voor het produceren van de teletekstondertiteling, maar door de onder druk staande budgetten, is dit helaas niet bij alle regionale omroepen mogelijk.

INNOVATIE

Op het gebied van vertaling vindt er veel technische innovatie plaats. Vertalings-apps op mobiel en automotive producten zijn al praktijk en worden steeds beter. Google heeft pas aangekondigd om met een live gesproken vertaler te komen, waardoor gebruikers van verschillende landen met elkaar kunnen praten in hun eigen taal. Ook in de televisie- en filmindustrie wordt al jaren gekeken naar mogelijkheden om gesproken woord om te zetten in tekst. Op zich is deze technologie al enkele jaren op de markt. De moeilijkheid zit hem in het scoringspercentage. Als een software app 90% van het gesproken woord goed vertaalt, betekent het dat één op de tien woorden fout is. Het scoringspercentage moet dus heel hoog liggen om bruikbaar te zijn. Daarbij komt nog de uitdaging van stemprofielen en taalprofielen. Ook in Engelstalige landen verteld de Korte is de wetgeving dwingend voor ondertiteling van doven- en slechthorenden. Ericsson heeft onlangs Red Bee Media in Engeland overgekocht welke een groot deel van de ondertiteling voor de BBC verzorgd. In Amerika wordt het automatische close caption gebruikt in de altijd aanwezige beeldschermen in cafés en op luchthavens, waarbij het geluid uit is gezet. Het heeft bij lange na niet de kwaliteit van ondertitels. Avid heeft al enige jaren ScriptSync. Hiermee kan een script uit een dramaserie of televisieshow worden ingevoerd in de montage en synchroon worden gelegd aan het opgenomen materiaal. Na de sync kan er op woorden in de tekst worden geklikt en het bewuste videofragment wordt getoond.

TIJDSWINST EN CLOUD

De Europese Unie is enige jaren geleden ook gestart met een project voor machinale vertaling, het Sumat-project. Gerard van Loenhout van InVision heeft daar aan deelgenomen en bijna 7,5 miljoen zinsfragmenten geleverd. De accuratesse van het systeem was zeer hoog. Het heeft echter helaas nog niet geresulteerd in een commercieel vervolg. Een dergelijk systeem is weliswaar nooit zo goed als een menselijke vertaler, maar zou deze vertaler wel 30% tijdswinst opleveren. Een bestaande veelgebruikte spraakherkenning software is Nuance Dragon, met een nauwkeurigheid van 99%. Het Nederlandse bedrijf Optispeech, onderdeel van de Nalta group, is anderhalf jaar geleden gestart met een cloudoplossing. Dit is een zogenaamde pay-as-you-go oplossing. Het is op dit moment de enige op de wereld en daarmee marktleider in Europa. Het principe werkt als volgt; een videofile wordt geüpload naar Optispeech en het gesproken bericht wordt omgezet in tekst. Vervolgens kan met een online editor de tekst worden omgezet in subtitles en worden geëxporteerd. Optispeech vertaalt dus niet, maar kan wel veel talen omzetten in tekst. De cloudoplossing maakt de technologie niet alleen bereikbaar voor grote klanten, maar ook voor bedrijven met incidentele vraag. De kosten zijn enkele dubbeltjes per programma minuut. De ondertitelbureaus zijn enthousiast over deze technologie, die enorm veel tijdwinst kan opleveren.

DZJINTONIK

www.dzjintonik.eu

AV&Entertainment® MAGAZINE



Check de AV-Entertainment E-Paper app voor je tablet en smartphone op:

www.av-entertainment.nl

Wereldprimeur VRT LiveIP:

Remote IP-broadcastproductie

De European Broadcasting Union (EBU) maakte bekend dat de Belgische publieke omroep VRT op 15 januari 's werelds eerste remote IP-broadcastproductie heeft gerealiseerd, waarbij volledig gebruikgemaakt werd van open standaarden in de hele productieketen.



Deze remote productie was een vervolg op de eerdere proefuitzendingen vanuit de IP-studioregie die speciaal gebouwd werd door de LiveIP projectgroep, onderdeel van het zogenaamde Sandbox project van de VRT. Deze keer werd de concertzaal Bozar (in het centrum van Brussel) door middel van een enkele glasvezelkabel verbonden met de IP-regie bij VRT in Brussel, zo'n tien kilometer verderop. De feedback van het VRT-productieteam op de productie was unaniem positief en de bouwtijden voor de productie bleken bovendien beduidend korter dan die van reguliere broadcast producties.

TIJDSBESPARING

"De combinatie van zogenaamde CWDM-technologie en IP stelt ons in staat om over één glasvezelkabel 25 Gbit/s te transporteren voor de vier gebruikte IP-camera's, de tien microfoons, intercom, telepresence en controle, zonder enige vertraging. Dit maakte deze multicam-productie zo eenvoudig en transparant dat je direct vergeet dat het programma eigenlijk wordt gemaakt op tien km afstand", aldus Karel Debondt, Project Manager bij VRT. "Merkbaar was ook de enorme tijdsbesparing bij het technisch bouwen van de productie. Het is eigenlijk een kwestie van het aansluiten van de glasvezelkabel en vervolgens zijn video, audio, intercom, controles en internet direct beschikbaar."

EERSTE

Het LiveIP Project, onderdeel van het VRT Sandbox-technologie accelerator programma, is 's werelds eerste proof of concept van een complete multivendor live-productieketen welke uitsluitend is gebaseerd op het IP-protocol. Gedreven door de VRT en de EBU en versterkt door een lange lijst van partners zoals Axon, Dwesam, D&MS, EVS, Genelec, Grass Valley, Lawo, LSB, Nevion, Tektronix en Trilogy, is een volledig functionele IP-productiestudio ontwikkeld. Het project maakte tevens als eerste volledig gebruik van bestaande open standaarden, waaronder SMPTE 2022-6, AES67 en PTP.

D&MS EN LiveIP

System integrator D&MS trad eind vorig jaar toe tot het Sandbox LiveIP project van de VRT, dit op voorspraak van Michel de Wolf. Deze 'industry veteran' is een bekende specialist in de broadcast industrie en werkte onder meer voor Talpa, SBS en recentelijk als CTO bij EVS. Een jaar geleden introduceerde De Wolf het LiveIP project bij de VRT en EBU en is hij dan ook zeer nauw betrokken bij de uitvoering hiervan. Binnen het project ontstond de behoefte aan een system integrator die het project naar een volgende fase kon helpen. D&MS, dat in het verleden al de Master Control Room en de 'transmissie wagen' voor de VRT bouwde, had al veel kennis op IP-gebied en gaat nu samen met het team van de VRT en de andere aangesloten partners onderzoeken hoe de technieken van video en audio over IP en de traditionele broadcast technieken kunnen samensmelten. De ervaring van D&MS met de ontwikkeling van studio's en OB-trucks maakt het mogelijk dat alle technieken in één technische tekening gecombineerd kunnen worden. Het naadloos laten samen komen van alle ideeën en technieken genereert weer nieuwe inzichten waarmee het Sandbox project, en daarmee ook de rest van de industrie gebaat is.



DutchMulticam

Kennismaken met nieuwe regiewagen

Onze columnist John Huijbregts (Camerateam.nl) maakte in december bekend dat hij met zijn bedrijf ging investeren in een nieuwe eigen regiewagen, onder de naam DutchMulticam. Aan die wagen is de afgelopen tijd keihard gewerkt en wordt op dit moment de laatste hand gelegd. Op 1 april is de kick-off waarbij de wagen te bezichtigen is en waar geïnteresseerden van harte welkom zijn (zie kader). Wij lichten hier alvast een tipje van de sluier op.

Een Mercedes Sprinter L3H2 is de basis voor de fonkelnieuwe regiewagen die DutchMulticam de afgelopen tijd heeft gebouwd. Alle ervaringen die cameraman John Huijbregts de afgelopen dertig jaar heeft opgedaan op het gebied van multicam zijn uiteraard meegenomen in de plannen. “Zo zijn we uiteindelijk gekomen tot een slimme en compacte wagen met hoogstaande kwaliteiten”, vertelt Huijbregts desgevraagd.

HD OF 4K

In de Mercedes Sprinter is een geheel 4K voorbereide regieopstelling, zowel qua switcher, monitoring, recording en playout als slowmotion. Ook heeft de wagen een KA-uplink, waardoor ook ingesprongen kan worden op de nieuwsmarkt of live uitzendingen.

> “In de Mercedes Sprinter is een geheel 4K voorbereide regieopstelling, zowel qua switcher, monitoring, recording en playout als slowmotion.”

Dat kan gaan van een eenvoudige uplink tot en met de meest uitgebreide vorm tot maximaal acht camera’s. Huijbregts: “De hele infrastructuur in de wagen is in 4K, maar we hebben er wel voor gekozen om de cameraketens HD te houden. Voor de 4K klussen bekijken we per keer welke camera’s we inzetten. We zijn dus niet



alleen klaar voor de broadcastmarkt, maar er zijn ook voorzieningen voor concerten, seminars en zakelijke meetings waar 4K al helemaal is geïntegreerd."

BETROUWBAAR

Er is gekozen voor vier Grass Valley LDX80 fiber cameraketens. De ketens zijn compleet met XCU en OCP, met voor elke camera 250 meter fiber. "Voor 4K opdrachten wordt in basis gebruikgemaakt van Sony FS7 camera's, maar in overleg met de klant kan worden bepaald welke camera's zijzelf in willen zetten", legt John Huijbregts uit. "De wagen kan tot maximaal acht camera's worden uitgebreid." Ook alle recording is 4K/UHD/HD. Huijbregts: "Als recorders heeft Fofic de nieuwe Atomos Shogun Studio 4K-RAW/4K/UHD/HD SSD recorders geleverd. Er zitten twee stuks in, wat de ruimte geeft tot het opnemen van vier bronnen tot maximaal 4K-RAW. In onze ENG opstelling gebruiken we al geruime tijd Atomos Samurai Blade HD-SDI en dat bevalt enorm goed. Verder is

> "De hele infrastructuur in de wagen is in 4K, maar we hebben er wel voor gekozen om de cameraketens HD te houden."

Kick-off DutchMulticam op 1 april!

Op vrijdag 1 april aanstaande vindt onder het genot van een hapje en een drankje vanaf 18:30 uur de officiële kick-off plaats van de nieuwe regiewagen van DutchMulticam. Dat gaat gebeuren in de projecthal van Zoomvliet Studio van het Zoomvliet College (waar John Huijbregts tevens docent Camera is) aan de dr. Ing. Van Veenweg in Bergen op Zoom. Om 18:30 uur is de inloop en om 19:15 uur is de kick-off. Daarna is er tijd om vragen te stellen en de wagen in zijn geheel te bezichtigen.

In een unieke combinatie werkt het ROC West-Brabant mee aan de kick-off van DutchMulticam. In de projecthal van Zoomvliet Studio werken studenten van de audiovisuele opleiding en podium en geluidstechniek volledig mee. Zij zorgen voor een sfeervolle ambiance en een prachtige officiële handeling. Daarnaast zijn er leerlingen van Zoomvliet Hotelschool die zorgdragen voor een hapje en een drankje. Hiervoor is voor beide opleidingen het geheel in een projectopdracht gestopt waarbij DutchMulticam de opdrachtgever is. Meer info over het Zoomvliet College is te vinden op www.zoomvliet.nl.

De school is op dit moment gehuisvest in een noodgebouw, maar er wordt naast de school volop gebouwd aan de nieuwbouw, waar niet alleen Zoomvliet Studio gehuisvest gaat worden, maar ook Zuid-West TV, Zuid-West FM en Facilitair Bedrijf. Tijdens de kick-off wordt ook kennis gemaakt met Zuid-West. Op die manier kun je ook de mogelijkheden bekijken die beide scholen te bieden hebben op het gebied van stage en faciliteiten binnen je bedrijf, omroep of instelling. Bovendien is het een korte, maar vooral sfeervolle netwerkbijeenkomst.

Denk je het leuk of interessant te vinden om bij de kick-off aanwezig te zijn? Stuur dan a.u.b. je gegevens naar john@camerateam.nl met daarin duidelijk je naam en andere benodigde gegevens, zoals vakrichting en functie. Je krijgt dan vanzelf alle gegevens.






NewTek™
Capture the game. Captivate your fans.
Fill every seat in the stadium – but don't expect your fans to be sitting.
They'll be on their feet, an important part of the action,
thanks to the unmatched fan experience that 3Play™ allows you to create.
Multi-camera capture, slow motion, instant replay, custom graphics,
social media publishing, and more at game-changing price performance.
See 3Play in action at NAB Booth SL5817
or visit newtek.com
©2016 NewTek, Inc. TriCaster and LightWave 3D are registered trademarks of NewTek. 3Play, LightWave, Broadcast Minds, ProTek and TalkShow are trademarks and/or service marks of NewTek, Inc.


Consultancy - Workflow begeleiding
Training - Media Management
MediaAssist
support b.v.
info@mediaassist.nl www.mediaassist.nl 035 6239297







er de keuze uit verschillende codecs voor zowel pc als Mac. De betrouwbaarheid is wat ons betreft gegarandeerd." Het hart van de wagen is de allernieuwste For-A HVS2000 met HVS2240 visual switcher, een regelrechte primeur! Dit is een 2ME switcher met vier flexkeys die zorgt voor ongekende mogelijkheden voor een dergelijke kleine wagen. Tot maximaal zes live video's en een achtergrond is te realiseren, volledig programmeerbaar. Voor concerten is de 2ME zo in te stellen dat de schermen automatisch doorschakelen naar bijvoorbeeld close ups. Om het allemaal nog flexibeler te maken is er een extra 40 x 40 matrix geplaatst zodat een vrijwel fysieke patchloze omgeving is gerealiseerd.

LENZEN

Ook de lenzen komen bij Fofic vandaan. Het gaat daarbij om vier stuks Fujinon 2/3" HD. "We hebben gekozen voor een HA 12x4.5 lens, een HA 23x7.8 en twee ZA 17x7.8 lenzen", vertelt Huijbregts. "Allemaal full servo, inclusief full servo remote kits. Een prachtige set lenzen waar we heel erg blij mee zijn!" Fofic zorgde tevens voor een primeur in de wagen van DutchMulticam. "We hebben namelijk de nieuwste Cartoni Focus 22 tripod systemen in onze uitrusting", legt Huijbregts uit. "Ontzettend licht van gewicht dankzij de modernste technieken die zijn toegepast. Bovendien zijn ze modulair uit te breiden voor zware EFP doeleinden."

> "Allemaal full servo, inclusief full servo remote kits. Een prachtige set lenzen waar we heel erg blij mee zijn!"

INTERIEUR

Voor het inbouwen van het interieur kon gaan beginnen, werd de Sprinter eerst naar Mobiledrome in Oud-Gastel gebracht, waar onder andere de schotel op de wagen geplaatst is. Daarna konden de voorbereidingen getroffen worden voor de volgende stap: het plaatsen van de 19" kast en een tussenwand. Vervolgens ging de reis naar Akkermans Interieurbouw in St. Willebrord, waar de werktafels gebouwd werden. DutchMulticam werkt nauw samen met AV & Entertainment Magazine. Uiteraard zullen wij ook aanwezig zijn bij de kick-off, om in de volgende editie van AV & Entertainment Magazine verslag te doen van de bijeenkomst!



Terugblik:

Integrated Systems Europe 2016

Voor het eerst in de geschiedenis van Integrated Systems Europe nam de beurs vier dagen in beslag. Het gaat dan ook goed met de beurs en dat was te zien in de hallen van RAI.

Toen de deuren van de RAI op vrijdag 12 februari na vier beursdagen dicht gingen stond de teller op exact 65.686 bezoekers. Volgens de organisatie toont het aan dat het niet alleen de drukstbezochte en beste ISE ooit was, maar tevens is de beurs nu volgens heb door de bezoekers erkend als de grootste AV- en systeemintegratiebeurs te wereld.

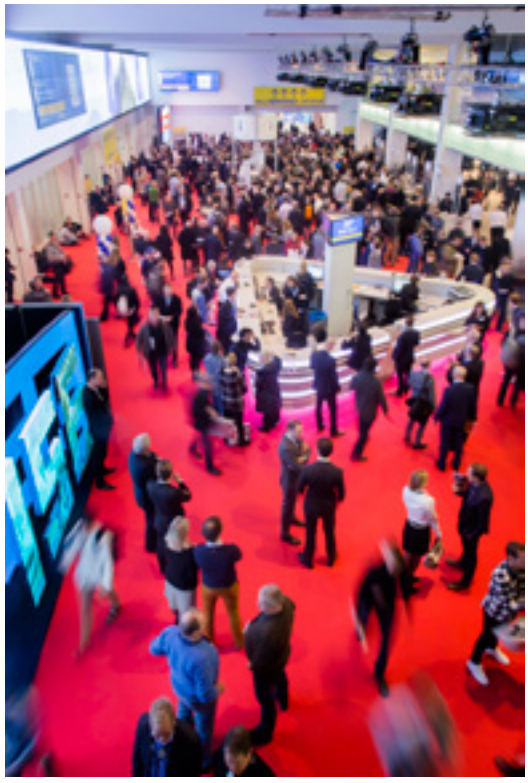
BENQ

Bij BenQ was een grote eyecatcher te zien in de vorm van het eerste 213,36 cm/84-inch touch-display met een Ultra HD-resolutie van 3840 x 2160 pixels in 16:9-formaat. De multitouch-oplossing is een uitkomst voor interactieve presentaties in bedrijven en onderwijsinstellingen en geeft dankzij een zeer hoge beeldkwaliteit de kleinste details zoals lettertypen en lijnen haarscherp weer. Zelfs van een grotere afstand, bijvoorbeeld vanaf de laatste rij in de klas, is de inhoud goed leesbaar. Dankzij de infrarood 10-punts touch-technologie hebben meerdere personen tegelijkertijd toegang tot het display met lesmateriaal en interactieve presentaties. Gebruik de interactieve software DisplayNote om content eenvoudig op het scherm te delen en te presenteren. De BenQ RP840G met UHD-resolutie is per direct verkrijgbaar voor een adviesprijs van € 9.599 inclusief btw.

SONY

Sony was terug op ISE met het thema 'Beyond Definition'. Het thema verwees naar hoe de nieuwste reeks innovatieve AV-oplossingen van Sony kunnen zorgen voor nieuwe werk- en leergewoonten én betere communicatie, samenwerking en besluitvorming. De stand was indrukwekkend, met onder andere een 'DOME' met visualisatie- en simulatietoepassingen van Sony. Op de stand konden bezoekers Sony's nieuwste toepassingen ontdekken voor het bedrijfsleven, het onderwijs en de detailhandel. Sony presenteerde onder andere zijn reeks mediaoplossingen voor elk budget en elke toepassing, bijvoorbeeld in het bedrijfsleven, in het onderwijs of bij live-evenementen. Onderdeel hiervan is de draagbare alles-in-één live-contentproducer Anycast Touch AWS-750, die compatibel is









met het brede aanbod aan externe SRG- en BRC-camera's van Sony. Samen vormen ze de perfecte live-productieoplossing die voordelig en eenvoudig te bedienen is. Verder was er ook een reeks camcorders te bewonderen die geschikt zijn voor het maken van enkele en meerdere opnamen, in Full HD of 4K. Op de stand van dit jaar o.a. de PXW-FS5 (een 'point and shoot' handheld 4K-camera), de PXW-X70 (compacte XDCAM-camcorder met een 1.0 –type Exmor R-CMOS-sensor en mogelijkheid tot upgrade naar 4K) en de HXR-NX100 (compacte handheld NXCAM-camcorder met 1.0 –type Exmor R-CMOS-sensor). Verder konden bezoekers ook de 4K- en HD-standalonespeler PMW-PZ1 van Sony bekijken. Met de veelzijdige PMW-PZ1 kunnen gebruikers volwaardige content van de modernste technologieën afspelen. Het apparaat ondersteunt alle codecs van HD tot 4K met de hoogst mogelijke kwaliteit door gebruik te maken van USB-3 IF met framesnelheden tot wel 60p.

LEDGO

Op de stand van LedGo was een heuse wereldprimeur te vinden in de vorm van het LedGo Interior panel. Dat is een interferentievrij LED paneel met een geweldige kijkhoek. Bijkomende pluspunt is dat LedGo de color shift bij dit paneel heeft opgelost, waardoor op het paneel altijd een prachtig plaatje ontstaat. Het paneel is inmiddels verkrijgbaar bij LedGo, dat de oplossing in diverse uitvoeringen (bijvoorbeeld spiegel en hout) voor handen heeft. Ook toonde LedGo in samenwerking met PiVOT en Marketgraph de nieuwste mogelijkheden op het gebied van Augmented Reality en grafische vormgeving in combinatie met camera's en LED.

VOGEL'S PROFESSIONAL

Genoeg nieuws was te vinden op de stand van Vogel's Professional. Zo toonde men daar onder ander de nieuwe vlakke en kantelbare wandsteunen uit de 4000-serie. De professionele steunen zijn voorzien een vergrendelstang en hangslot, waardoor diefstal wordt tegen gegaan. De steunen zijn ideaal voor de bevestiging van displays in openbare ruimtes. De kantelbare steunen zijn geschikt voor displays van 19 tot 65 inch, terwijl met de vlakke steunen displays tot 85 inch kunnen worden bevestigd. Voor tablets tot 10 inch van alle merken heeft Vogel's de Universal TabLock ontwikkeld. Deze professionele behuizing wordt halverwege het jaar officieel geïntroduceerd, maar was al wel te zien tijdens ISE 2016. Net als de overige TabLocks, is de universele tablethouder voorzien van een geïntegreerd Lock & Key systeem en

DIGITAL INTERCOM
CUE LIGHT CONTROL
GPO TRIGGER

FLEXUS



4-ch Master Speaker Station

4 or 8-ch extension panels available



Full duplex intercom channels

Full color high-resolution displays

Channels for Cue Light Control, GPO Trigger or Listen Only



★ Connection of User Stations via LAN with PoE switches or via powered daisy chain lines

★ 48 kHz / 16 bit uncompressed audio



Remote Speaker Station (4, 8 or 12-ch)



2-ch Beltpack

Program audio feeds over network ★

4 Master Stations may be linked ★

Master Station serves up to 24 remote stations ★

prolight+sound
5–8.4.2016
Please visit us at our Stand F51 in Hall 3.1

FLEXUS is designed & manufactured by:
ASL Intercom BV, The Netherlands
info@asl-inter.com | www.asl-inter.com

DIGITAL ASL INTERCOM





gemaakt van hoogwaardige materialen. Ook videoconference-meubel PVF 4112 en de complete Connect-it vloer-, plafond- en wandserie zijn te bezichtigen op de Vogel's stand. Aan de Connect-it serie is een nieuw accessoire toegevoegd: een handige klem waarmee een mediaspeler of kleine pc aan de vloer- of plafondbuis kan worden bevestigd.

DATAVIDEO

Datavideo toonde op ISE 2016 hun volledig IP gestuurde setup. Die compacte setup maakt het mogelijk om binnen bestaande standaard infrastructuur (LAN) een volledige broadcastomgeving te bedienen. Deze omgeving omvat maximaal vier Datavideo PTZ camera's (PTC-150), een zeskanaals switcher (SE-1200) en een HDR-70 harddiskrecorder. De camera's brengen hun signaal nog wel over SDI naar de switcher, maar de volledige bediening geschiedt via een GUI op een externe PC. Deze PC ontvangt tevens de multiviewer via een ultra lage latency JPEG2000 stream. Lokaal kan zo geschakeld worden met ongeveer tien frames vertraging, wat erg snel is. Deze setup kan zo gebruikt worden in bijvoorbeeld kerken, uitvaartcentra, collegezalen en bij symposia. Eigenlijk elke denkbare opzet waarbij het niet strikt noodzakelijk is de bediening direct on-site te hebben! Daarnaast toont Datavideo hun professionele content delivery netwerk met VOD mogelijkheden. Dit netwerk draait volledig in de cloud en is schaalbaar. "Het netwerk wordt afgenomen bij een partij als DigitalOcean", zo zei marketing manager Valentijn Diemel. "Hier kies je een abonnement dat bij je situatie en je doelen past. DigitalOcean levert al een cloudbased server vanaf vijf euro per maand. Hierbinnen draait een image van een besturingssysteem waarop je onze DVS-100 software kunt inladen. Binnen deze virtuele server kun je ingestion links genereren die je weer aan een streaming encoder als de NVS-25 kunt knopen. Zo loopt je uitzending richting ons content delivery network (CDN). Uiteraard is het dan nog niet afgelopen, want met deze oplossing kun je ergens anders een H.264 decoder opzetten, deze stream ontvangen, decoderen en weer als regulier HD-SDI oppakken binnen bijvoorbeeld een broadcastomgeving. Dit alles is gratis te gebruiken, naast natuurlijk het betaalde abonnement bij de cloudprovider. Ook multicast is mogelijk, waarbij je de data direct naar PC's, tablets en mobiele telefoons kunt sturen. Hierbij kun je zelfs instellen dat de kijkers een bepaald bedrag betalen om deze content te zien. Dit is echter onderdeel van het pro pakket, dat 275 euro kost. Hierbij krijg je ook direct VOD mogelijkheden en kun je gebruik maken van opslagruimte binnen je cloudpakket."

BLACKBOX

Black Box toonde o.a. videodistributiesystemen en portfolio KVMoplossingen voor meldkamers. Nieuw in het Black Box-assortiment is een controlesysteem dat gebruikers in staat stelt diverse apparaten te bedienen over IP. Het zet apparatuur aan of uit en stuurt commando's via

Panasonic



PANASONIC VISUAL SOLUTIONS

CONSTANT NIEUWE PERSPECTIEVEN EN NIEUWE MOGELIJKHEDEN

Uw distributeur:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

www.outputnl.com

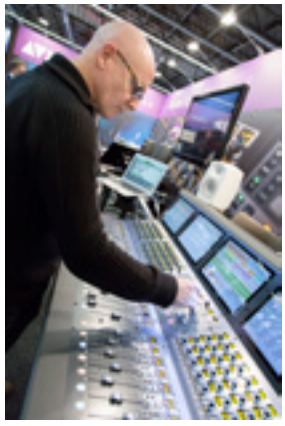












ethernet en seriële protocollen. Mogelijke toepassingen zijn het schakelen tussen videobronnen op een of meerdere beeldschermen, het bedienen van verlichting en luchtbehandelingssystemen, en het openen en sluiten van gemotoriseerde deuren, rolluiken of ventilatieroosters. Tijdens ISE stuurde het controlesysteem AV- en KVM-apparatuur aan. Bezoekers van de Black Box-stand kunnen het bedienen via een 12" touchscreen-paneel. Het nieuwe controlesysteem is vanaf het tweede kwartaal 2016 op de markt. Naast de introductie van nieuwe producten zal Black Box ook zijn populaire videodistributiesysteem, Mediacento IPX, en zijn high-performance KVM-producten voor meldkamers tonen. MediaCento IPX distribueert video- en audiosignalen naar een oneindig aantal schermen over een LAN. Het videosysteem is schaalbaar, gemakkelijk te installeren, beschikt over ingebouwde ondersteuning voor videowalls en is de eerste oplossing die voorzien is van een network+matrix switch. 4K UHD ondersteuning volgt in het tweede kwartaal van 2016.

AMPTEC

Amptec was op ISE2016 aanwezig met Avid, DPA microphones, Sony Wireless, 10EaZy, RME en Dan Dugan. Sinds begin dit jaar is Amptec niet alleen importeur van Sony Wireless in België, maar ook in Nederland. Middelpunt op de stand was de zeer uitgebreide DWX-serie waarmee Sony in de top van de markt zit, maar ook de goedkopere DWZ-serie kwam uitgebreid aan bod. Wat DPA betreft toonde Amptecr de nieuwe Slim 4060/4061, een miniatuurmic die door handige accessoires vrijwel onzichtbaar te plaatsen is. De d:vote serie is uitgebreid met diverse klemmen en heavy duty kabels. Ook de d:facto, die steeds meer te zien is op de diverse podia, was natuurlijk aanwezig. Sinds de invoering van het Convenant Gehoorschade is beheersing van geluidsniveaus steeds belangrijker. 10EaZy biedt hiertoe goede controlemogelijkheden en heeft een draagbare oplossing waarmee momenteel ook een aanbieding loopt. Van Avid liet Amptec de nieuwste aanwinst zien, namelijk de S6L. Deze nieuwe grote Avid-mengtafel is de volgende stap in live mixen. Met zijn krachtige intel processor gedreven engine kan hij zeer hoge bus- en channelcount halen. De gebruikelijke intuitieve VENUE interface is meer gestroomlijnd, maar nog altijd duidelijk herkenbaar.

Controllux

Totaalleverancier

Uw ideeën, onze oplossingen.








Controllux levert een compleet pakket A-merken en beschikt over een team professionele medewerkers. Voor levering van losse artikelen tot een compleet turn-key project.



Theater | TV & Film | Entertainment | Architectural | Rigging | Consumables

Controllux BV

Tel.: +31 (0)88 444 6 444
E-mail: info@controllux.nl

Controllux BVBA

Tel.: +32 (0)13 480 600
E-mail: info@controllux.be

Via www.controllux.com heeft u direct toegang tot onze webshop.

Uw ideeën,
onze oplossingen.



Robe lanceert de nieuwste telg: BMFL WashBeam

De officiële lancering van de nieuwste telg binnen het zeer succesvolle en ongeëvenaarde BMFL programma van ROBE lighting is een feit! Robe lanceert met de nieuwe BMFL WashBeam een ongekend precisie armatuur met een oversized 180mm lens met meer vermogen en nog meer mogelijkheden naast de eerder uitgebrachte modellen, BMFL Spot en Blade. Hiermee is het meest krachtige armatuur nog krachtiger qua output geworden - maar liefst 300.000 Lux op vijf meter. Wie meer informatie wil over de Robe BMFL WashBeam kan contact opnemen met de verkoopafdeling van Controllux. Contactgegevens via www.controllux.nl.



Spelen met licht in schaaltheater GLR

Een DJ van 30 centimeter lang, studiolampen ter grootte van een appel, een podium zo groot als een flinke vergadertafel. We hebben het over het schaaltheater, een bijzondere, nieuwe faciliteit op het Grafisch Lyceum Rotterdam. In het theater op schaal kunnen studenten van de opleiding Lichttechniek alle haalbare theatertechnieken simuleren. "Een schaaltheater zoals wij voor ogen hadden, bestaat niet standaard", vertelt Folkert Veenkamp, docent Lichttechniek. "Je moet alles zelf bedenken en installeren. We wilden nagenoeg dezelfde apparatuur als in de grote studio. Dat was een lastig karwei. Niet alles is in het klein verkrijgbaar. We hebben een flinke zoektocht op touw gezet. De schaal moet namelijk precies kloppen. In eerste instantie hadden we bijvoorbeeld geen bewegend licht, we wisten niet eens dat het bestond. Uiteindelijk hebben we het toch ergens gevonden en dat maakt het schaaltheater nog interessanter. Het is nu praktisch tegen het 'echt' aan en dat is fantastisch!" Volgens Folkert zijn de studenten Lichttechniek heel enthousiast. "Je kunt in het theater vier uitwerkingen geven die een totaal ander gevoel geven. Voor de studenten is dat heel inspirerend. Ze lijken het effect van licht veel sneller te begrijpen." Behalve de lampen is er natuurlijk ook nog een decor op schaal nodig. Er zijn al poppen, maar bij decorbouw worden er nu ook andere spullen gemaakt, zoals podiumdelen en muziekinstrumenten. Het schaaltheater beleefde zijn première op de Open Dag. Toen presenteerde vierdejaars student Pim Opheij zijn DJ-set op schaal in het schaaltheater. Hij gebruikte hiervoor bewegende lampen, projector en een zelf ontworpen decor om op te projecteren.

Nieuwe monitorset Patronaat

Met de aanschaf van tien stuks Adamson M12 monitors in combinatie met een Adamson S119 frontloaded 19" baskast, aangestuurd met Lab.gruppen PLM 12K44 versterkers is het Patronaat het eerste poppodium in Nederland dat deze monitorset in gebruik gaat nemen. "De ongekende klank, output en het lage gewicht van deze kleine 12" monitor in combinatie met de bijbehorende S119 baskast en systeemversterkers waren van doorslaggevende reden om deze stap te zetten", Zo vertelt Benno Linnemann, hoofd audio techniek van het Patronaat. www.soundandlight.nl



CUE 2016

Echte netwerkbeurs

De vijftiende editie van CUE, die in januari plaatsvond in Ahoy Rotterdam, was zeer succesvol. Niet alleen groeide de beursoppervlakte ten opzichte van de vorige editie met 16%, ook het aantal bezoekers nam met 12% toe. In totaal passeerden 6.212 bezoekers de drempel van de Rotterdamse beursvloer. Dit tot grote tevredenheid van de Stichting Vakbeurs Theatertechniek, die in 2012 een samenwerking met Ahoy Rotterdam is aangegaan voor de uitvoering van CUE.

Uit de reacties van de beursbezoekers en standhouders werd één ding duidelijk: CUE wordt gezien als een echte netwerkbeurs, waar exposanten zowel bestaande klanten als nieuwe relaties ontmoeten. Ook de verbreding in het aanbod werd van beide kanten enthousiast ontvangen. CUE2016 bood haar bezoekers een totaaloverzicht van alle technische faciliteiten voor binnen- en buitenpodia.

GESLAAGD

CUE richt zich onder andere op de professionele licht- en geluidstechniek. Door bezuinigingen van het Rijk, Provincies en Gemeenten hadden alle soorten theaterevents het de afgelopen tijd zwaar, maar de markt voor faciliteiten voor binnen- en buitenpodia klimt geleidelijk uit het dal. Alle reden voor fabrikanten, leveranciers en verhuurders van producten en diensten uit deze sector om zich nadrukkelijk te profileren en te laten zien wat ze in huis hebben. Mark Oppedijk, Sales Manager bij Aukes Theatertechniek Verkoop BV: “CUE2016 is een echte netwerkbeurs. De afgelopen drie dagen hebben wij veel relaties ontmoet, zowel

bestaande als nieuwe. In dit tijdsbestek kun je normaal gesproken nooit zoveel individuele bezoeken afleggen. Wij kijken terug op een geslaagde deelname."

NIEUWSTE SNUFJES

Uit een eerste impressie kan worden opgemaakt dat ook de bezoekers enthousiast waren over de verbreding van het aanbod en de vele innovaties die gepresenteerd werden. Hieronder bevonden zich de nieuwste snufjes op het gebied van theatertechniek, variërend van beeldapparatuur, licht- en geluidstechniek tot (tijdelijke) podia, meubilair, decor en hijs- en heftechniek. Bosch, dit jaar voor het eerst als exposant vertegenwoordigd: "Op een specialistische en gerichte vakbeurs als CUE kunnen wij goed laten zien dat Bosch met Rexroth niet alleen oplossingen voor de theatertechniek biedt, maar dat Bosch ook op facilitair gebied een geschikte, interessante partner kan zijn", aldus een enthousiaste Erwin Mense, New Business Development Manager Benelux.

> "CUE2016 is een echte netwerkbeurs. De afgelopen drie dagen hebben wij veel relaties ontmoet, zowel bestaande als nieuwe."

Ook was er grote belangstelling voor de lezingen en workshops die door de Vereniging voor Podiumtechnologie (VPT) werden georganiseerd. Tijdens de sessies werden actuele onderwerpen behandeld die spelen binnen de branche. Daarnaast kon de bezoeker zijn licht opsteken bij Rolight, dat tekst en uitleg gaf over hun nieuwe product MA Dot2 evenals diverse lezingen op het gebied van lichttechniek.

CONTROLLUX

De Controllux stand was een stand met een knipoog naar het verleden. De koffie van de Barista Brothers werd daarbij aangeboden door Bwefar Rental BV en we moeten toegeven; lekkerder zijn wij 'm op de beurs niet tegengekomen. Controllux is exclusief importeur van o.a. ETC, ADB, Robert Juliat, ARRI, Prolyte, Verlinde en Robe en gaf beursbezoekers op de 'shoot-out lane' de mogelijkheid een demonstratie bij te wonen van o.a. de Robe DL7S. De DL7S is een krachtige 7-kleurige 800W LED spot met een rijk en vrijwel volledig kleurenspectrum voor een ongekende soepele en stabiele kleurovergang en met een hoge CRI van 92. Met het snelle framing shutter systeem kunnen vele bundelvariaties gemaakt worden. De frame shutter module kan in zijn geheel gedraaid worden. De Robe DL7s is de ideale spot voor TV, opera en theater.

INVENTDESIGN

InventDesign toonde op CUE o.a. de ontwikkelingen rondom het nieuwe bedrijf DiGidot. In 2013 is InventDesign begonnen met de ontwikkeling van haar eigen Art-net LED controller. Het product is echt ontstaan door goed naar de markt te luisteren. Het afgelopen jaar is de controller al intensief getest binnen de projecten van InventDesign. Nu de controller klaar is voor de markt is deze in een nieuw bedrijf ondergebracht, DiGidot. Er zit enorm veel potentie in deze ontwikkeling, de functionaliteiten zijn vrijwel eindeloos.

AUDIO ELECTRONICS MATTIJSEN

De opvallende tent van AEM stond boordevol nieuws. Centraal stond het nieuwe Meyer Sound LEOPARD medium-compact Array en de 900-LFC self-powered sub, waarvan er in slechts enkele maanden tijd direct meer dan honderd werden besteld.







stage | set | scenery

WORLD OF ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

INTERNATIONAL TRADE SHOW AND CONFERENCE · BERLIN · 20 – 22 JUNE 2017

PLANNING/STAGE · LIGHTING · SOUND · MEDIA/VIDEO

FILM · DECORATION · EVENTS · SAFETY · MUSEUM

DTHG der fachverband Deutsche Theatertechnische Gesellschaft

Berlin Exhibition Grounds · www.stage-set-scenery.com

Messe Berlin



LEOPARD is de jongste telg binnen de succesvolle Meyer LEO familie en biedt een ongeëvenaard lage vervorming, lineariteit en egaliteit binnen het hele dekkingsgebied door een bijzondere combinatie van de nieuwste driver- en versterkertechnologie. Ook aanwezig was de Meyer Sound CAL, de innovatieve Column Array luidsprekers die een bijzonder hoogwaardige oplossing vormen in akoestisch uitdagende omstandigheden als concertzalen, musea, grote conferentieruimten etc. Meyer CAL werd in NL onder meer gekozen door het Koninklijk Concertgebouw, Nationaal Militair Museum en ACS.

Ook nieuws op het gebied van SSL. De high-end mengtafels van het Britse Solid State Logic kijken terug op een bijzonder succesvolle periode sinds de introductie op de voorgaande CUE, met enthousiaste gebruikers en vooruitstrevende verhuurbedrijven die de tafel in hun operatie hebben opgenomen. Tijdens deze CUE presenteerden productspecialisten van AEM en SSL ondermeer de compactere L300 tafel, de nieuwe DANTE interfaces en

> "Uit een eerste impressie kan worden opgemaakt dat ook de bezoekers enthousiast waren over de verbreding van het aanbod en de vele innovaties die gepresenteerd werden."

SSL DANTE-Bridge, Multi-User operation en Remote Tablet Control, alsook een demonstratie van de vele nieuwe features in de nieuwe V3 software.

Verder was er speciale aandacht voor de innoverende draadloze producten van Wisycom! Heel bijzonder is de MFL RF-over-Fiber link, een systeem waarmee antennes voor draadloze microfoons, IEM's en intercoms op desnoods honderden meters afstand kunnen worden geplaatst. Door hoogwaardige verplaatsbare filters en geoptimaliseerde lasers ontstaat een uitermate flexibel en robuust antenne-systeem, dat inmiddels zijn weg heeft gevonden naar de F1-circuits wereldwijd, Wimbledon, TV programma's als Utopia, en grote (stadion) events. Daarnaast introduceert Wisycom de nieuwe MPR30-IEM, een top-In Ear Monitor systeem voor de meest veeleisende artiesten en verhuurbedrijven.

SHOWTEX

Bij Showtex konden bezoekers terecht om alles te weten te komen over de meest innovatieve gordijnstoffen, theatertextiel, railsystemen en podiumtechnieken. Ze konden kennismaken met het revolutionaire AV Drop systeem, waarmee je in een handomdraai tijdelijke wanden tot wel zes meter hoog kan bouwen. AV Drop is modulair, volledig plug-and-play en de mogelijkheden zijn eindeloos. Je kiest zelf je wandbekleding en ook projectieschermen voor zowel front- als retroprojectie kunnen moeiteloos geïntegreerd worden. Een ideale oplossing dus voor al je conferenties, presentaties, beurzen, modeshows en veel meer.


AVOLITES
Martin
HARMAN
DeSisti
FAIRLIGHT
EUROTRUSS
connex
LSC


20
PA-MARKT
NEDERLANDS GROOTSTE VERKOOPBEURS
VAN GEBRUIKTE PROFESSIONELE
BEELD-LICHT-GELUID APPARATUUR
10-15 UUR
parkeren gratis
12 MAART 2016
EXPO HOUTEN
200 STANDS
entree € 10
kinderen t/m 12 jr € 5
WWW.PA-MARKT.NL


prolight+sound
5 t/m 8.4.2016
prolight-sound.com
Let's master it.
Op de Prolight + Sound 2016 ontdekt u de technologie-trends van morgen.
U ervaart hier hoe dankzij de techniek entertainment een heuse belevenis wordt. Tegelijkertijd bent u deelnemer van de wereldwijd grootste bijeenkomst van de evenementenbranche.
info@messefrankfurt.nl
Tel. +31 (0) 70 262 90 71
messe frankfurt





YAMAHA
Eyecatcher op de stand van Yamaha was ongetwijfeld het vlaggenschip van het merk: de RIVAGE PM10, een digitale mengtafel met 144 kanalen, 112 mixbussen en 384 plug-in slots met beschikbare plug-ins van o.a. Rupert Neve Designs, TC Electronic en Eventide. Het RIVAGE systeem bestaat uit diverse user interfaces, DSP en I/O modules, verbonden met een TwinLane 400-kanaals 96kHz low latency redundant backbone ring-netwerk. Alle modules bieden high capacity interface slots voor zowel Dante netwerken als MADI streams. Bijzonder zijn de hybrid microphone pre-amps met Rupert Neve Design SILK processing beschikbaar op alle analoge inputs.

AED
Micha Meijer van AED gaf aan blij te zijn met CUE 2016. "Het is een hele leuke en informele beurs om contacten op te doen en nieuwe dingen te laten zien." Nieuwe dingen waren er genoeg op de stand van AED. Zo toonde het bedrijf o.a. de Dalis van Robert Juliat, die op Plasa al in de prijzen viel. Filip van Vlem vertelde verder over de HOG Factor: een door AED in het leven geroepen competitie voor de lichtdesigners van de toekomst, waarmee het bedrijf investeert in jong talent. "Niet alleen in Europa overigens, maar sinds dit jaar ook in Amerika", zo vertelde de PR & Communicatie Manager.



Winnaars Innovatieprijs
De in 2014 geïntroduceerde InnovatieGalerij kreeg een vervolg op CUE2016 en daar waren maar liefst 30 innovaties te zien op het gebied van Beeld, Geluid, Licht, Diensten en Podiumtechniek. Bezoekers konden hun favoriet per categorie 'liken' met een sticker en de innovaties met de meeste 'likes' werden beloond met de CUE Innovatieprijs 2016. De bedrijven die onderscheiden werden zijn:
- ETC Ltd – ColorSource Spot en Rolight – (Ma Lighting) Dot2 – Categorie Licht
- Elation Professional B.V. – Elation eMotion - Categorie Beeld
- Ampco Flashlight Sales BV – DiGiCo S21 – Categorie Geluid
- LevTec BV – GEARHUB.NL – Categorie Diensten
- Wiltec BV – Deltec Gaffertape Pro – Categorie Podiumtechniek

THE AUDIO SPECIALISTS
Alex Nagtegaal van The Audio Specialists vertelde ons o.a. over de Midas Pro X, een tafel die recent door Midas op de markt is gebracht. Nagtegaal: "Het is eigenlijk een tafel tussen de aloude XL8 – heel groot – en de gekende Pro6 voor de middenmarkt. De Pro X is een tafel met 168 standaard inputkanalen en een enorme hoeveelheid mogelijkheden aan routing. Qua software is hij in basis precies hetzelfde als het instapmodel van Midas, de Pro 1." Midas werkt met een platformstrategie, legde Nagtegaal verder uit: "Dat betekent dat er geen verschil zit tussen het allerduurste model en het instapmodel. Iemand die een instapmodel koopt, heeft dus precies dezelfde kwaliteit als iemand die het duurste model koopt."

De volgende editie van CUE vindt plaats van 15 t/m 17 januari 2018 in Ahoy Rotterdam.



Roland VR-50HD:

All-in-one productie-studio

Roland stopt met de VR-50HD een complete High Definition studio voor beeld en geluid in een door slechts één persoon te bedienen mixerconfiguratie. Praktisch gezien gaat het om een all-in-one concept van een audiomixer, videoswitcher, multi-viewer touchscreen en USB 3.0 video / audiostreaming plus opnemen. De portable VR-50HD heeft dezelfde functionaliteit als een complete kleine live productiestudio en is vooral geschikt voor live events, onderwijs, corporate video, sport, onderwijs en trainingssessies.

Tekst Ulco Schuurmans

Lastig bij live events en demonstraties is dat je niet altijd weet welke devices en materiaal (content) worden meegebracht. De productiewereld blijkt vol verrassingen te zitten en dan is het heel handig als dat allemaal op de live productie valt aan te sluiten en in te voeren. Neem bijvoorbeeld notebooks voorzien van HDMI-, VGA-, DVI- of USB-I/O-gangen. Hetzelfde geldt voor de verschillende soorten camcorders. Bij gebruik van bestaand materiaal op DVD of Blu-ray loopt de live editor aan tegen HDCP copyright-protection. Idem bij live videogames. De Roland VR-50HDN kan in de HDCP-modus, deze is alleen HDMI output beschikbaar, wel goed weergeven. In totaal heeft deze mixer/switcher 12 HDMI/DVI-, 3G/HD/SD-SDI/SDI-, RGB/COMPONENT- en composiet-inputs aan boord. Dankzij de multiformat specificaties hoeft de gebruiker zich geen zorgen te maken over verschillen in resolutie tussen de verschillende inputdevices. Zelfs in geval van camera's van verschillende types biedt de aanwezige kleurcorrectie de mogelijkheid om ze alsnog op elkaar af te stemmen, wat bijvoorbeeld bij huidtinten groot verschil kan maken tussen de ene en de andere camera.

COMPOSITING MET VIER BEELDLAGEN

De Roland VR-50HD heeft vijf sterke kanten, te beginnen met de compositing met vier beeldlagen. Deze is opgebouwd uit een achtergrondlaag van vier videobronnen en





een STILL, plus een tweetal PinP kanalen (waarvan één met keying) en een STILL met keying. Met uitzondering van het kanaal voor de STILL is ieder kanaal voorzien van een eigen onafhankelijke scaler, die voorziet in zoom (tot 1000%), positionering en verticale/horizontale aanpassingen in grootte. Ideaal voor het plaatsen van keyed video in picture-in-picture en de superimpose van een picture uit het interne geheugen van de unit. Bij de PinP heeft de technicus de beschikking 16:9, 4:3 en volledig vrij te bepalen beeldverhoudingen, zodat bijvoorbeeld live feeds van social media in elke gewenste verhouding getoond kunnen worden. Verder zijn er dedicated compositing-knoppen voor het aan- en uitschakelen op elk gewenst moment en het instellen van de volgorde bij de PinP, PinP/KEY en STILL-image beeldlagen.

Businesscase De Jong AV:
"We hebben de VR-50HD nu bijna twee jaar naar volle tevredenheid in gebruik", vertelt Dingeman de Jong van De Jong Total AV Solutions. "Binnen De Jong AV wordt sinds de introductie van Roland's V-1600HD, wat in feite hun eerste Multi-Format Live Switcher met digitale in- en outputs was, veel met Roland gewerkt. Zo hebben we in onze verhuur naast de diverse V-1600HD's ook de V-800HD, een aantal V-40HD's en sinds kort de XS-84H en enkele exemplaren van de nieuwe V-1HD switcher. Ikzelf en onze eigen technici en freelancers werken graag met de Roland switchers omdat ze eigenlijk gewoon precies die functionaliteit bieden die we voor de meeste opdrachten nodig hebben. Ook zijn ze bij ons tot dusver zeer betrouwbaar gebleken. Bij de grootste opdrachten die we doen gaat er vaak een Roland switcher mee als 'trouble shooter' waar deze wordt ingezet bij een onverwachte behoefte aan een extra 'multi-format' converter of matrix. Alhoewel de diverse Roland switchers van zichzelf al veelzijdig te noemen zijn, is dit bij de VR-50HD toch wel het sterkste aanwezig door de USB-output, de mogelijkheden in compositie en de uitgebreide audio mixer."

49
>

FLEXIBELE I/O

Als tweede sterke kant verwijzen we naar de flexibele opbouw van de video outputs van de VR-50HD. Op de aanwezige HDMI/DVI-, 3G/HD/SD-SDI/SDI- en RGB/COMPONENT-outputs is een uitgebreide scaler aanwezig die de technicus in staat stelt om zowel video- als dataresoluties uit te sturen. Een LCD-scherm of projector kan hiermee in de meeste situaties met een optimale resolutie worden aangestuurd. Hierdoor kan de in de projector aanwezige scaler worden gepasseerd met een zo kort mogelijke beeldvertraging als belangrijkste voordeel. Met name dit laatste maakt de VR-50HD zeer geschikt voor live presentaties waarbij sprekers in de presentatieruimte ook op de schermen in dezelfde ruimte te zien zijn. Ook de AUX-bus komt hierbij van pas, zodat men de presentator een eigen monitor ter beschikking kan stellen. Een verrassende functie is die om de output op de pixel nauwkeurig te scalen, wat met name van pas komt bij het aansturen van LED-walls, ook wanneer die in afwijkende beeldverhoudingen zijn opgebouwd. Verder kan men per aansluiting instellen of deze dient als program-, preview- of AUX-uitgang. Ook zijn er diverse testpatronen aanwezig die van pas kunnen komen bij het juist installeren en positioneren van schermen.

AUDIOMIXER

Als derde sterkte de 12-kanaals digitale audiomixer. Deze mixt audio van de aangesloten camera's' met het geluid van maximaal vier microfoons, computers en DVD/CD-spelers. De vrij uitgebreide audio processing omvat onder andere gates, compressie, parametrische EQ, delay, reverb en diverse mastering features op de main outputs. Deze gereedschappen zijn met name handig om bijvoorbeeld de spraakverstaanbaarheid tijdens een presentatie te bewaken of om te zorgen voor een 'lip sync' tussen de verschillende audio- en videobronnen binnen een productie. De audio wordt gemixt en re-embedded in SDI, HDMI, en analoge Main en Aux bussen alsmede de USB-output. Interessant is de 'Audio Follow' feature voor het automatisch switchen van de ene geluidsbron naar de andere als de videobron verandert.

INTUÏTIEF

Als vierde het grote 7-inch touchpanel LCD screen. Dat werkt lekker intuïtief en biedt een 7-wegs multiviewer voor de display van tegelijkertijd vier inputbeelden,



GERMAN DESIGN AWARD WINNER 2016

DESIGN AWARD 2016

Visit us at
prolight+sound Frankfurt
Hall 3.1 / Booth #E60

array reinvented.

CURV 500®

LD SYSTEMS **PRO AUDIO IN MOTION**

CURV **500®**

THE FIRST TRULY PORTABLE
ARRAY SYSTEM

- ✓ Fully portable for DJs, singer-songwriters and entertainers
- ✓ WaveAhead® technology for high definition audio
- ✓ Fully scalable for far and near field
- ✓ 4 channel mixer with DFX and Bluetooth® technology
- ✓ SmartLink® plug & play adapter
- ✓ Durable aluminium unibody construction
- ✓ Also available as A/V install set in black & white

STARTING AT
849,- € (AV SET) RECOMMENDED **RETAIL PRICE**

DESIGNED & ENGINEERED IN GERMANY
WWW.**LD-SYSTEMS**.COM

www.facebook.com/ldsystems
www.youtube.com/ldsystemsvideos
blog.adamhall.com

LD Systems® is a brand of Adam Hall Group.



ENTERTAINER SET | **POWER** SET | **AV** SET

Basisspecificaties

De belangrijkste specificaties en functies van de Roland VR-50HD zijn:

- 12 input, 4-Channel Video still channel Multi-Format Switcher
- Ondersteuning van 3G/HD/SD SDI, HDMI, RGB/Component, en Composiet Video Inputs Up tot 1080p (3G SDI)
- Scaling en kleurcorrectie op inputs én outputs
- 4-lagen compositie met PinP, PinP/KEY, en STILL
- Audio de-embedding / embedding met delay settings
- 12-kanaals Digitale Audio Mixer met XLR, TRS, en RCA jacks naast audio via SDI en HDMI inputs
- Ingebouwde Preview Touch Monitor (7 inch Graphic color LCD 800 x 480 beeldpunten)
- Externe Multi-View Output via HDMI
- HDCP ondersteuning
- USB 2.0/3.0 Video/Audio output voor webstreaming en recording tot maximaal 1080p (uncompressed)

compositiemateriaal en program-out. Dat scheelt lekker op extra displayschermpjes of monitoren. Tevens is er een stand voor quad multi-view. Alle geavanceerde instellingen voor beeld en geluid zijn toegankelijk via het touchscreen. In veel gevallen zo logisch en intuïtief dat je de handleiding niet hoeft te raadplegen.

USB STREAMING

Als vijfde: de USB streaming-uitgang. Streaming en recording is feitelijk onmisbaar op een moderne live production switcher. Bij Roland gaat het om een USB 2.0/3.0 output voor web-streaming en recording die eenvoudig te koppelen is aan een computer. De VR-50HD is een zogenaamd USB Class Device waardoor er geen drivers geïnstalleerd dienen te worden op de te gebruiken computer. Zo wordt de VR-50HD door Microsoft en Apple besturingssystemen direct herkend als USB-apparaat. Door deze samenwerking is de VR-50HD compatibel met alle gangbare platformen en software voor webstreaming en recording zoals Adobe Flash Media Encoder, Wirecast, Microsoft's Skype en Lync, Livestream Producer en Apple Quicktime.



"De vrij uitgebreide audio processing omvat onder andere gates, compressie, parametrische EQ, delay, reverb en diverse mastering features op de main outputs."

VR CAPTURE

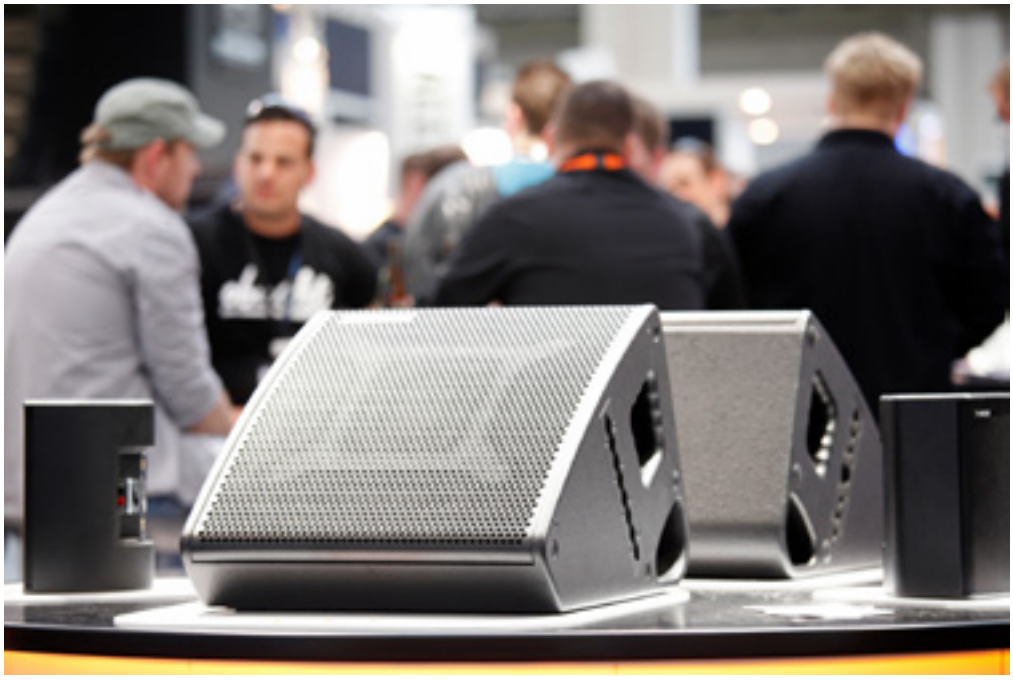
Roland heeft tevens haar eigen VR Capture software voor zowel Windows als Mac OSX. Uit de USB-aansluiting van de Roland komt een AV signaal dat ongecomprimeerd is. Hierdoor heeft de technicus de vrijheid om zelf te bepalen in welke kwaliteit hij het signaal verder gaat verwerken. Zo kan hij een hoge-kwaliteits-opname maken in QuickTime en tegelijkertijd een webstream uitzenden in een HD-formaat zoals bijvoorbeeld het veel toegepaste H.264. Met behulp van de aanwezige scaler op de USB-uitgang is te kiezen uit streaming in 576p, 720p en 1080p in 25 of 50 frames. Verder is er een audio delay aanwezig en is het USB audio level apart instelbaar. Hiervoor vindt men op de hardware interface van de VR-50HD ook een specifieke draaiknop.

Voor optimale zekerheid tijdens een opname of uitzending is te zien welk type USB-verbinding gebruikt wordt en is er een teller voor eventuele 'dropped frames'. Op basis van deze informatie kan men bijvoorbeeld eenvoudig zien of de aangesloten computer in staat is om de USB-stream snel genoeg te verwerken. Zo niet, dan weet men dat de resolutie of frame rate verlaagd dient te worden om schokkerige beelden te voorkomen. De resolutie van de USB-uitgang staat daarbij overigens los van de resolutie die geldt voor de D-sub, HDMI en SDI outputs.

Businesscase Heuvelman Sound & Vision

"Door alle functionaliteiten die in de VR-50HD aanwezig zijn, is het bij ons een zeer gewaardeerde mixer geworden", aldus Remco Schouten van Heuvelman Sound & Vision. "We hebben inmiddels enkele exemplaren in onze verhuur waar ze worden ingezet op de meest uiteenlopende opdrachten. Zoals bijvoorbeeld tijdens de AFAS Tennis Classics (zie foto) waar maar liefst twee exemplaren werden ingezet voor aansturing van een LED-scherm, met als bronnen een live feed vanuit de OB Van met audio, instart van commercials, diverse laptops, scorebord en diverse audio-kanalen."


DPVT.
VPLT.





Voorbeschouwing:

Prolight + Sound 2016

De Frankfurter Messe vormt van 5 t/m 8 april weer het toneel van Prolight + Sound, dé Europese beurs op het gebied van theater- en evenemententechniek. Frankfurt zal weer vier dagen lang de ultieme ontmoetingsplaats zijn voor exposanten, handelaren en professionals uit de theater- en evenementenwereld.

Foto's Prolight + Sound 2015

Vorig jaar vonden ruim 108.000 bezoekers uit 146 landen hun weg naar de Frankfurter beursvloer, waar ze bij de 2.257 exposanten de nieuwste producten en diensten op het gebied van audiotechnologie, lichttechniek, theater- en toneeltechnologie, evenemententechniek, communicatietechnologie en systeemintegratie konden aanschouwen. De beurs is door de jaren heen een magneet voor professionals gebleken en naar verwachting zal dat dit jaar niet anders zijn. Het maakt de beurs een toonaangevende internationale vakbeurs, die bezoekers van over de hele wereld trekt. Enkele exposanten vertellen hier alvast wat ze op de Duitse beursvloer laten zien aan de duizenden bezoekers van Prolight + Sound.

ALL AREAS RENTAL & SALES

All Areas Rental & Sales zal op Prolight + Sound 2016 in Frankfurt in Hall 4.1 A30 en Hall 3.0 G.23 de producten TexLnt Mobile Airwall, TexLnt Light, AqTubes (Hall 4.1 A.30) en het Pipe & Drape Systeem in Hall 3.0 G23 presenteren. Bezoekers kunnen de werking van de TexLnt baffles zelf ervaren in de Silent Booth. De diverse geluidsbaffles zijn ontwikkeld als mobiel product voor inzet bij evenementen en concerten in stadions, er zijn ondertussen ook maatwerkoplossingen geleverd bij een groot aantal zalen in Europa om het geluid te reguleren en/of te isoleren. Nieuw zijn de B1 gecertificeerde TexLnt Light Baffles! De diverse baffles worden veelal bij All Areas ingehuurd door PA Sound & Light organisaties en festival- en evenementenorganisatoren om op diverse klussen elke keer weer op maat het geluid te reguleren. Het team van All Areas ziet iedereen graag tijdens Prolight + Sound 2016!

ROLAND PROFESSIONAL A/V

Ook Roland Professional A/V is uiteraard weer aanwezig in Frankfurt. Op de stand zullen de bezoekers van Pro Light + Sound volop in de gelegenheid gesteld worden om zelf de laatste nieuwigheden van de O.H.R.C.A M-5000 en M-5000C Live Mixing Consoles 'hands-on' te verkennen. Daarnaast zal Nico Suárez, productspecialist en tevens medeontwikkelaar van het O.R.H.C.A-platform, aanwezig zijn om pakkende demonstraties te geven en alle technische vragen te beantwoorden. Naast het O.H.R.C.A systeem zal Roland de gevarieerde lijn van HD video switchers tonen die het in de afgelopen jaren in een rap tempo heeft opgebouwd. Zo kan men de nieuwe V-1HD bewonderen, een zeer compacte en betaalbare 1080p Full HD switcher voor een breed scala aan toepassingen.

Ook kan Roland's nieuwe topmodel bewonderd worden. Deze V-1200HD



Licht is efficiënt

Klein van vorm, groots in prestaties

Het enige verschil tussen Shakespeare's Hamlet op een groot podium en Shakespeare's Hamlet op een klein podium is de grootte van het podium. Maar dat hoeft geen kleine productie te zijn. De volledig nieuwe KREIOS® FRESNEL en de KREIOS® PROFILE, de uitbreiding van de OSRAM KREIOS® serie, speelt een cruciale rol als u grote bühnebelevingen nodig heeft met armaturen in compacte formaten. Dus, groot of niet groot, dat is geen vraag meer. Kom meer te weten over de efficiënte OSRAM KREIOS® serie op kreios.osram.com.

Light is OSRAM

OSRAM















Multi-Format Video Switcher heeft een zogenaamde '4:2:2/4:4:4 Hybrid Engine' en biedt daarmee een gestroomlijnde workflow-oplossing voor live videoproducties waarin zowel met video- als dataresoluties wordt gewerkt. Met de lange lijst van features zoals de verschillende 1M/E, 1,5M/E en 2M/E switching modes, 6 layers, 10 SDI (tot 3G) inputs, 6 SDI outputs, verscheiden HDMI I/O, geavanceerde scaling, audio en video matrices, Remote Control Software en een zevental I/O uitbreidingskaarten (bijvoorbeeld voorzien van extra SDI, DVI, SFP, MADI, Dante of REAC-aansluitingen) is de Prolight + Sound een uitstekende gelegenheid om u uitgebreid te laten informeren. Verder zal de populaire VR-50HD Multi-Format AV Mixer (de 'All-In-One HD productiestudio' die elders in deze uitgave van AV & Entertainment worden besproken) demonstratie-klaar staan opgesteld zodat bezoekers rustig hun, eigen indruk op kunt doen.

VARIPHONE

Op de stand van Variphone presenteert men de Westone AMpro series. Tot nu toe moesten musici bij een optreden kiezen tussen een afgesloten In-ear systeem, of een ambient mix via een mengtafel. Dat is nu verleden tijd. Met de AMpro kan je niet

Canon WUX 400 ST

Native WUXGA-resolutie 1920 x 1200, Short Throw-objectief 0,56:1, 4000 lumen 2000:1 contrastratio, verticale (75%) en horizontale optische shift, HDMI™- DVI en VGA-ingangen. Presentatie zonder pc mogelijk, snel en eenvoudig te bereiken lamp en luchtfilter. LCOS techniek voor zeer scherpe en 'rastervrije' projectiekwaliteit. Ideaal voor toepassingen in musea, theaters, expositieruimten en boardrooms.



Canon XEED WUX 500

Native WUXGA resolutie 1920 x 1200, 1.8 voudig zoomobjectief 1,4-2,5:1, 5000 Lumen 2000:1 contrastratio, lens-shift: verticaal: 0 % tot +60% en horizontaal: +/- 10 %, HDBaseT, HDMI, DVI-I, VGA, LAN, 5 Watt luidspreker, levensduur lamp tot 5000 uur. LCOS Technologie voor zeer scherpe en 'rastervrije' projectiekwaliteit. Een compacte allround kwaliteitsprojector voor een breed toepassingsbereik in boardrooms, zaalcomplexen en mobiele toepassingen.



Canon XEED WUX 6010

Native WUXGA resolutie 1920 x 1200, diverse verwisselbare objectieven, 6000 Lumen 2000:1 contrastratio, motorisch gestuurde lens-shift: verticaal en horizontaal, HDBaseT, HDMI, DVI-I, VGA, LAN, levensduur lamp tot 3000 uur. LCOS Technologie voor zeer scherpe en 'rastervrije' projectiekwaliteit. Een allround installatieprojector met een zeer hoge beeld-kwaliteit voor een breed toepassingsbereik in boardrooms en zaalcomplexen.



Canon 3 Year Warranty

Canon

stumpfl® NL

AV Stumpfl Nederland
Nieuwe Schaft 3a,
3991 AS HOUTEN

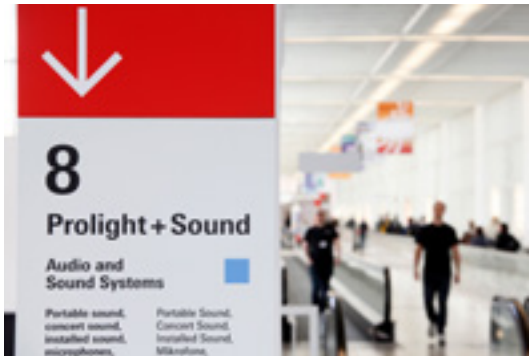
T. +31 (0)30 - 63 61 481
E. info@avstumpflnl.com
I. www.avstumpflnl.com













alleen de respons van het publiek en van de andere musici horen en voelen, maar ook de ongelooflijke geluidskwaliteit, frequentieprestaties en 'punch' die je alleen kunt ervaren met een Westone In-Ear Musicians' Monitor. Gangbare In-ears met open ventilatie hebben een nadelige invloed op de frequentierespons, met name in het laag. Met Westone's exclusieve SLED technologie beheer jij je muziekomgeving. Geniet van het gehele geluidsspectrum van je In-ear mix. Hoor en voel je omgeving en ervaar een ongekende interactie met je medemusici en je publiek. Je kan er allemaal kennis mee maken bij Variphone.

HIGHLITE

Ook Highlite is weer van de partij op Prolight + Sound, dit jaar met twee stands. In Hall 4 (stand OG24) worden alleen Infinity Moving Heads getoond, terwijl het bedrijf in Hall 5 (stand OB58 – OB60) alle overige merken toont.

YAMAHA

Het loont de moeite om dit jaar op Prolight + Sound even op de stand van Yamaha binnen te stappen voor een hands-on update over de stand van zaken op het gebied van audio technologie. Het is al twintig jaar geleden dat Yamaha met de lancering van de 02R een revolutie ontketende op het gebied van digitale mengtafels - sindsdien zijn ook de mengtafels van alle andere aanbieders digitaal. Tien jaar geleden gebeurde iets soortgelijks met audionetwerken - Yamaha baseerde als eerste de infrastructuur van digitale mengtafels op ethernetprotocollen - eerst met Cobranet, daarna met Ethersound, en al sinds vele jaren met Dante. Wat met de digitale mengtafels gebeurde, is nu ook met audionetwerken gebeurd: de meeste aanbieders hebben inmiddels hun core-infrastructuur gebaseerd op Ethernet. Echter, Yamaha is niet gestopt met innoveren: sinds de introductie van Dante op de Rivage, CL, QL en TF mengtafels heeft Yamaha ook de overbrugging van Dante naar andere audio infrastructuren uitgebouwd met de RMio64-D en RSio64-D bridges waarmee MADI, AES/EBU (en zelfs AVB…) infrastructuren kunnen worden geïntegreerd met Dante. Ook zijn DSP en eindversterkers (XMV van Yamaha, NXamp van NEXO) en recording (Nuage, Nuendo live) als standaard op Dante gebaseerd. Nieuw is dat Yamaha ook het ethernet audionetwerk zelf in de vingers heeft met de SWP serie Gigabit switches, gebaseerd op de meer dan twintig jaar ervaring met netwerktechnologie als marktleider in Japan. De SWP1 is gebaseerd op een unieke integratie van eigen Yamaha hardware en chips, en rock solid firmware en monitoring software, speciaal ontwikkeld voor Dante audionetwerken. Op de stand staan alle Yamaha professionele audioproducten aangesloten in een groot geïntegreerd systeem. Tevens is het volledige Europese team van productspecialisten van Yamaha Music Europe uit meer dan tien landen aanwezig om de systemen en componenten te demonstreren, om systeemconcepten met de bezoekers door te spreken en om alle vragen te beantwoorden die er mochten zijn.

Alle informatie over Prolight + Sound is te vinden op: www.pls.messefrankfurt.com

WORLD'S FIRST UNIVERSAL-FIT IN-EAR MONITOR WITH

PASSIVE AMBIENCE





AMpro10
AMpro series beschikbaar vanaf april 2016

AMPRO

Tot nu toe moesten musici bij een optreden kiezen tussen een afgesloten In-Ear systeem, of een ambient mix via een mengtafel.
Dit is nu verleden tijd. Met de AMpro kan je niet alleen de respons van het publiek en van de andere musici horen en voelen, maar ook de ongelooflijke geluidskwaliteit, frequentieprestaties en 'punch' die je alleen kunt ervaren met een Westone In-Ear Musicians' Monitor.

Gangbare In-Ears met open ventilatie hebben een nadelige invloed op de frequentierespons, met name in het laag. Met Westone's exclusieve SLED™technologie beheer jij je muziekomgeving. Geniet van het gehele geluidsspectrum van je In-Ear mix. Hoor en voel je omgeving en ervaar een ongekende interactie met je medemusici en je publiek.

Beleef het geluid...
en creëer de ideale omgeving voor je beste optreden ooit!

We demonstreren de AMpro Series op Prolight & Sound 2016 in Frankfurt. Iedereen is welkom op onze stand D41 IN HAL 4.1!

prolight+sound

VARIPHONE

Variphone International
Europees distributeur

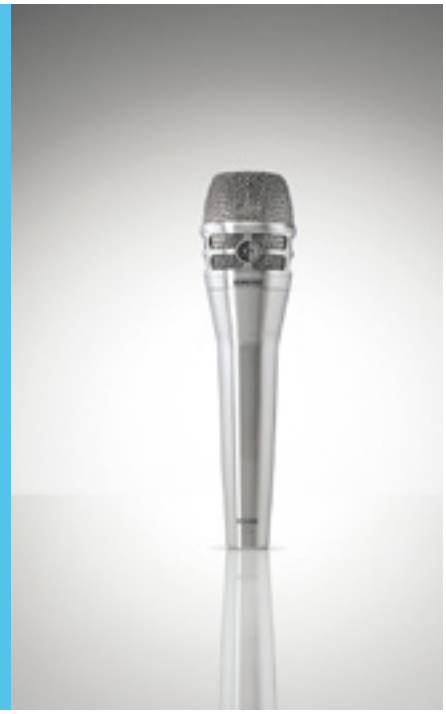
Deusterstraat 72
3990 PEER • België
Tel: +32 11 66 81 20

www.variphone.com

Variphone International is producent van de Westone ELITE series (voor de Europese markt) en daarbij hoofddistributeur voor de AMpro en UMpro series. Deze samenwerking duurt al bijna twintig jaar.

Shure onthult KSM8 Dualdyne

Shure heeft zijn nieuwe KSM8 Dualdyne cardioïde dynamische zangmicrofoon gepresenteerd. Het baanbrekende ontwerp van de KSM8 leidt tot de eerste dynamische handmicrofoon ter wereld met een dubbel membraan, voor een ongekend hoogwaardige stemreproductie en een bijzonder nauwkeurige en natuurgetrouwe geluidsversterking. De KSM8 vormt een aanvulling op het Shure-assortiment aan draadgebonden microfoons dat onder andere ook de iconische en populaire modellen Unidyne 55 en SM58 omvat. De KSM8 is speciaal ontwikkeld om tijdens live-optredens een heldere stemreproductie en optimale geluidskwaliteit te leveren. Deze microfoon voldoet aan de hoogste eisen wat betreft kwaliteit en betrouwbaarheid, maar is tegelijk flexibel genoeg om in te spelen op veranderende omstandigheden zonder aan prestaties in te boeten. De KSM8 is een revolutionaire dynamische microfoon die het leven van geluidstechnici bij live-optredens aanzienlijk vergemakkelijkt omdat hij vrijwel geen nabijheidseffect kent, nauwelijks omgevingsgeluid oppikt en een nauwkeurige geluidsreproductie levert zonder de pieken en dalen in de frequentiekarakteristiek die andere dynamische microfoons wel kennen. De in zwart afgewerkte KSM8 is ook leverbaar als handzender voor de draadloze systemen Axient, UHF-R, ULX-D en QLX-D. Voor ULX-D en UHF-R zijn de KSM8-zenders ook leverbaar in een geborsteld metalen afwerking. Draadloze cartridges in zowel geborsteld metalen als zwarte afwerking maken het assortiment compleet.



LED schermen en camera's Faber AV bij Vrienden van Amstel LIVE



Tijdens de achttiende editie van De Vrienden van Amstel LIVE!, die het uitverkochte Ahoy Rotterdam van 21 tot 30 januari de grootste Amstelkroeg van het land maakte, stond de crème de la crème van de Nederlandse popindustrie garant voor een wervelende show boordevol spektakel en special effects. Een grote bijdrage aan de sensatie van het roemruchte evenement was het decor. In opdracht van Tribe Company BV leverde Faber Audiovisuals de LED-schermen die het decor completeerden. Faber Audiovisuals leverde haar nieuwe Portable Production Unit voorzien van 8x LDK-8000 camera's en cameraregiesets aan Fabriq, voor de weergave van de live-beelden. Deze live-beelden werden zowel in portrait als landscape op de diverse LED-schermen vertoond, net als de video-content die het indrukwekkende decor kon omtoveren in een sfeervol Amstel café. In de set was 200 m^2 Blackface LED verwerkt. Twee 10 m^2 6 mm SMD schermen boden de toeschouwers op de meest afgelegen posities een perfect beeld. "De Vrienden van Amstel Live was zowel in muzikaal als technisch opzicht een waanzinnig feest, met negen shows in een volledig uitverkocht Ahoy", blikt Ben Augenbroe van Faber Audiovisuals terug op het evenement. "Dat onze technologie aan deze unieke beleving heeft bijgedragen stemt ons trots. Onze dank gaat tevens uit naar Amstel, Tribe, Sightline en Fabriq."





Tafeldiscussie:

“ICT is geen luxe meer”

Hoe hebben we in Nederland onze zaakjes voor elkaar als het aankomt op ICT-voorzieningen op evenementen? Wat zijn de valkuilen en welke kant gaat het in de nabije toekomst op? AV & Entertainment Magazine ging om de tafel met specialisten en ervaringsdeskundigen om te discussiëren over dit fenomeen.

Fotografie Marcel Krijgsman

Aan tafel zitten zes heren, die elk vanuit hun eigen discipline (zie kader) zo hun bevindingen hebben over ICT op evenementen. Andrew Rijnbeek (GIGTECH) steekt van wal met een reactie op de vraag hoe we de zaakjes in Nederland voor elkaar hebben op dit gebied. “Volgens mij doen we het hier best goed en mogen we in Nederland onze handjes dichtknijpen”, geeft hij aan. “Er is voldoende bandbreedte beschikbaar en steeds vaker worden festivalterreinen voorzien van een vaste infrastructuur of hebben ze in ieder geval iets in de buurt liggen. Ik merk in ieder geval dat het voor ons steeds eenvoudiger wordt. We zijn geen leverancier, maar hebben een partij als Ericsson of TripleA Networks nodig om aan de slag te kunnen. Dat gaat redelijk eenvoudig. Overal is een mast te bouwen, veel locaties hebben glasvezel uit de grond en bandbreedtes tot tien GB/s zijn gewoon mogelijk. Voor wat externe partijen nu doen op evenementen is dat voldoende. De grootste bandbreedtevreters zijn tot dusverre nog altijd de televisiepartijen.” Arjan Boon (Connection Systems) kaart aan dat het de afgelopen zeven à acht jaar ontzettend is verbeterd. “Ik kan me nog herinneren dat we op Mysteryland een camera-installatie maakten, deels ook voor de politie, en dat zij elders wilden kunnen meekijken. Partijen als TripleA waren er toen nog niet en zo zaten we op een 256 kbps ISDN-verbinding vanuit het restaurant met een halve kilometer glasvezel om toch maar ergens dat beeld bij de politie binnen te krijgen. Nu zeg je gewoon ‘joh, doe mij even tien, twintig, dertig Mb’ en het komt voor elkaar. In zo’n korte tijd is er echt al heel veel verbetering.”

De deelnemers

OLIVIER MONOD DE FROIDEVILLE, LIVETIME PRODUCTIONS
"Qua netwerk hebben wij als technisch producent steeds meer te maken met het feit dat op grote publieksevenementen heel veel de lucht ingaat. We proberen al die partijen te coördineren zodat we elkaar niet in de weg zitten en kijken of we een goed protocol kunnen ontwikkelen dat ervoor zorgt dat we foutloos en zonder storingen kunnen werken met zijn allen."

PIETER VAN DER MEULEN, MONEYLOGISTICS
"Wij gebruiken ICT in combinatie met bijvoorbeeld onze pinapparaten en alles wat te maken heeft met geldverwerking in combinatie met elektronica. Daarbij maken we meestal gebruik van onze eigen ICT-infra, maar als het beschikbaar is ook die van klanten."

ARJAN BOON, CONNECTION SYSTEMS
"Wij doen veel tijdelijke camera-installaties en daar komt tegenwoordig veel ICT bij kijken. Dat doen we op evenementen, maar bijvoorbeeld ook tijdens nieuwjaarsnacht of als er in Den Haag een belangrijke top is. Wij voorzien dan in cameratoezicht en draadloze verbindingen."

KLAAS LUITEN, TRIPLE A NETWORKS
"Wij zorgen op evenementen veelal voor publieksdekking vanuit de providers, bijvoorbeeld door het plaatsen van masten. Wij zijn marktleider in het bouwen van tijdelijke telefonie sites en zijn er trots op dit voor onze klanten op vele mooie evenementen te mogen doen. Daarnaast verzorgen wij de internet infrastructuur op vele prominente festivals. Wij zijn daarbij eigenlijk 'de hoogte', de masten dus."

BASTIAAN BRINK, ERICSSON
"Wij leveren vanuit Ericsson in Hilversum de verbindingen voor radio, televisie en data. Regelmatig faciliteren we ook de uplink voor partijen zoals die hier aan tafel zitten als het gat om breedbandige internetverbindingen met de verschillende wensen die daarbij kunnen komen. Dat leveren we dan vanuit de Media Gateway in Hilversum."

ANDREW RIJNBEEK, GIGTECH
"Wij zijn gespecialiseerd in het aanbieden van IT diensten op evenementen, waaronder bijvoorbeeld op festivals zoals Pinkpop en Lowlands. We leggen zowel bekabelde als Wi-Fi netwerken aan en kunnen dit op kleine tot zeer grote schaal uitvoeren. Daarbij kunnen we de ook de coördinatie en projectmanagement op ons nemen van alle externe partijen die die zich ook op het terrein bevinden, zodat draadloze signalen elkaar niet in de weg zitten en alles zoveel mogelijk over één aan te leggen lijntje het terrein over gaat."

GROEIENDE BEHOEFTE

Klaas Luiten (TripleA Networks) ziet dat de ontwikkeling parallel loopt met de groeiende behoefte: "Kijk bijvoorbeeld naar de technisch producenten. Iedereen die voorheen aan het werk ging nam genoegen met een USB-stick waar hun data op stond. Hadden ze netjes meegenomen van kantoor en daar gingen ze dan mee aan het werk. Nu wordt een compleet kantoor uitgerold en moet alles overal beschikbaar zijn. Dat betekent dan wel dat de verbinding naar het terrein toe vele malen zwaarder moet worden. Dat is de werkwijze die de afgelopen jaren is ontstaan." Technisch producent Olivier Monod de Froideville (Livetime Productions) kan het alleen maar beamen: "Wij bestaan nu tien jaar en sinds één jaar zitten wij ook met alles 'in de cloud'. We maken nog wel een A0-tekening omdat je die ergens op kantoor wilt hangen om aantekeningen op te kunnen maken, maar verder printen we zo weinig mogelijk. Dat heeft echt met deze ontwikkeling te maken: overal heb je tegenwoordig wel een goede verbinding en kun je inloggen."

> "Nu wordt een compleet kantoor uitgerold en moet alles overal beschikbaar zijn."

TRACKEN

"Gegevens vanaf het terrein worden ook steeds belangrijker", geeft Klaas Luiten aan. "Hoeveel mensen komen binnen via poort A of B? Hoeveel mensen staan bij een bepaalde area? Die informatie is allemaal beschikbaar als je er genoeg digitale middelen voor hebt. Er kan echt heel veel op dat gebied en daar wordt door organisatoren ook over nagedacht." Volgens Arjan Boon wordt dat vooral interessant als je bijvoorbeeld gratis Wi-Fi aanbiedt op een evenement: "Als iemand verbonden is met je netwerk, dan kun je die persoon heel makkelijk tracken over het hele terrein. Hij staat nu bij sensor A, loopt langs B en blijft een half uur bij C. Daarmee kun je bijvoorbeeld je programmering beter maken of je crowd management aansturen. Er gebeuren al dingen op dat gebied. Op een heel aantal evenementen scannen we Wi-Fi-adressen. Zodra de Wi-Fi maar aanstaat zijn de meeste Androidtoestellen scanbaar.


Klaas Luiten Bastiaan Brink


Olivier Monod de Froideville




Arjan Boon






Andrew Rijnbeek




Piet van der Meulen

We luisteren eigenlijk naar wat er in de lucht is en zien op die manier adressen voorbijkomen. Als je dan op een bepaald punt 30.000 van die adressen ziet, dan weet je dat het daar druk is." Het is handig, maar toch schuilt er voor organisatoren ook een risico in, meent Olivier Monod de Froideville: "Er komt dan namelijk steeds meer informatie beschikbaar over hoeveel bezoekers er nu echt zijn. Er zijn partijen die daarmee door de mand gaan vallen."

GEEN LUXE

Money Logistics is vooral actief op evenementen met tussen de vijf- en tienduizend bezoekers. "Daar zie ik vooral dat er weinig budget is voor ICT", vertelt Piet van der Meulen. "Als er al iets geregeld is, dan is het negen van de tien keer dramatisch. Degene die bij hen op kantoor toevallig de server onderhoudt, mag dan ook het netwerk even aanleggen. Dat gebeurt dan meestal met het goedkoopste UTP-kabeltje dat ze maar kunnen vinden. Die ligt een paar keer dubbelgeknikt en over

> "ICT wordt niet meer als een luxe gezien, ze gaan er gewoon vanuit dat het er is. Daar moet je als organisator terdege rekening mee houden."

de straat, waar vervolgens de Manitou's overheen moeten. En dan vinden ze het raar dat het op een gegeven moment niet meer werkt. Wij zijn daarom volledig selfsupporting. We draaien volledig op het GSM-netwerk en daar hebben we ook afgelopen jaar weer geen enkel probleem mee ondervonden." Toch wordt het door bezoekers en medewerkers steeds meer verwacht dat evenementen op ICT-gebied de zaakjes gewoon voor elkaar hebben, weet Klaas Luiten: "Bij ons in de buurt heb je Huntenpop, een heel leuk evenement, maar weinig budget voor ICT. Omdat het bij ons in de buurt is, sponsoren we daar wat in. Je merkt dan vervolgens dat het evenement door de bezoekers en de mensen die er werken meteen gezien wordt als een volwaardig festival. ICT wordt niet meer als een luxe gezien, ze gaan er gewoon vanuit dat het er is. Daar moet je als organisator terdege rekening mee houden."

KRITISCH

Bastiaan Brink vraagt zich af hoe kritisch dergelijke verbindingen nou eigenlijk zijn: "Ik moet vanuit televisie steeds afwegingen maken van wat het belang is. Kunnen we stralen of moeten we via de vaste infra? Op het moment dat ik een satelliet- of straalverbinding gebruik, dan heb ik last van de weersomstandigheden op een bepaald moment. Twee jaar gelden was op Pinkpop de volledige dekking weg op het terrein omdat de hele lucht dicht zat. Dan kan je dus niks meer. Ook veiligheidsinstanties zijn op zo'n moment aangewezen op andere communicatiemiddelen." Piet van der Meulen knikt bevestigend: "Je zag toen ook heel goed dat we hebben afgeleerd om te werken zonder al die middelen. Mensen vroegen zich af hoe we vroeger ook alweer werkten. Ik denk dan: 'jongens, klap die laptops dicht en ga doen wat je moet doen'. Daar moet je namelijk op kunnen terugvallen."

FREQUENTIEPLANNING

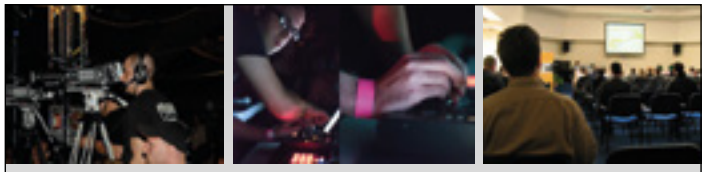
In een ideale situatie zou bij elk evenement iemand zich fulltime moeten bezighouden met de verbindingen, geeft Olivier Monod de Froideville aan. "Natuurlijk kom je dan uiteindelijk weer terecht bij het budgetverhaal, maar het is tegenwoordig gewoon zó complex en belangrijk dat het nodig is. Elke partij neemt zijn verantwoordelijke mee, maar er moet iemand zijn die het overzicht houdt." Bij de grotere evenementen gebeurt het al regelmatig, reageert Klaas Luiten: "Daar doen wij dan bijvoorbeeld de frequentieplanning en stemmen we af wie er op het terrein is. Iedereen – wie het dan ook is – geeft eerst zijn frequentieplanning bij ons af, ook al is het alleen portofoontje of draadloze microfoon. Er zijn altijd partijen die denken dat het voor hen niet geldt en dat is tricky. Producenten moeten zich daar ook van bewust zijn. Wij willen het best doen, maar dan moeten we wel de volledige toewijding en medewerking krijgen van de organisatie en technisch producenten, ander gaat het niet lukken."

DALENDE KOSTEN

"Vijf jaar geleden was deze discussie heel anders geweest", merkt Olivier Monod de Froideville op. "De grens van tien- of twintigduizend bezoekers voor een goed ICT-budget gaat ook zakken. Op een gegeven moment is het gewoon standaard dat er naast je aggregaat ook een zendmast staat. Het gaat gewoon niet meer zonder." Dat zou dan moeten betekenen

> "Op een gegeven moment is het gewoon standaard dat er naast je aggregaat ook een zendmast staat. Het gaat gewoon niet meer zonder."

dat de kosten voor dergelijke middelen evenredig zakken. Klaas Luiten beaamt dat: "Die kosten dalen echt. Wij doen echt niet alleen maar de grote evenementen, maar worden tegenwoordig ook geregeld ingezet bij evenementen met minder dan tienduizend bezoekers. De kwaliteit gaat daarbij ook nog eens omhoog. Overal is wel wat en wij kunnen dan redelijk eenvoudig een netwerk aanbieden naast het mobiele netwerk. Je hebt de kans om redelijk goedkoop een touwtje te krijgen waar internet op zit. Het wordt allemaal goedkoper. Een straalverbinding die vroeger voor 50.000 euro door de lucht ging, die heb je nu voor 5.000 euro, met dezelfde kwaliteit." Als vroeger gevraagd werd wat je in eerste instantie nodig hebt om een evenement te kunnen draaien, dan was het antwoord: stroom. Tegenwoordig wordt het woord 'netwerk' daar al van meet af aan bijgeschreven. "Dat klopt inderdaad, maar het wordt nog steeds niet volledig gedragen door alle organisaties", merkt Andrew Rijnbeek. "Er mist vaak nog een



V-1HD

HD Video Switcher

A PORTABLE SOLUTION FOR VIDEOGRAPHY, WEBCASTING, VISUAL PERFORMANCE, EDUCATION AND LIVE EVENTS



1080p PROGRESSIVE · HDCP · AUDIO EMBEDDING

The V-1HD makes it easy to connect and switch video cameras, smart phones, computers, tablets, Blu-ray players and other HDMI video sources with a simple push of a button or slide of the T-Fader. It supports professional compositing effects such as picture-in-picture and keying allowing for graphic insets, titling or even “green screen” ideal for news broadcast or corporate training productions.

proav.roland.com

Roland

QC Event Group
your success is our business

U BENT OPZOEK NAAR TECHNICI VOOR UW PROJECT?

WIJ LEVEREN:

- LICHTTECHNICI - VIDEO-LED TECHNICI -
GELUIDTECHNICI - PROJECTLEIDERS - RIGGERS
- CREWCHIEFS - STAGEMANAGERS
- VRACHTWAGENCHAUFFEURS - STAGEHANDS - SITECREW
- MAGAZIJNMEDEWERKERS - HEFTRUCKCHAUFFEURS

9:00 TOT 18:00
0031 (0) 55 534 110
INFO@QC-EVENTGROUP.NL

24/7
0031 (0) 6 26 26 45 85
WWW.QC-EVENTGROUP.NL





coördinerende rol vanuit de organisatie of productie die ICT leverende en behoevende partijen managet. Tenminste, ik kom ze niet vaak tegen."

KENNISGEBREK

Bastiaan Brink staat een beetje dubbel in de discussie, geeft hij aan: "Enerzijds kunnen we een breedbandig netwerk leveren naar de locatie toe, anderzijds krijgen we – als we bijvoorbeeld met een radiostudio op locatie zijn – ook heel vaak gewoon slechte verbindingen aangeleverd, waardoor we gedwongen zijn om er een satellietwagen naast te zetten, die overigens ook gewoon IP-gebaseerd is. De productie neemt aanvankelijk aan: er is internet, we hebben 20Mb besteld. Die 20Mb klopt inderdaad op het moment dat we daar aankomen, maar als het evenement eenmaal draait, dan is er weinig meer van over. Daar loop je echt tegenaan en daardoor moet je zelf ook allerlei faciliteiten aanleggen. Omroepen vragen nu aan ons of wij ze op een bepaald festival van verbindingen kunnen voorzien omdat het via de organisatie een jaar eerder niet goed bevallen is. Er zijn veel mogelijkheden, maar de ervaring van de gebruikers is blijkbaar soms toch anders." Daarin schuilt ook een stukje kennisgebrek bij bijvoorbeeld de organisatoren, zo is de opvatting aan tafel. Olivier Monod de Froideville: "Bij ons als technisch producent zie je ook dat je steeds meer kennis moet hebben van dit soort zaken. Vroeger moest je weten hoe je een lamp en een speaker moest bestellen, maar nu gaat het steeds meer om netwerken en verbindingen en moet je op dat gebied de juiste mensen om je heen verzamelen."

> "Het wordt allemaal goedkoper. Een straalverbinding die vroeger voor 50.000 euro door de lucht ging, die heb je nu voor 5.000 euro, met dezelfde kwaliteit."

RIDERS

Nog iets om rekening mee te houden in de verbindingsplannen: als een band als de Rolling Stones naar een festival komt, dan nemen ze tachtig man personeel en hun eigen Wi-Fi-sets mee. Dat is ook de kant waar het steeds meer heengaat: bands die straks met een complete ICT-rider komen. "Nu staat daar nog vooral op dat ze naast blauwe M&M's ook 110Mbit willen", lacht Bastiaan Brink. Andrew Rijnbeek vult aan: "Hier ligt ook een taak voor de productie. Als er niks over ICT in de rider staat, of als het allemaal wat wazig is, dan moeten zij daar op doorvragen. Wij kunnen er dan vervolgens op inspelen, zodat we weten dat we er uiteindelijk geen last van gaan hebben. Vaak geven bands het vooraf niet

CREWSOLUTIONS

INTERNATIONAL SHOW AND EVENT CREW

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS /SHOWCREWS / CHANGE-OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07
E planning@crewsolutions.nl
I www.crewsolutions.nl







aan, omdat ze weten dat ze het toch wel kunnen afdwingen als ze eenmaal ergens zijn. Dat is helaas hoe het in de praktijk vaak gaat." Volgens Klaas Luiten zorgt het er allemaal wel voor dat je technologisch steeds verder gaat nadenken over nieuwe manieren om je verbindingen toch zelf veilig te stellen: "Als het bekabeld of via glasvezel kan, dan doe je dat. Als het draadloos moet, dan kies je iets wat een ander niet heeft en je zorgt dat je een back-up plan hebt. Als jet niet werkt dan pak je 3GHz en als dat niet werkt dan pak je 5 of 10GHz. Er zijn altijd stapjes die je kunt nemen, maar dat gaat niet als je allemaal hetzelfde probeert en elkaar wegdrukt." Arjan Boon ziet in de

> "ICT-voorzieningen zijn inmiddels een eerste levensbehoefte voor elke serieuze productie, zoveel is duidelijk."

nabije toekomst de verantwoordelijkheden verschuiven, met name bij de grote festivals: "Als ik zeg: 'wij leveren de beveiligingscamera's, maar jullie leveren het netwerk' dan ben ik niet verantwoordelijk als dat netwerk op enige moment niet beschikbaar is. Dat maakt zijn verantwoordelijkheid groter dan wanneer hij bijvoorbeeld alleen voor een ander dienstje Wi-Fi aanbiedt of zo. Ik denk dat je op dat vlak wel wat verschuivingen gaat vinden in de toekomst."

ICT-voorzieningen zijn inmiddels een eerste levensbehoefte voor elke serieuze productie, zoveel is duidelijk. De lucht wordt voller en voller, maar we kunnen niet meer zonder een goede infrastructuur op dit gebied en dus moet creatiever en verder worden nagedacht over de juiste oplossingen, zodat iedereen zijn werk kan doen zonder andere partijen in de weg te zetten. En het leuke aan dit aspect in het evenementenspectrum: over tien jaar kunnen we ons waarschijnlijk nauwelijks nog voorstellen hoe we het op dit moment doen en juist dat maakt het zo interessant.



THE PRODUCTION FACTORY
ENTERTAINMENT TECHNOLOGY
• TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS & SITE COORDINATION •
• TECHNICAL DESIGN • SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •
DELTA 46 6825 MS ARNHEM NEDERLAND
PHONE +31- 0 26-38.40.110 FAX +31- 0 26-38.40.111
E MAIL MAIL@PROFAC.NL WEBSITE WWW.PROFAC.NL

FABER
AUDIOVISUALS
NEP Worldwide Network

my productions
Wateringweg 62
NL-2031 EJ Haarlem
T 023 532 30 70
E info@my-productions.nl
I www.my-productions.nl
Projectmanagement - Eventmanagement
Technische productie - Site productie

SAMEN BEWUST
KIEZEN VOOR GROEN
www.van-overbeek.nl
VAN OVERBEEK
MOBILE SANITARY SOLUTIONS

Quinty's Crew
Kijk op onze website voor meer informatie
www.QuintyCrew.nl
Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

THE MOJO BARRIERS®
www.mojobarriers.com

Omnido
Evenementenverzekeringen
Festivals, Dance, Cultureel,
Sport, Zakelijk.
078 - 677 3265
www.evenementverzekerd.nl

easy
EVENTCREW
24/7
crew for events
www.easyeventcrew.nl

STAGECO
NEDERLAND B.V.
WWW.STAGECO.COM

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION
Energieweg 2b - 3762 ET Soest
the Netherlands
T +31 35 693 86 92 - F +31 35 693 87 55
E info.nl@showtex.com - I www.showtex.com

SILK SHOW ARCHITECTS
technical production design | show production services
www.silk.nl

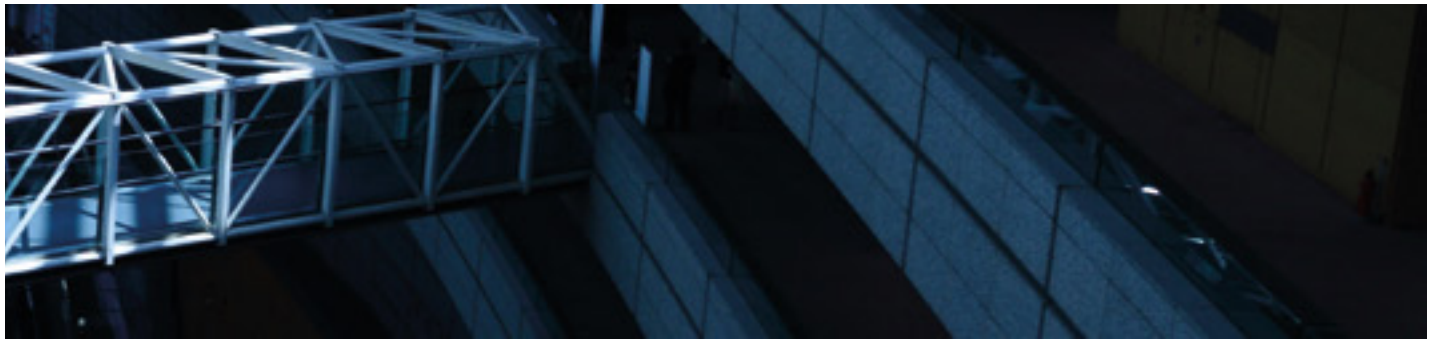
MACHINE NODIG?
BEL OF MAIL ONS?
Tel. 0573 - 44 80 82
verhuur@almatlaren.nl
Almat
WWW.ALMATLAREN.NL

GIGANT
WWW.GIGANTINTERNATIONAL.COM
| Stage & Event Constructions |



ALL AREAS
Officiële importeur en distributeur van Pipe & Drape, TexLnt en Mobile Airwall. Totaal inrichting voor uw evenement.
Veldzigt 3, 3454 PW De Meern
T +31 (0)30-242 82 50
F +31 (0)30-242 82 59
E info@all-areas.nl
I www.all-areas.nl

artlogic
people network
artlogic bemiddelt en levert Stagehands en technici in de media-& evenementenindustrie.
Betrouwbaar, toegewijd, heldere werkwijze, uitgestrekt europees netwerk.
artlogic BV Nederland - T: 013 2201106
info.nl@artlogic.biz - www.crewpool.nl



SMELT
PORTOFOONS.nl

k/ap
Evenementenverzekeringen
www.klap.com/evenementen

KLOKGEBOUW
EINDHOVEN
De voormalige fabriekshallen van het Klokgebouw op Strijp-S in Eindhoven bieden een capaciteit van max. 9000 bezoekers. Het is een ideale locatie waar de meest uiteenlopende creatieve projecten met volledige vrijheid kunnen worden georganiseerd.



"WE DO THE IMPOSSIBLE EVERY DAY, MIRACLES TAKE A LITTLE LONGER"
AUTOMATION
WINCHES
HOISTS
TRACKS
SPECIAL
STRUCTURES
& EFFECTS
WWW.EVENTIONS-PRODUCTS.COM

R & S
verhuur en verkoop
communicatie apparatuur
Roer 48
3068 LE Rotterdam
+31(0)10 4672616
www.rsverhuur.nl
info@rsverhuur.nl
RS VERHUUR
Your partner in communications !



CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING
www.ampco-flashlight.com

DMS
CREW
Sinds 2006 leverancier van vakkundig evenementenpersoneel!
www.dmscrew.nl

SIGHTLINE
XX
SINCE 1996

fence 4 events . nl
your crowd controlled !
WWW.FENCE4EVENTS.NL

UNITY EVENT CREW
www.unityeventcrew.nl

Over VVEM:

De Vereniging Van Evenementen-Makers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieks-evenementenbranche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementenbranche. Zowel organisatoren, locatieverstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stationsstraat 2a
3851 NH Ermelo
Telefoon: 0341 559504
Fax: 0341 559080
www.vvem.nl



Foto: I.o.v. Hendrix regie en Showproducties

The Unit Showcontrol + LiveLAB =

Live Legends

Uit een fusie tussen The Unit Showcontrol en LiveLAB is per 1 februari Live Legends ontstaan. De afgelopen jaren werkten de bedrijven al veel samen tijdens grote producties en de synergie die er vanaf moment één was leidde uiteindelijk tot het logische vervolg: één bedrijf dat álles op het gebied van concept- en stagedesign, contentcreatie, lichtdesign en aansturing in huis heeft. "In Nederland is er zo geen tweede partij", aldus eigenaars Ad de Haan, Daan Oomen en Jeffrey Goes.

De afgelopen jaren werkten Ad de Haan (LiveLAB) enerzijds en Daan Oomen en Jeffrey Goes (The Unit Showcontrol) anderzijds héél veel samen aan grote nationale en internationale producties. "Met LiveLAB zaten we meer in de contentproductie en een klein stukje aansturing en stagedesign, bij The Unit was het juist veel meer stagedesign en aansturing mét lichtontwerp en een stukje content. Als je dat allemaal bij elkaar stopt, dan heb je eigenlijk alles in huis. En dan ook nog eens geclusterd onder één dak", legt Ad de Haan uit in het pand van Live Legends in Abcoude. Daan Oomen (voorheen The Unit Showcontrol) legt uit vanuit welke hoek zijn bedrijf de stap heeft gezet: "Bij ons begint het echt bij het begin. We focussen ons op de conceptontwikkeling en daarin kunnen we vervolgens een stukje ontwerp en aansturing doen en feitelijk het hele stuk oppakken. Altijd vanuit de inhoud en vanuit de conceptfase. We zitten vaak al bij de allereerste gesprekken. 'Hier is een leeg velletje papier, dit is het budget en begin maar te tekenen', plat gezegd."

ONUITGESPROKEN LIEFDE

In die hoedanigheid deden LiveLAB en The Unit Showcontrol de afgelopen twee jaar héél veel samen. Zo werd samengewerkt aan projecten voor bijvoorbeeld: Moeder ik wil bij de revue, Inauguratie All Seas, Julia in Ahoy, The Bodyguard, Das Wunder von Bern en Red Bull. Een paar dingen vielen daarbij steeds weer op. Ad de Haan: "We bleken elkaar perfect aan te vullen en onze ambities en visies bleken ook nagenoeg hetzelfde te zijn." Dat gevoel bleek wederzijds te zijn en vorig jaar ontstonden daarom de plannen om samen verder te gaan. "We vulden elkaar al goed aan, maar we hadden allemaal het idee dat het nóg efficiënter zou kunnen. We kwamen op hetzelfde moment


Foto: Stage Entertainment Nederland

tot de conclusie dat het klikte en dat we daar met elkaar over moesten gaan praten", vertelt Jeffrey Goes. "Eigenlijk was het een soort onuitgesproken liefde", lacht Daan Oomen. "We hadden een afspraak staan voor een evaluatie en op weg daarnaartoe hadden Jeffrey en ik het er over. Aan het eind van de evaluatie kwam het er zo'n beetje uit dat we eigenlijk alles bij elkaar zouden moeten gooien." De reactie van Ad de Haan daarop was veelzeggend: "Ja, waarom ook niet." Zo makkelijk ging het dus. Daan Oomen: "Twee weken laten gingen we er serieuzer over praten. Een maand later werd het nóg serieuzer en daarna zijn we in de zomer het traject gestart."

AMBITIE

"Het is vlot gegaan inderdaad, maar we hebben wel degelijk de tijd genomen om onze visies te delen en ambities uit te spreken", benadrukt Jeffrey Goes. "Je kan wel heel goed kunnen samenwerken, maar dat wil niet zeggen dat je ook op langere termijn met elkaar één visie deelt. Het is wel belangrijk om dat vooraf allemaal op een rijtje te zetten natuurlijk." Leuk feit is dat Oomen en Goes altijd één grote ambitie hebben uitgesproken: ooit een openingsceremonie voor de Olympische Spelen doen. Ad de Haan bleek altijd precies hetzelfde te hebben uitgesproken: "Het grappige daarbij is dat bij zo'n klus ook al onze disciplines zouden samenvallen", legt hij uit. "Iets ontwerpen…. met licht…met content….en dat hele proces ook daadwerkelijk begrijpen, want ook dat is een voordeel dat we hier nu hebben: we weten wat er op een podium gebeurt. Daan en ik zijn allebei muzikant geweest. Dan weet je wat het is om op de bühne te staan en dat alles eromheen complementair moet zijn aan wat er op het podium gebeurt. Dat gaat vaak fout en ook wat dat betreft hebben we precies dezelfde visie."

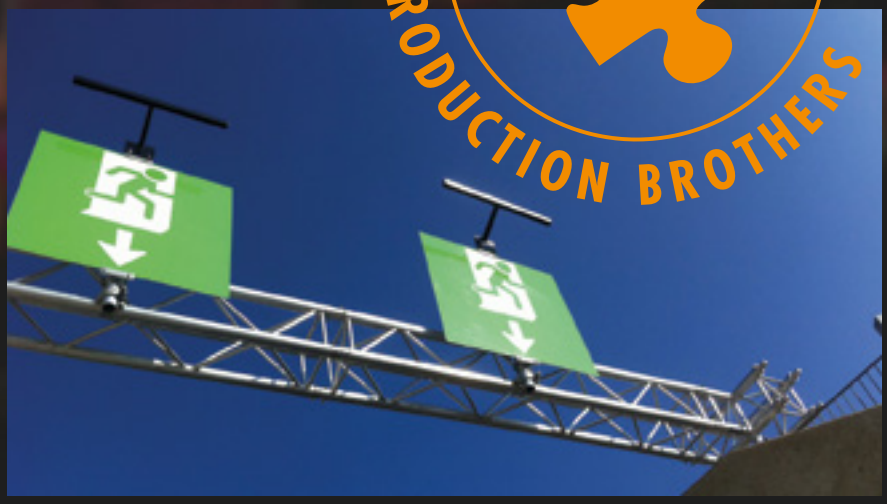
EÉN DOEL

Jeffey Goes: "Het is echt uniek dat we nu het hele spectrum, van creatie tot en met de uitvoering ervan, hier allemaal in huis hebben. Er zijn maar weinig partijen in de wereld die dat hebben. Wil je echt tot een succes komen, dan moet je toch al die disciplines een beetje begrijpen en daarin kunnen samenwerken. In het verleden heb



Foto: Nico Alsemgeest

PRODUCTION BROTHERS: SPECIALIST IN SIGNAGE VOOR EVENEMENTEN











SIGNAGE

Production Brothers is specialist in het maken, verhuren en plaatsen van bewegwijzeringborden (signage) op en rond evenementen.

INNOVATIE

Production Brothers denkt graag met u mee en blijft slimme oplossingen ontwikkelen. Oplossingen, waarbij u als organisator nog makkelijker kunt werken aan de veiligheid van uw evenement.

MONTAGE

Production Brothers neemt zorg uit handen. Wij plaatsen op de juiste plekken, op elke positie en aan elke constructie. Welke methode wordt gebruikt, bepalen wij in overleg.

KNIGHTS OF ILLUMINATED SIGNS

Production Brothers biedt onder de naam The Knights of Illuminated Signs een variatie aan lichtoplossingen om borden en/of opzet hekken te verlichten.

SIGN CREATOR APP

Onmisbare tool voor producent en organisator. Deze door Production Brothers ontwikkelde app voor Iphone of Ipad stelt u in staat om een gedegen bordenplan met daarin standaard, custom made en verkeersborden simpel zelf vast te leggen.

POSTBUS 218 - 7020 AC ZELHEM (GLD) - MOB: 06 - 34 78 78 22 - INFO@PRODUCTIONBROTHERS.NL

WWW.PRODUCTIONBROTHERS.NL

ik vaak zat gezien dat het allemaal eilandjes zijn die allemaal heel goed zijn in hun eigen dingetjes, maar die dan moeite hebben om het als één geheel te zien. Nu heb je echt een gezamenlijk doel, omdat het ook allemaal onder één noemer valt. We werken hier nu met zeventien mensen en daar zit echt alles bij: producers, lichtontwerpers, contentmakers, operators en designers." Ad de Haan vult aan: "Dat is ook echt een pré voor de klanten als ze hier komen. Ze zien het hier gewoon ontstaan. Je hebt gaandeweg ook geen verwatering van het concept omdat je er constant met dezelfde mensen bovenop zit, tot aan de realisatie aan toe."



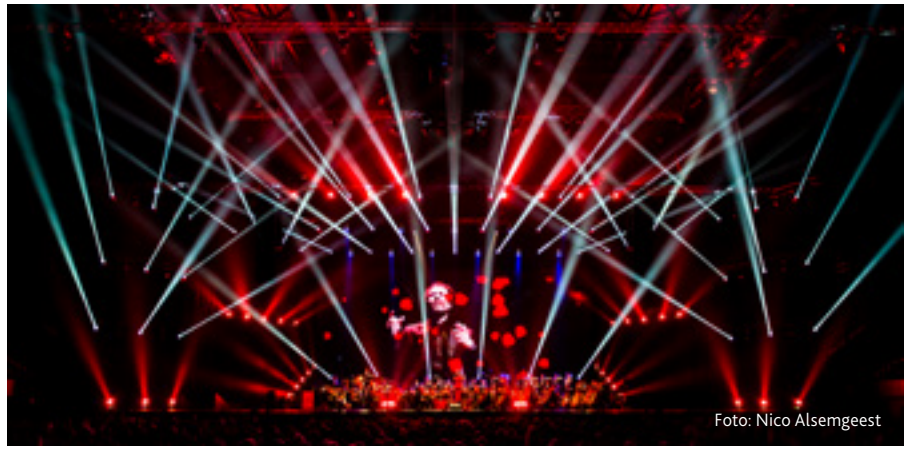


Foto: Nico Alsemgeest

LOGISCH

De reacties uit de markt zijn tot dusverre positief en veelzeggend. "We hebben heel vaak gehoord dat mensen dachten dat we allang samen waren", lacht Ad de Haan. "Veel anderen gaven aan dat ze het al lang en breed hadden zien aankomen." Daan Oomen beaamt het: "Ook toen wij al met de plannen bezig waren maar er nog niets over konden zeggen, kregen we dat nog vaak te horen. 'Wanneer worden jullie nou één bedrijf? Da's toch veel makkelijker?'. Dan weet je in ieder geval wel dat je met een logische en goede stap bezig bent." Logisch en goed inderdaad, maar spannend is de stap toch zeker ook, beaamt De Haan. "Je hebt allebei heel wat opgebouwd. Een organisatie, een klantenbestand en een goede naam bijvoorbeeld. Maar dat is ook meteen het mooie aan deze fusie. Het is geen overname omdat het bijvoorbeeld met één van de partijen slecht ging. Integendeel! Het ging met allebei heel goed, maar het wordt nu alleen nog maar beter. Uit passie voor het vak en omdat we samen nog mooiere dingen op een nog betere manier willen maken. De teams zijn gelijk gebleven, iedereen is meegegaan….er zijn echt alleen positieve kanten aan dit verhaal."

> "Met vijftien media-server-systemen is Live Legends wereldwijd de grootste verhuurder in de pro-range van de d3 media servers."

LEGENDARISCH

Het moeilijkste aspect van de hele fusie was nog wel het bedenken van een nieuwe naam, zo kijkt het drietal terug. "Daar zijn we écht lang mee bezig geweest", vertelt Goes, die meteen uitlegt waar de naam Live Legends op slaat. "Het is namelijk niet zo dat we onszelf als levende legendes zien. De naam slaat op de dingen die we doen. We willen dingen maken die niemand vergeet en die dus legendarisch zijn." Daan Oomen: "Het heeft ook te maken met de internationale ambities die we hebben. Daarbij heb je een naam nodig die makkelijk door mensen onthouden wordt. We zijn ook veel actief in Azië, het Midden-Oosten en Amerika, dan moet je wel een naam hebben die je makkelijk kunt doortrekken in verschillende talen. Die naam hebben we nu."

TECHNIEK EN CREATIE

Ad de Haan, Daan Oomen en Jeffrey Goes zijn uitermate blij met de stap die gezet is. Door de nog efficiëntere manier van werken en het feit dat alles nu onder één dak te vinden is, zullen nog mooiere dingen gemaakt kunnen worden. De heren voorzien dan ook een gouden toekomst voor Live Legends. "We hebben techniek én creatie in huis", verduidelijkt De Haan nog maar eens. "Door die mengeling heb je hier creatieve technneuten en technische creatievelingen. Daarmee tackle je vooraf al veel mogelijke problemen. Die werelden komen steeds meer bij elkaar en daar hebben onze klanten alleen maar voordeel van. Zo worden bijvoorbeeld door de creatives ook geen dingen meer bedacht die technisch en budgettair gezien niet haalbaar zijn. Dat kan een hoop stappen schelen."

STRATEGIC PARTNER

Wat Live Legends ook bijzonder maakt is het feit dat het bedrijf over een flink assortiment aan aansturing beschikt. Met vijftien mediaserver-systemen is Live Legends wereldwijd de grootste verhuurder in de d3 pro-range media servers. "We zijn ook strategic partner van d3 Technologies", vertelt Jeffrey Goes. "Dat houdt onder andere in dat we meewerken aan de ontwikkeling en het testen van nieuwe software voor dat bedrijf. Op die manier beschikken wij zelfs ook steeds over het beste van het beste én blijven we bovendien andere partijen veelal een stapje voor."

De passie van Maykel Piron (Armada Music)

‘Ik krijg nog steeds een kick als ik onze muziek hoor’

Als het gaat om dance is Nederland internationaal toonaangevend. Armada Music neemt in dit muzieksegment een prominente positie in. Het label ondersteunt een fors deel van ’s werelds populairste dj’s en beheert een grote catalogus. De meeste omzet komt inmiddels uit digitale distributie. Armada-CEO Maykel Piron maakte van zijn hobby zijn beroep. “Als 8-jarig jochie werd ik gegrepen door elektronische muziek. Die passie is nooit meer verdwenen.”

Tekst Hans Hajée, **Fotografie** Jacob van Rozelaar

Samen met Armin van Buuren en David Lewis startte Maykel Piron in 2003 Armada Music. "In de beginperiode hebben we in hoog tempo muziekrechten aangekocht. De timing was perfect. De cd-verkoop stond enorm onder druk en veel maatschappijen wilden van hun catalogus af." Armada lanceerde ook artiesten en na de eerste hit As the Rush comes (Motorcycle) begon de bal steeds harder te rollen. Anno 2015 werken honderd mensen bij Armada en het gelieerde Cloud 9 Music. Met verschillende werkmaatschappijen en ruim dertig sublabels beheert het bedrijf rechten, brengt het muziek uit en verzorgt het met Chased Management het management van talenten als Andrew Rayel, Sandro Silva en Mark Sixma. Bij Armada zelf is natuurlijk Armin van Buuren een prominent boegbeeld. De focus ligt bij Armada Music op dance. Binnen Cloud 9 en daaraan verbonden bedrijven zoals Artist & Company staan ook mainstreamartiesten als Nick & Simon onder contract.

GEEN REMMENDE VOORSPRONG

Onder Pirons leiding won het bedrijf tal van vakprijzen, waaronder vijf jaar achtereen de International Dance Music Award voor Best Global Record Label. Ook het ondernemerschap van de CEO werd meermaals bekroond. Piron ontving De Veer – een prestigieuze onderscheiding, uitgereikt door Buma Cultuur – en kreeg drie maal een IDMA voor Beste Record Label Promoter. "Cruciaal is dat we van begin af aan vol ingezet hebben op digitale muziekdistributie. Er was geen remmende voorsprong door een historie met 'oude' dragers als vinyl en cd's." Was downloaden aanvankelijk de manier om muziek digitaal aan te schaffen, steeds meer mensen ontdekken de mogelijkheden van streaming. "Afgelopen jaar leverden streams voor het eerst meer inkomsten op dan downloads. Die ontwikkeling zet zich versterkt voort."

NIET CONSEQUENT

Sommige artiesten klagen over de lage vergoeding voor gestreamde muziek. "Dan hebben zij waarschijnlijk een verkeerde deal met hun maatschappij", stelt Piron. "Portals als Spotify en Apple Music dragen een fors deel van wat zij ontvangen af aan de contenteigenaar. Ook via YouTube wordt veel muziek bekeken. De afdrachten liggen daarbij echter veel lager dan bij de grote streamingportals. Artiesten die muziek hiervan verwijderen uit onvrede moeten consequent zijn en hun content ook van YouTube halen. Maar dat doen ze niet." Door de opkomst van streamen wordt volgens Piron de illegale verspreiding van muziek sterk teruggedrongen. "Streamen is relatief goedkoop en enorm gebruiksvriendelijk; je kunt luisteren waar en wanneer je wilt. Waarom zou iemand dan nog illegaal kopiëren of downloaden?"

ONGEKENDE MOGELIJKHEDEN

Voor artiesten is streamen een uitkomst. "In het vinyl- en cd-tijdperk moest je als maatschappij leuren bij de grote buitenlandse distributeurs. Een beperkt aantal mensen bepaalde welke artiesten werden ingekocht." Hoe anders is het nu. "Digitaal is al onze muziek wereldwijd te zien en te beluisteren – 24 uur per dag. Dit biedt ongekende mogelijkheden."

> "Afgelopen jaar leverden streams voor het eerst meer inkomsten op dan downloads."

Voorwaarde is wel dat muziek gevonden wordt in het enorme aanbod. "Onze artiesten moeten zoveel mogelijk zichtbaar zijn. Daar zorgen we onder meer voor door promotie bij bekende dj's. Die hebben zowel on stage als off stage – door hun eigen radioshows – veel invloed." Kanalen op YouTube en playlists op bijvoorbeeld Spotify worden steeds belangrijker. Daarvan beheert Armada er een aanzienlijk aantal, zowel met een brede selectie als voor specifieke dancegenres. "Op die manier bereiken we met onze muziek een miljoenenpubliek."

ONONTGONNEN MARKTEN

Door de digitale distributie is voor Armada nog letterlijk een wereld te winnen. "Een aantal jaren geleden is de VS als speerpunt gekozen", zegt Piron. "Een enorm land waar we inmiddels goed de weg kennen. Freelance promotors brengen er onze muziek onder de aandacht." Met succes; een substantieel deel van Armada's omzet komt uit de VS. Volgend target is Engeland, waar Armada onlangs met Are You With Me van Lost Frequencies een eerste nummer 1-hit noteerde. "Ook deze activiteiten sturen we vanuit Amsterdam aan. Dat gaat prima in de huidige digitale wereld. Eigen kantoren zijn zeker een optie, maar moeten wel iets toevoegen." In de verdere toekomst lonken voor dancemuziek nog onontgonnen markten als India en China. "In dat laatste land zorgt de taal voor een drempel. Ook zijn auteursrechten er amper beschermd. Al treden onze dj's regelmatig in China op, we zijn vooralsnog terughoudend met het promoten van muziek. Maar dat het er ooit van gaat komen, staat vast."

VOLDOENING

Armada stopt veel energie in het aantrekken van talentscouts. "Muziek wordt vaak ontdekt door jonge mensen. Die volgen trends en vinden nieuwe artiesten met potentie voor ons." De basis voor Pirons muzikale ondernemerschap is ook op jonge leeftijd gelegd. "Al op m'n achtste werd ik getriggerd door elektronische muziek. Met platen en tapedecks maakte ik mijn eigen mixen." De passie die toen ontkiemde, werd alleen maar sterker. "Ik prijs me gelukkig dat ik van mijn hobby mijn beroep heb kunnen maken. Natuurlijk geeft het daarbij extra voldoening als je inspanningen ertoe doen. Ik krijg nog steeds een kick als ik onze muziek ergens hoor."

NIET TE KOOP

De performance van Armada valt op. Een aantal keren meldden zich potentiële kopers. Maar al werd een substantieel bedrag geboden, Armada is volgens Piron niet te koop. "Integendeel: we staan juist open voor uitbreiding van onze activiteiten door kleine of grote overnames. Goede content en goede mensen zijn altijd welkom."



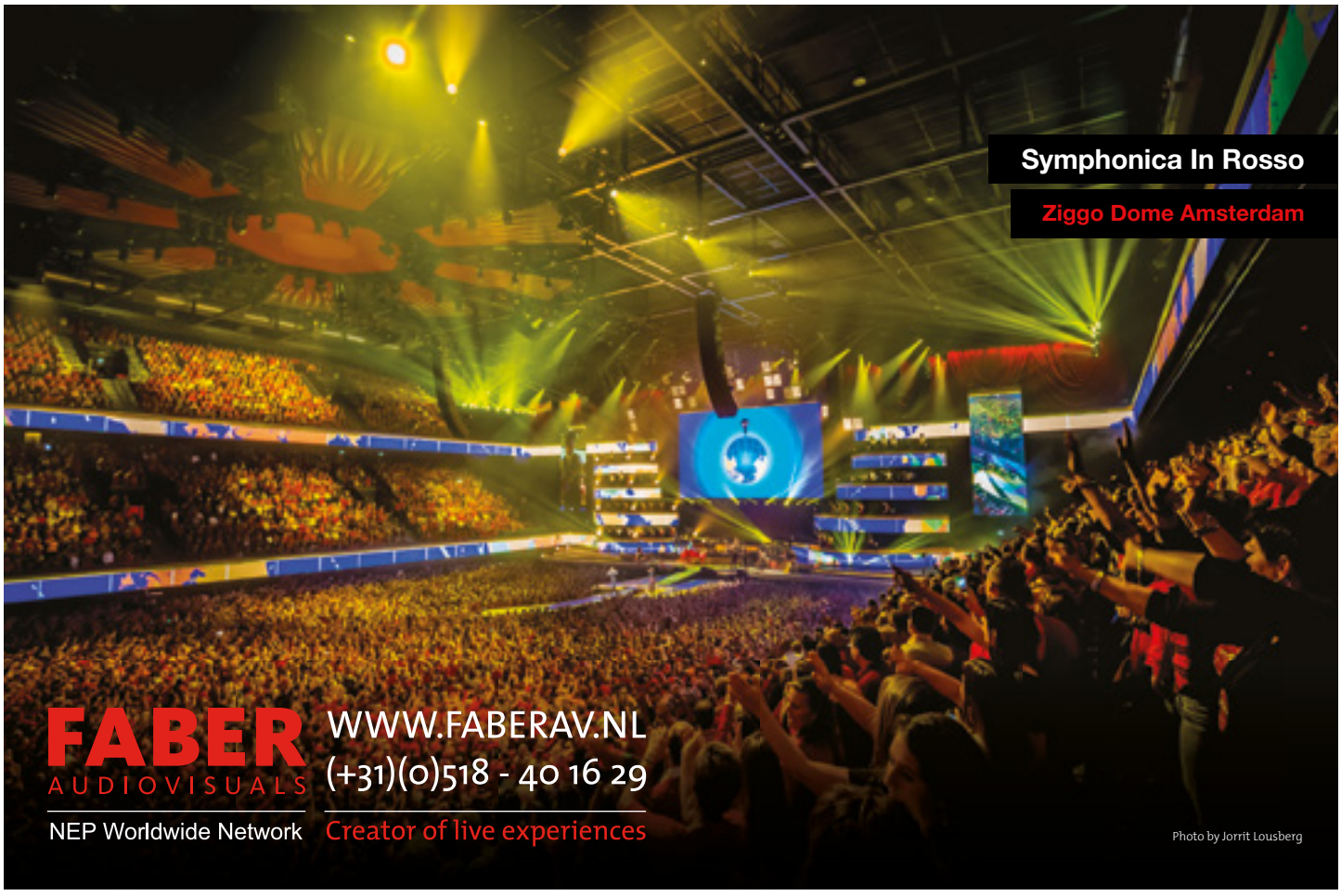
Uitermate soepel:

LADIES OF SOUL 2016

Op 12, 13 en 14 februari was de Ziggo Dome het terrein van alweer de derde editie van de Ladies of Soul: Berget Lewis, Glennis Grace, Edsilia Rombley, Trijntje Oosterhuis en Candy Dulfer, die ook nog eens bijval kregen van o.a. special guest Billy Ocean. De technische productie was in handen van Sightline Productions. "Zoals deze productie mogen er wel meer verlopen", aldus technisch producent Jos van der Hoeven.

Fotografie Jorrit Lousberg







L!nQ
CREW SERVICES
< the perfect match for your event! >

Wij leveren gemotiveerd en gekwalificeerd personeel voor de op-en afbouw van evenementen en beurzen. L!nQ Crew Services is onderdeel van L!nQ Event Group.

T: 085 4864 650 (24/7 bereikbaar)
E: planning@linqeventgroup.nl
I: www.linqeventgroup.nl

Plaisier
Audio Video Licht
PSP



Verhuur van
interactieve stemkastjes



Nieuwland Parc 13 g - 2952 DA Alblasserdam
T: 078 890 7475 - E: info@plaisierpsp.nl
WWW.PLAISIERPSP.NL



De bijdrage van Grooney Pyro Effects

Qua pyro en special effects werd de show ondersteund door Grooney Pyro Effects. René Grooney: "Het moet altijd groter en beter dan de vorige editie en die uitdaging neem ik graag aan." Voor de opening van de show werden 'blue with tail wire rockets' afgeschoten. "Dat zijn vuurpijlen die langs staalkabels van achteruit de Ziggo Dome richting het podium werden geschoten", legt René Grooney uit. "Eén rocket voor elke lady, gevolgd door een grond van luide 'crackle mijnen'." Andere zaken die door Grooney werden ingezet:

- Een intiem 'low smoke' droogijs moment tijdens het nummer Hello door Edsilia Rombley
- Custom made brandende oliedrums voor Candy Dulfer
- Co2 jets rondom de B-stage
- Zilveren fonteinen ter afsluiting van het optreden van Billy Ocean
- Felle magnesiumflitsen bij het nummer Nutbush City door Berget Lewis
- Zilveren sterrenconfetti, dwarrelend uit het dak
- De finale bestond uit 108 airburst nevelexplosies
- De nieuwe Zilver Spinners – 1 seconde draaizonnetjes, een totale sequence van 20 seconden.

DE BIJDRAGE VAN STAGECO

"Als huisleverancier van de Ziggo Dome hebben we het standaard huispodium aangevuld met circa twintig ton aan layhermateriaal", vertelt Eddie Slotboom van Stageco. "Dat bestond uit een podiumopbouw t.b.v. de band en artiestenopkomst. Daarnaast is het huispodium ook aangevuld met catwalks, wings en diverse cameraverhogingen. Bij dergelijke projecten is er vaak weinig tijd en werken veel partijen tegelijkertijd op de vloer. Doordat wij alles op wielen bouwen, zijn we flexibel in de bouwplek. Zodoende bouwen we het geheel op in twee shifts. Eén shift was verantwoordelijk voor de ruwbouw. De tweede shift heeft alles op zijn plek gerold en alle aansluitingen verzorgd."



We spreken Jos van der Hoeven in de week na de optredens in Ziggo Dome, maar vóór de show in het Antwerpse Sportpaleis, waar de Ladies of Soul één avond te zien zullen zijn. "De drukte is nog niet helemáál achter de rug dus", geeft hij aan. "Maar eigenlijk viel het met die drukte best mee." Dat zat 'm volgens Van der Hoeven voor een groot deel in het feit dat qua set in de basis werd uitgegaan van de set van vorig jaar, toen de Ladies of Soul ook al in de Ziggo Dome stonden. "Die basis is feitelijk één op één doorgezet", legt hij uit. "Het lichtplan is opnieuw gemaakt en aangepast en datzelfde geldt voor het videoverhaal, aangezien er ook een heel ander scherm hing. De basiskleur van het decor is ook veranderd en mede daardoor leek het een compleet andere set."

DOOR ELKAAR

De eerste creatieve meetings vonden afgelopen oktober plaats. "Maar toen was al bekend welke kant het met de set op zou gaan", verduidelijkt Van der Hoeven. "In september hebben we het plaatje met het andere videoscherm al gemaakt, de eerste impressie zeg maar. Vanaf daar begon het vervolgens allemaal te lopen." Het scheelt qua voorproductie uiteraard wat stappen als de basis vooraf al zo is bepaald. "Dat maakt het allemaal minder complex, aangezien je de set nu eenmaal al een keer gemaakt hebt. Maar op de vloer liepen de verschillende processen wel behoorlijk door elkaar heen. Qua logistiek moet je daar natuurlijk rekening mee houden. Daarnaast was het ook best een uitdaging om het videoscherm mooi 'curved' voor elkaar te krijgen. Dat was een scherm van 29 x 4,2 meter, met een curve van plus en min tien graden – een behoorlijk serieus scherm dus." Voor de live-registratie (één van de shows werd live uitgezonden op Ziggo) werd gezorgd door veertien camera's van United, dat tevens de schermregiefaciliteiten op zich nam.

ONTSPANNEN

De bouw begon op dinsdag 9 februari. "Achter in de zaal werd het podium gebouwd en verder was het vooral trussing en rigging", vertelt Van der Hoeven. "Op woensdag werd alles in het dak gebouwd en werd aan het eind van de dag het podium op zijn plek gerold. In de avond werd het podium netjes afgewerkt, zodat op donderdag de band erop kon, de soundcheck gedaan kon worden en de repetities konden

DELTEC TAPE
Maakt het verschil!

KWALITEIT WINT DE STRIJD!
DELTEC GAFFER TAPE PRO.

WINNAAR
INNOVATIEPRIJS!
PODIUMTECHNIEK
CUE 2016



Award winning tape!

Wie iets te vieren heeft trakteert!

Ontvang nu een **GRATIS TAART** bij uw eerste bestelling Deltec Gaffer Tape Pro!

NU
€ 6,75 PER ROL
50mm x 50m

T. 0413 - 24 44 82 | info@deltectape.nl | www.deltectape.nl/kwaliteit-wint

WI 10 YEARS
of motion, and still moving forward!



New Website
www.wicreations.com
Follow us on



DE BIJDRAGE VAN CT HOLLAND

"Sightline creëert hele innovatieve concepten en vraagt ons om bij hun visie aan te sluiten en de concepten technisch te realiseren", vertelt Jeroen Boere van CT Holland. "De uitdaging voor ons is 'kan het'? En in de dialoog met Sightline: 'kan het nog beter?'. Zo ontstaat synergie en zijn wij een versterkende factor op hun concept." Sightline wilde een set die geheel bestond uit vloeiende lijnen, cirkels en ovalen waarin het scherm zoveel mogelijk in het setdesign verwerkt was. "Een curved scherm dus. Het publiek kon zo naar een ideale mix van decor en video kijken zonder op één scherm te hoeven focussen." Het was technisch de uitdaging om content in een zo efficiënt mogelijke manier over te dragen en toch het canvas over de gehele breedte te kunnen benutten. "We hebben gekozen voor het LED-scherm ROE MC7HB (7 mm) omdat dit scherm van zichzelf al de mogelijkheid heeft om tot 10 graden te curven. Bovendien heeft dit scherm vanwege zijn hoge zwartwaarde een hoog contrast, maar is onzichtbaar in het donker als het uitstaat. Handig in een intiem nummer met een spot. We adviseerden Sightline om een kleine aanpassing te doen in het scherm zodat alle content vanuit één mediaserver bediend kon worden. Dit scheelde kosten, maar belangrijker nog: hierdoor kregen de programmeurs nog meer vrijheid in het plaatsen van pips (picture in picture) omdat alle content synchroon uit dezelfde bron komt."

"Wij zijn de spin in het web om de videotechniek technisch te realiseren. Zodra we het ontwerp zagen hebben we een pixelmap gemaakt, waardoor contentmakers weten hoe groot zij hun beelden moeten maken", legt Boere uit. "De programmeurs weten waarbinnen zij creatief kunnen programmeren, en wij weten daarmee hoeveel infra en processoren er nodig zijn. Vervolgens kunnen wij de riggers laten weten hoeveel gewicht er in het dak komt en kunnen we de technisch producent vertellen hoeveel power we nodig zullen hebben. "

"Een belangrijk onderdeel van het projectmanagement is ervoor zorgen dat alles klopt en werkt. Alles wat je voor de opbouw hebt gecheckt maakt dat de techniek op het event naadloos werkt. Zo bleek na het controleren van de tekening dat er aan beide uiteinde een creatieve oplossing moest komen voor de grotere curve", aldus Boere. "Dit hebben we gerealiseerd door van de standaard gradenhoek van de tegel af te stappen en hier een eigen gradenhoek aan te bevestigen. Hierdoor konden we exact de gevraagde curve bouwen welke de klant zo graag wou zien. Het eindresultaat was een strak, naadloos, gecurved scherm van 3840 pixels breed (2 x HD) die perfect in de set verwerkt was. Het publiek kon dus genieten van een waanzinnige show met als enorme eyecatcher een scherm van 28,8 meter breed bij 4,2 meter hoog waarop een perfecte mix van grafische content en live camera beelden te zien was."

plaatsvinden. Daar hebben we goed de tijd voor genomen, dat is ook wel eens prettig." Van der Hoeven spreekt dan ook over een uitermate soepele productie wanneer het over Ladies of Soul gaat: "Het ging er inderdaad ontspannen aan toe. Iedereen had zijn huiswerk gegaan, werkte hard op locatie en dus ging het heel vlot. We werkten ook met leveranciers die je echt niks meer hoeft uit te leggen. Daarom hebben we twee weken vooraf ook altijd een productievergadering om alle puntjes even door te lopen met zijn allen, als die er al zijn. Het is echt een prettige samenwerking geweest. De leveranciers kennen elkaar ook allemaal, dat bevordert de load-in natuurlijk ook." Het zwaartepunt van de productie zat 'm volgens Van der Hoeven met name in het logistieke aspect. "Er gebeurt heel veel op de vierkante meter en dat zorgt voor een flinke puzzel. Wat hangt er onder elkaar? Wat moet eerst omhoog? Daar moet je scherp op zijn, maar daar zijn wij voor."

VERSIMPELD

Na afloop van de derde show was het meteen breken geblazen. "De show duurde tot half elf en om elf uur zijn we vol aan de bak gegaan", vertelt Van der Hoeven. Om een uur of vijf 's ochtends was de Ziggo Dome weer helemaal leeg, alsof er niks gebeurd was." In het Sportpaleis in Antwerpen staat over een paar dagen één show van de Ladies of Soul op de agenda. "Omdat het daar maar om één show gaat, is de productie iets versimpeld", geeft Van der Hoeven aan. "Licht, podium en geluid gebeuren daar met lokale partijen. Alleen de audiomengtafels met de hele infrastructuur van de band en de aansturing van licht en video komen vanuit Nederland mee. Zelf doe ik ook daar de technische productie, in dit geval in samenwerking met 'België'."

POSITIEF

Terugkijkend op Ladies of Soul in de Ziggo Dome is Van der Hoeven vooral trots. "Het gevoel is gewoon goed, echt heel positief. We hebben met zijn alleen een hele goede klus gedaan, waarbij de sfeer van begin af aan heel relaxt was. Iedereen deed zijn werk en kon dat ook op een goede manier doen. Zo mogen de klussen van mij wel meer zijn. Ik ben altijd blij als ik merk dat het publiek een topavond heeft en uit zijn dak gaat. Daar doe je het uiteindelijk met zijn allen voor. Deze drie avonden was dat absoluut het geval en ik verwacht dat het in Antwerpen niet anders zal zijn."



Abonnee Aanbieding 2016

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts € 25,- ipv € 39,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- Gratis bedrijfsgegevens vermelding in bedrijvengids op www.av-entertainment.nl
- Een korting van € 100 op een uitgebreide vermelding in de bedrijvengids; abonnees betalen € 125 voor een heel jaar ipv € 225
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): Porsche Scene Live, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Office Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u bellen met onze klantenservice op: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment MAGAZINE

JAARGANG 12 | NUMMER 1 | MAART 2016
www.av-entertainment.nl

van munster media groep

Een uitgave van
MVM PRODUCTIES BV
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 12-26c | 6546 BE Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, John Huijbregts,
Maud Mentink, Ulco Schuurmans
Email: info@av-entertainment.nl

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman
Joost Franken

HOI 2014 KEURMERK

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met onze media-adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN
Een jaarabonnement bedraagt € 39,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS
Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids



44 series

4 Channels • 3 models • 6,000 to 20,000W

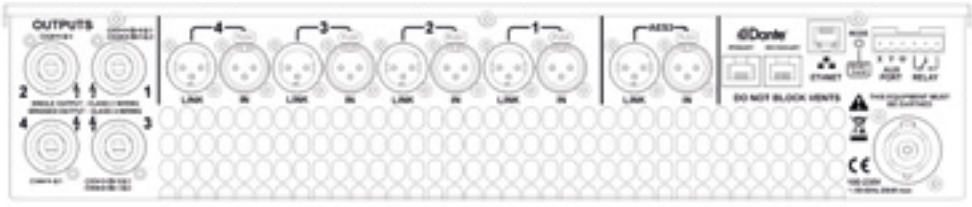
- Over designed switch mode power supply
- Class leading amplifier stages with cutting edge semi-conductor technology
- Comprhensive DSP
- Simple front panel operation
- Software monitoring and control
- 4x Analogue, 2x AES3 and 4x Dante™ digital inputs
- Software grouping with multi-layer EQ for effective control of large systems

4 channels, power output per channel			
44 series	M20	M10	M6
2 Ohm	5,000	2,500	1,500
4 Ohm	2,500	2,500	1,500
8 Ohm	1,250	1,250	750

44 M series	All channels driven, continuous program at ambient temp of 40C / 105F	
44 M20	4x 5,000W at 2 Ohm nominal load	€ 6,450
44 M10	4x 2,500W at 2 or 4 Ohm nominal load	€ 5,400
44 M6	4x 1,500W at 2 or 4 Ohm nominal load	€ 4,400
44 M20 Dante	M20 DSP amplifier with Dante™ network audio interface	€ 7,125
44 M10 Dante	M10 DSP amplifier with Dante™	€ 6,075
44 M6 Dante	M6 DSP amplifier with Dante™	€ 5,075

The culmination of five years intensive effort, the Linea Research 44 series amplifiers represent the leading edge of amplifier design. In a straightforward robust package, they surpass similar products in power delivery, sonic performance and efficiency.

Spanning 6,000 to 20,000 Watts RMS output power, all models share a high end specification with generous power reserves. The integrated state of the art DSP being the perfect complement to the world's finest loudspeaker systems.



Vraag nu je demo aan via DEMO@acint.nl

LINEA RESEARCH

SEVEN SOUND

NewTec Design : Audio

ACINT pro audio
Sint Victorstraat 51
2741 JP Waddinxveen
WWW.ACINT.NL

Distributie

ACINT PRO AUDIO

Professionals met Passie



AMPCO FLASHLIGHT

VERHUUR & VERKOOP VAN PROFESSIONELE LICHT- EN GELUIDSAPPARATUUR